భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

జ్ఞానము, విజ్ఞానము అని ఇదివరకు మనం చదువుకున్నాము. జ్ఞానము అంటే గురువుల నుండి, పెద్దల నుండి విన్నది, వేద,శాస్త్ర, పురాణములు చదవడం ద్వారా సంపాదించినది. ఈ జ్ఞానాన్ని ఆచరణలో పెట్టడమే విజ్ఞానము. మనం ఇప్పటి దాకా ఆరు అధ్యాయములలో ఎంతో కొంత జ్ఞానం నేర్చుకున్నాము. ఇప్పుడు ఆ జ్ఞానం ఎలా ఆచరణలోకి వస్తుంది అనే విషయం నేర్చుకుంటాము. ఈ అధ్యాయంలో పరా ప్రకృతి, అపరా ప్రకృతి, సృష్టిలో ఉన్న అన్ని వస్తువులలో జీవరాసులలో పరమాత్మ యొక్క ఉనికి, దైవీశక్తులు, ఆసురి శక్తులు, దేవతల ఉపాసన, పరమాత్మ గురించి తెలిసిన వారు, తెలియని వారు ఎలా ప్రవర్తిస్తారు మొదలగు విషయాలను గురించి తెలుసుకుంటాము.

కిందటి అధ్యాయంలో సాధకుడు పరమాత్మను శ్రద్ధాభక్తులతో ధ్యానం చేస్తే ఎటువంటి సద్గతులు పొందుతారు అనే విషయాన్ని తెలుసుకున్నాము. పరమాత్మ స్వరూప స్వభావాలను కూడా చక్కగా తెలుసుకుంటే ధ్యానయోగం మరింత సమర్థవంతంగా చేసుకునే అవకాశం ఉంది. అదేమిటో ఇప్పుడు తెలుసుకుందాము.

1. మయ్యాసక్తమనాః పార్థ యోగం యుంజన్మదాశ్రయః |
అసంశయం సమగ్రం మాం యథా జ్ఞాస్యసి తచ్ఛృణు || ||

ఓ పార్థా! నీతో సహా, నాయందు ఆసక్తి కలిగినవారు, నా యందు మనస్సు నిలిపిన వారు, నన్నే ఆశ్రయించిన వారు, యోగమును అభ్యసించిన వారు, నన్ను ఎటువంటి సందేహమునకు తావు లేకుండా, సమగ్రంగా ఎలా తెలుసుకోగలరో, ఈ విషయముల గురించి వివరిస్తాను. శ్రద్ధగావిను.

మనందరికీ ఒకటి తెలుసు. నేను, నీవు నేను అంటే నా శరీరము, నా శరీరం పుట్టగానే దానికి పెట్టిన పేరు, అది పెరిగి పెద్దది అయి ఒక రూపం సంతరించుకుంటుంది. ఆ రూపము. కాబట్టి నేను అంటే నా పేరు, నా రూపము అని మన భావన. నీవు అంటే నీ శరీరము ఆ శరీరానికి ఉన్న పేరు, ఆ శరీరానికి ఉన్న ఆకారము అని బావన. నేను అంటే ఈ శరీరము కాదు నాలో ఉన్న ఆత్మ అని తెలుసుకోవడమే జ్ఞానము. అందుకే మాం జ్ఞాన్యసి అన్నారు కృష్ణపరమాత్మ. అంటే నా గురించి తెలుసుకో. ఆత్మ గురించి తెలుసుకో అని అర్థం. అలాగే నేను అంటే నా పేరు, నా శరీరం అనే భావన అంటే ప్రాకృతిక స్వభావము కలిగి ఉండటం. నేను ఈ శరీరం కాదు, నేను ఆత్మ స్వరూపుడను అని తెలుసుకోవడమే పరాప్రకృతిని గురించి తెలుసుకోవడం. అలాగే నేను దేవుడిని పూజిస్తున్నాను అంటే నేను వేరు దేవుడు వేరు అని అనుకోవడం సగుళణోపాసన. నేను పరమాత్మ వేరు కాదు,

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

పరమాత్మ నాలో ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు. నేను ఆత్మస్వరూపుడను కాని ఈ శరీరం కాదు అని తెలుసుకోవడమే నిర్గుణోపాసన. ఈ రెండింటి గురించి తెలుసుకోవడమే జ్ఞానము. తెలుసుకున్న జ్ఞానమును ఆచరించడమే విజ్ఞానము. ఈ రెండింటి గురించి ఈ అధ్యాయంలో మనం తెలుసుకుందాము.

మనలో భగవంతుని మీద ఆసక్తి కలిగిన మనసు కలవారు, పూర్తిగా పరమాత్మను ఆశ్రయించిన వారు, కనీసం పరమాత్మ గూర్చి తెలుసుకున్న వారు చాలా తక్కువ. భగవంతుని గురించి ఎటువంటి సందేహములు లేకుండా తెలుసుకున్న వారు ఇంకా తక్కువ. కేవలం గర్భగుడిలో ఉండే విగ్రహాలే దేవుళ్లు అని నమ్మేవారు, వాటికి అలంకారాలు చేస్తూ, ఊరేగిస్తూ తృప్తి పడే వాళ్లు కొందరు. యజ్ఞములు, యాగములు, పూజలు, వ్రతాలు చేయడమే భక్తి అని నమ్మే వాళ్లు కొందరు. బాబాలు, స్వామీజీలు మాత్రమే దేవుళ్లు అని నమ్మేవాళ్లు ఎంతో మంది ఉన్నారు. ఇవన్నీ తప్పుకాదు. అన్నీ కావాల్సినవే కానీ ఇవన్నీ ప్రాధమిక విద్యలు. అంటే ఎలిమెంటరీ విద్యలు. వీటి నుండి మానవులు మాధ్యమిక విద్య, తరువాత ఉన్నత విద్య వైపు మళ్లాలి, అంటే సగుణోపాసన నుండి నిర్గుణోపాసనకు మళ్లాలి. అందుకే మొదటి పదంలోనే మయ్యాసక్త మనాః అంటే నా గురించి తెలుసుకోవాలనే ఆసర్తి, కోరిక కలిగి ఉండాలి. తరువాత అభ్యాసము చేసి పరమాత్మ తత్వమును తెలుసుకోవాలి. ఈ తెలుసుకోవడంలో సందేహానికి తావు ఉండకూడదు ఎటువంటి సందేహమునకు తావు లేకుండా అసలైన భగవత్తత్వముతెలుసుకున్న వారు చాలా తక్కువ. అందుకే భగవంతుని తెలుసుకోడానికి కావలసిన అర్హతలు ఏమిటి అనేవి ముందు చెప్పాడు .

1. భగవంతుని గురించి తెలుసుకోవాలి అనే ఆసక్తి కల మనసును కలిగి ఉండాలి.
2. భగవంతుని గురించి సందేహము లేకుండా తెలుసుకోడానికి తగిన యోగమును అభ్యసించాలి. అంటే ఆత్మసాక్షాత్కారానికి అవసరమైన అన్ని ప్రయత్నములు చేయాలి.
3. పూర్తిగా భగవంతునే ఆశ్రయించాలి.

మానవ ప్రయత్నాలు ఎన్ని చేసినా, భగవంతుని అనుగ్రహం లేనిది అని సఫలం కావు. కాబట్టి ప్రతిమానవుడు ఆత్మ దర్శనం చేయడానికి తన వంతు ప్రయత్నం చేస్తూ, పరమాత్మ అనుగ్రహంకూడా పొందాలి. దానికి ఒకటే మార్గము. నేను చేస్తున్నాను అనే అహంకారమును పూర్తిగా వదిలిపెట్టి పరమాత్మను ఆశ్రయించడం. భగవంతుని గురించి తెలుసుకోవడానికి, భగవంతుని మీద ఆసక్తి కలగడానికే. మనకు దేవాలయాలు ఆవిర్భవించాయి. వివిధ రకములైన దేవాతారాధనలు ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చాయి. పరమాత్మను గురించి తెలుసుకోడానికి పరమాత్మను అర్చించడానికి ఆవిర్భవించిన ఆలయాలను

అమరనథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

మనం ఆర్భాటాలకు నిలయాలుగా చేసాము. మన గొప్పలు ప్రదర్శించుకోడానికి ఉపయోగించు కుంటున్నాము. ఆలయాలలో ప్రశాంతత, దైవదర్శనం కూడా లభించడం లేదు. మనకు మనస్సు ప్రధానమైనది అని చెప్పుకున్నాము కదా. అది ఒక టార్చిలైట్ వంటిది. దానిని మనం ప్రాపంచిక విషయాల వైపు తిప్పితే కేవలం ప్రపంచంలో ఉన్న విషయాలే కనపడతాయి. దాని వెనక ఉన్న మనం, మనలో ఉన్న ఆత్మ స్వరూపుడుగా ఉన్న పరమాత్మకనపడడు. ఆ టార్చిలైటు మనవైపుకు తిప్పుకుంటే మనం, మనలో ఉన్న ఆత్మ స్వరూపం కనపడుతుంది. ఇదే ఇందులో ఉన్న రహస్యం. మనం అందరం మనసు అనే టార్చిని మన వైపు కు తిప్పుకొని పైన చెప్పబడిన మూడు విషయాలు పాటిస్తే పరమాత్మను చేరుకోవచ్చు.

మనస్సుకు ఒక గుణం ఉంది. మనం దేని మీద ఆసక్తి చూపిస్తామో దానిగురించే ఎక్కువగా ఆలోచిస్తుంది. మనం అందరం ఎక్కు వగా ప్రాపంచిక విషయాల మీద, అనవసరమైన విషయాల మీద ఎక్కువ ఆసక్తి చూపిస్తాము. మనసు కూడా వాటి గురించి ఎక్కువగా ఆలోచిస్తూ చింతిస్తూ, విశ్లేషిస్తూ ఉంటుంది. పండితులు, విజ్ఞులు అయినవాళ్లు ఎల్లప్పుడూ భగవంతుని మీద ఆసక్తి కలిగి ఉంటారు. అటువంటి వాళ్ల మనసుకూడా భగవంతుని పూజిస్తూ, కీర్తిస్తూ, భజిస్తూ, ధ్యానిస్తూ ఉండడంమీద ఆసక్తి చూపిస్తుంది. అందుకనే ఈ శ్లోకాన్ని మయ్యాసక్త మనా: పార్థ అని మొదలు పెట్టడు.

మయ్యాసక్త మనాః పార్థ! అంటే ఓ అర్జునా! నా యందు ఆసక్తి కలిగి ఉన్న మనసు కలవారు, యోగం యుఞ్జన్ యోగమును అంటే ధ్యానయోగమును అభ్యాసం చేస్తూ మదాశ్రయః నన్నే ఆశ్రయించుకొని ఉంటారు. కాబట్టి ఇక్కడ ధ్యానము, భగవంతుని మీద ఆసక్తి భక్తి అవసరము అని చెప్పాడు పరమాత్మ. అటువంటి వారు అసంశయం అంటే ఎటువంటి సందేహము లేకుండా, సమగ్రం అంటే పూర్తిగా, మాం యథా జ్ఞాస్యసి ఎలాగైతే నన్ను తెలుసుకుంటారో, దానిని గురించి తచ్చణు వివరంగా చెబుతాను శ్రద్ధగా విను.

కాబట్టి భగవంతుని తెలుసుకోవాలంటే భగవంతుని మీద ఆసక్తి కలిగి ఉండాలి. భగవంతుని ఆశ్రయించాలి అంటే నీవే తప్ప నిత: పరం బెరుగ అని పూర్తిగా సరెండర్ అవ్వాలి. భగవంతుని ధ్యానయోగంతో ధ్యానం చేస్తూ మనసును ఆత్మలో నిలపాలి. ఈ మూడు చేస్తే ఆత్మదర్శనం కలుగుతుంది. భగవంతుడు ఎక్కడో లేడు, మనలోనే ఉన్నాడు అనే జ్ఞానం కలుగుతుంది.

2. జ్ఞానం తేఽహం సవిజ్ఞానమిదం వక్ష్యామ్యశేషతః |
యజ్జ్ఞాత్వా నేహ భూయోఽన్యజ్జ్ఞాతవ్యమవశిష్యతే || ||

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఈ అనంత విశ్వంలో ఏది తెలుసుకుంటే ఇంక తెలుసుకోవలసినది అంటూ ఏమీ ఉండదో, అట్టి విజ్ఞానమును సంపూర్ణంగా ఏ మాత్రం మిగలకుండా, నేను నీకు బోధిస్తాను. ప్రపంచంలో తెలుసుకోవలసిన విషయాలు కోకొల్లలుగా ఉన్నాయి. కొంత మంది తమకు అన్నీ తెలుసు అనుకుంటారు. అది వారి అజ్ఞానము. ఎంత తెలుసుకున్నా ఇంకా తెలుసుకోవలసినది ఎంతో ఉంటుంది. కాని భగవంతుని గూర్చి తెలుసుకుంటే, ఇంక తెలుసుకోవలసినది ఏమీ మిగలదు అని పరమాత్మ ఇక్కడ స్పష్టం చేస్తున్నాడు. దేనిని తెలుసుకుంటే సమస్తము తెలుసుకున్నట్టు అవుతుందో, ఏదైతే సకల శాస్త్రముల సారమో, అట్టి ఆత్మ తత్వము తెలుసుకుంటే చాలు. ఇంక తెలుసుకోవలసింది ఏమీ ఉండదు.

చెట్టుకు నీళ్లు పొయ్యాలంటే చెట్టు మొదటనీరు పోస్తే చిట్ట చివరి రెమ్మకు కూడా ఆ నీరు అందుతుంది. అంతే కాని చెట్టు ఎక్కి అన్ని కొమ్మలను రెమ్మలను తడపనక్కరలేదు. అలాగే ఆత్మతత్వము తెలుసుకుంటే, సమస్తము తెలుసుకున్నట్టే. ఎందుకంటే మానవుని ఆయుష్షు నూరు సంవత్సరాలు అనుకుంటే అందులో సగం నిద్రలోనే పోతుంది. మిగిలింది 50 ఏళ్లు. అందులో ఉదర పోషణం కోసరం 30 ఏళ్లు కాలం గడిచిపోతుంది. ఇతక వ్యాపకాలలో మరోపదేళ్లు కాలం మిగిలించి పదేళ్లు ఈ పదేళ్లలో ఎన్నిశాస్త్రములు గ్రంధాలు చదువుతాడు ఎంత జ్ఞానం వస్తుంది. కాబట్టి ధ్యానయోగం చేస్తే ఆత్మతత్వను అర్ధం అవుతుంది. ఆత్మ తత్వము అర్ధం అయితే సమస్తశాస్త్రజ్ఞానము కలిగినట్టే అని పరమాత్మ ఇక్కడ స్పష్టం చేసాడు. ఇదమ్ సవిజ్ఞానమ్.... అటువంటి అనుభవ సహితమైన జ్ఞానమును అశేషతః అంటే పూర్తిగా శేషం లేకుండా, ఇంకా తెలుసుకోవలసినది ఏమీ విగలకుండా, తే నీకు

వక్ష్యామి= నీకు చెబుతాను. ఈ శ్లోకంలో జ్ఞానం, విజ్ఞానం అనే రెండు పదాలు చెప్పబడ్డాయి. జ్ఞానం అంటే వేదములు, శాస్త్రములు చదివినందువలన కలిగే జ్ఞానము.., గురుముఖతా నేర్చుకున్న జ్ఞానము అంటే సగుణ ప్రధానమైనది. అంటే నేను వేరు దేవుడు వేరు అనే భావన. నేను దేవాలయానికి వెళ్లి దేవుడిని పూజిస్తున్నాను అనే భావన. అంటే భేద భావన. విజ్ఞానం అంటే పరమాత్మ గురించిన అనుభవజ్ఞానము. అంటే నిర్గుణ ప్రధానము. నేనే ఆత్మస్వరూపుడను అనే స్థితి. దేవుడు ఎక్కడో లేడు. నాలోనే ఉన్నాడు. ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు. అనే భావన. దీనినే అభేద భావన. నాకు పరమాత్మకు భేదం లేదు అనే భావన, పరమాత్మను ఎలా తెలుసుకోవాలి, దు:ఖము ఎలా పోగొట్టుకోవాలి, పరమ శాంతి, సుఖము ఎలా కలుగుతాయి, ఇవన్నీ ఏం చేస్తే సాధ్యం అవుతాయి అనే విషయాలు విజ్ఞాన సంబంధమైనవి. ఓ అర్జునా! ఈ విషయాలన్నీ నీకు అశేషతః అంటి ఏమీ మిగల్యకుండా చెబుతాను. అన్ని విషయాలు కూలంకషంగా చెబుతాను. అని అంటున్నాడు కృష్ణుడు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఇప్పుడు మనకో సందేహం రావచ్చు. మరి ఇవన్నీ తెలుసుకుంటే నాకేం లాభం అని మీరు అనుకోవచ్చు. జీవుడు తరించాలంటే జ్ఞానము విజ్ఞానము రెండూరావాలి. వాటి వలన ఆధ్మాత్మిక జ్ఞానము వస్తుంది. ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానము వలన పరమాత్మను తెలుసుకోవచ్చు., పరమాత్మను తెలుసుకుంటే సమస్తము తెలుస్తాయి అంటే మనం చదువుకొనే ఫిజిక్స్ కెమిస్ట్రీ అన్నీ తెలుస్తాయి అని రామ. అవన్నీ ప్రాపంచిక విషయాలు. ఉదరపోషణార్థం, ధనసంపాదన కొరకు నేర్చుకునేవి కాని ఆత్మజ్ఞానము తెలుసుకుంటే ఇక ఆధ్మాత్మికరంగంలో తెలుసుకోవలసింది అంటూ ఏమీ మిగలదు. అన్నిటిలో పరమాత్మను చూస్తాడు. సమత్వం సిద్ధిస్తుంది. భేదబుద్ధినశిస్తుంది. అని అర్థం. అటువంటి జ్ఞాన, విజ్ఞానములు కలిగిన వారు చాలా అరుదు.

3. మనుష్యాణాం సహస్రేషు కశ్చిద్యతతి సిద్ధయే |
యతతామపి సిద్ధానాం కశ్చిన్మాం వేత్తి తత్త్వతః || ||

అనేక వేల మంది మనుష్యులలో ఒక్కడు మాత్రమే మోక్షసిద్ధి కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. అటువంటి సాధకులలో ఒకే ఒక్కడు మాత్రమే నా గురించి అంటే ఆత్మతత్త్వమును గురించి తెలుసుకోగలుగుతున్నాడు. మానవ లోకంలో ఎంతో మంది మానవులు ఉన్నారు. వారిలో వేలలో ఒకడు మోక్షము కావాలి అని కోరుకుంటాడు. దాని కొరకు ప్రయత్నం చేస్తాడు. ఆ ప్రయత్నం చేసిన వారిలో ఒకానొకడు మాత్రమే మోక్షమును పొందుతున్నాడు. సాధారణ మానవులలో నూటికి తొంభైతొమ్మిది మంది ప్రాపంచికసుఖముల గురించి పాకులాడే వారే. అప్పుడప్పుడు దేవాలయాలకు వెళుతూ తమకూభక్తి ఉందని అందరూ అనుకోవాలని తాపత్రయపడుతుంటారు. దేవాలయాలకు వెళ్లినా, పూజలు అలంకారాల దగ్గరే ఆగిపోతున్నారు.

మనం దర్శించే దేవుడి విగ్రహంలో పరమాత్మను దర్శించే వాళ్లు అరుదుగా ఉంటరు, కొంత మంది మరి కొంచెం ముందుకెళ్లి శివ కేశవులకు మధ్య అంటే దేవుళ్ల మధ్య భేదభావం కల్పిస్తున్నారు. ఇవన్నీ మనలో ఉన్న అజ్ఞానాన్ని తెలియజేస్తాయి. ఇంకా కొందరు ఉంటారు. భక్తికి అప్పుడే ఏం తొందర. రిటైర్ మెంట్ తరువాత చూసుకోవచ్చు అని అనుకుంటారు. రిటైర్ మెంటు తరువాత సర్వీలు పొడిగించుకునే వాళ్లు కొందరయితే, మరికొందరు ఓపిక ఉంది కదా అని సంపాదన కోసం మరొక ఉద్యోగంలో చేరుతారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఏమీ లేకపోతే ఇంట్లోకూర్చుంటారు. అలాకూర్చున్నవాళ్లకు, ఇంట్లో ఉన్న వాళ్లు అన్ని రకాల పనులు అప్పచెబుతారు. కనీసం అందరూ బయటకు వెళితే ఇంటికి కాపలాగా ఉండమంటారు. వాటితోనే జీవితం సరిపోతుంది. కాబట్టి రిటైర్ మెంటు తరువాత, 60 ఏళ్లతరువాత పరమాత్మ గురించి ఆలోచిద్దాము అన్న భావన సరికాదు.

కొంత మందికి ఏదో చెయ్యాలని ఉంటుంది కానీ సరి అయిన మార్గం చూపే గురువు దొరకడు. దొరికిన గురువు పాదపూజలుచేయించుకుంటాడు కానీ ఆత్మదర్శనం కలిగే మార్గం చూపించడు. మరి కొంత మందికి మంచి గురువు దొరుకుతాడు. కానీ ఆ గురువు చెప్పేది వీళ్లు పాటించరు. అంటే గురువు మీద, తాను చేసే పని మీద శ్రద్ధ, నమ్మకం ఉండదు. ఏదో షార్టుకట్లో ఆత్మదర్శనం కలిగే మార్గం కొరకు వెతుకుతుంటారు. వేలలో ఒకడు మాత్రమే మంచిగురువు దగ్గర జ్ఞానం పొంది, ఆత్మదర్శనం కొరకు ప్రయత్నం చేస్తాడు. వారిలో ఎవరో ఒకరు మాత్రమే పరమాత్మను గురించి తెలుసుకోగలుగుతారు.

అందరిలో పరమాత్మ ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు అని తెలుసుకోవడమే జ్ఞానము. ఆ జ్ఞానము కొంతమందిలోనే ఉంటుంది. ఆ జ్ఞానము కల వారిలో వేలలో ఒకడు మాత్రమే మోక్షము పొందడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు. ఆ ప్రకారంగా మోక్షము కొరకు ప్రయత్నించే వారిలో వేలలో ఒకడు మాత్రము పరమాత్మ గురించిన పూర్తి జ్ఞానము కలిగి ఉంటాడు. మోక్షమునకు అర్హుడవుతాడు.

అదీ కాకుండా, పూర్వజన్మ సంస్కారము ఉంటేనే భగవంతుని గురించి చింతన చేయాలి అనే ఆసక్తి కలుగుతుంది. అటువంటి ఆసక్తి ఉన్నవారిలో ముక్తిని కోరేవారు వేలలో ఒకడు. వారిలో కూడా ఒకానొకడు మాత్రమే ముక్తి పొందుతాడు. ఇది అంతా జరగాలంటే ప్రయత్నము. సత్సంకల్పము, పట్టుదల, ప్రాపంచిక సుఖములు వదిలిపెట్టడం, ఏకాగ్రత, ఇంద్రియ, నిగ్రహము మనో నిగ్రహము, ధ్యానము, సమాధి ఇన్నిదాటుకొని చేరుకోవాలంటే కష్టమే. కాని అభ్యాసం చేస్తే తప్పక జరుగుతుంది. అని పరమాత్మ చెబుతున్నాడు.

4. భూమిరాపోఽనలో వాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ |
అహంకార ఇతీయం మే భిన్నా ప్రకృతిరష్టధా || ||

భూమి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము అని ప్రకృతి ఎనిమిది విధాలుగా విభజింపబడింది. ఈ శ్లోకంలో పరమాత్మ తత్వం గురించి, ప్రకృతి అంటే ఏమిటి అనే విషయం గురించి వివరింపబడింది. పరమాత్మ అంటే ఎవరు? ఎక్కడ ఉంటాడు? గర్భగుడిలో ఉంటాడా? పుణ్యక్షేత్రాలలో మాత్రమే ఉంటాడా? కైలాసమా? వైకుంఠమా! ఎక్కడుంటాడు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఈ విషయాలు అన్నీ ఉపనిషత్తులలో చెప్పబడ్డాయి. అన్ని ఉపనిషత్తులలో ఒకటే విషయం చెప్పబడింది. ఈ అనంత విశ్వం అంతటికీ కారకుడు పరమాత్మ. ఈ అనంతవిశ్వంలో ఉన్న ప్రతి వస్తువుకు రెండు కారణాలు ఉంటాయి. ఉదాహరణకు మట్టి, కుండ. కుండకు కారణం మట్టి(మెటీరియల్). కాబట్టి మట్టి ఉపాధాన కారణము. మట్టి కుండగా తయారవ్వాలంటే దానంతట అది తయారు కాదు. అది తయారు చేయడానికి కొంత తెలివి, శక్తి నేర్పు కావాలి. దానినే నిమిత్త కారణం అంటారు.

అలాగే ఈ అనంత విశ్వానికి కూడా రెండు కారణాలు ఉన్నాయి అని చెప్పవచ్చు .ఈ అనంత విశ్వం పంచభూతములతో తయారయింది. అంటే ఈ అనంత విశ్వంలో ఆకాశము, గాలి అగ్గి, నీరు, భూమి. ఈ ఐదింటితో తయారయింది. వీటిని ఉపాధాన కారణాలు అనుకుంటే వీటిని తయారుచేయడానికి ఒక శక్తి, నేర్పు అంటే నిమిత్త కారణం ఒకటి ఉండాలి. ఆ నిమిత్త కారణమే ఈశ్వరుడు,పరమాత్మభగవంతుడు, మీ ఇష్టం ఏదైనా అనుకోవచ్చు.

ఇక్కడ మనకు ఒక సందేహం వస్తుంది. కుమ్మరి ముందు మట్టిని, సారెను సమకూర్చుకున్నట్టు భగవంతుడు ఈ పంచభూతాలనుఎక్కడి నుండి తెచ్చుకున్నాడు అని మనం అనుకోవచ్చు. ఈ పంచభూతాలు ఎక్కడి నుండో రాలేదు. ఆయనలోనుండే వచ్చాయి. దీనికి ఉదాహరణ మన ఇంట్లో గూడుకట్టుకునే సాలీడు. సాలెపురుగు తన లాలాజలంతో దారాలు అల్లి గూడు కట్టుకుంటుంది.మరలా ఆ లాలాజలాన్ని తనలోకి లాక్కుంటుంది. ఆ గూడు సాలీడులోకి వెళ్లిపోతుంది. అలాగే ఈ అనంత విరశ్వం నిరాకారుడు అయిన పరమాత్మ లోనుండి వచ్చింది మరలా ఆయనలో లీనం అవుతుంది. అదే మహా ప్రళయము. అప్పుడుపరమాత్వ ఒక్కడే ఉంటాడు.

నిజానికి పరమాత్మ, ప్రకృతి రెండూ ఒకటే. ఎందుకంటే పరమాత్మలోనుండి ప్రకృతి ఆవిర్భవించింది. మరలా ఈ ప్రకృతి పరమాత్మలో లీనం అవుతుంది.

(ఈనాటి శాస్త్రవిజ్ఞానం ప్రకారం మొట్టమొదట ఏమీ లేదు. శూన్యము. ఆ శూన్యములో నుండి ఒక పెద్ద విస్ఫోటం. అదే బిగ్ బాంగ్ అందులో నుండి అనంత విశ్వం ఆవిర్భవించింది. బిగ్ బాంగ్ ఎక్కడి నుండి పుట్టిందో అదే ఈశ్వరుడు, పరమాత్మ, నిరాకారుడు మరలా ఈ విశ్వం అంతా ఆయనలోకి చేరుతుంది. అప్పుడు పరమాత్మ ఒక్కడే ఉంటాడు.)

పంచభూతములతో ఏర్పడిన ఈ అనంత విశ్వం, దీనిని సృష్టించిన పరమాత్మ ఈ ఇద్దరి గురించి ఇప్పుడు మనము తెలుసుకుందాము. ఈశ్వరుడు ఒకడే. అతడే సత్యము అని తెలుసుకున్నాము కదా. అద్వైతుడుగా ఉన్న ఈశ్వరుడు రెండు అయ్యాడు. దానినే పరాప్రకృతి అపరా ప్రకృతి అని పిలుస్తాము. పరావ్రకృతి అంటే ఈశ్వరుడు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

అపరా ప్రకృతి అంటే ఆ ఈశ్వరుడి లోనుండి వచ్చిన పంచభూతాత్మకము అయిన ఈ అనంత విశ్వము. దీనినే మనము అర్ధనారీశ్వర తత్వము అని పిలుచుకుంటాము. ఈశ్వరుడు పరమాత్మ అయితే అంబ ప్రకృతి. నిజానికి ఇద్దరూ ఒకరే. కాని మనకు రెండుగా కనపడుతున్నారు. మొట్ట మొదట ఒకటిగా ఉన్న పరమాత్మ రెండుగా అయ్యాడు. ఆ రెండింటి పేర్లు పరాప్రకృతి. అపరా ప్రకృతి.పరా ప్రకృతి. అపరాప్రకృతి.. వీటి గురించి వివరిస్తున్నాడు కృష్ణుడు. పరాప్రకృతి చైతన్య వంతమైనది. దానికి ఎటువంటి గుణములు లేవు. గుణరహితము. నిర్గుణము. ఇది ఎటువంటి మార్పుచెందదు అంటే నిర్వికారమైనది. స్వతంత్రమైనది. దేని మీదా ఆదారపడనిది. నిత్యము, సత్యము బ్రహ్మసత్యం జగన్మిధ్య అన్నారు.

అపరా ప్రకృతి అచేతనము, జడము. దీనికి గుణములు ఉన్నాయి. సగుణాత్మకము. వికారములు కలిగినది అంటే నిరంతగం మార్పు చెందుతూ ఉంటుంది. దీనికి స్వతంత్రత లేదు. మరొక దాని మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. మిథ్యఅంటే లేదు అని కాదు అర్థం. ఇప్పుడు ఉన్నస్థితిలో మరుక్షణం ఉండదు. నిరంతరం మార్పుచెందుతూ ఉంటుంది అని అర్థం.

పరాప్రకృతి, సత్యము, నిరాకార, నిర్గుణ మైన విశ్వచైతన్యము అయితే అపరా ప్రకృతి అంటే ఏమిటి? అవి ఏవి? అనే విషయం చెబుతున్నాడు కృష్ణుడు, అపరాప్రకృతి తనకు తానుగా ఎనిమిది విధాలుగా విభజించుకుంది. అవే..భూమి, ఆకాశము, అగ్ని, వాయువు, నీరు ఇవి ఐదు పంచభూతములు. ఇవి మొట్ట మొదట సూక్ష్మరూపంలో తత్వాలుగా ఉన్నాయి. ఆకాశ తత్వం, వాయుతత్వం, జలతత్వము. అగ్నితత్వము. భూమి తత్వము. ఈ తత్వాలు ఒక్కసారిగా ఆవిర్భవించలేదు. ఒకదానిలో నుండి మరొకటి వచ్చాయి. ఆకాశం నుండి వాయువు, వాయువు నుండి అగ్ని, అగ్ని నుండి జలము, జలము నుండి భూమి. ఇలాగా ఒక దానిలో నుండి మరొకటి ఉద్భవించాయి మనసు, బుద్ధి, అహంకారము కూడా సూక్ష్మ తత్వలే. ఈ సూక్ష్మతత్వాలు పరిణామ క్రమంలో స్థూల రూపాలు సంతరించుకున్నాయి. ఒక్క ఆకాశం, అందులో నుండి వచ్చిన వాయువు తప్ప మిగిలిన మూడు తత్వాలు కంటికి కనిపించే రూపాలు సంతరించుకున్నాయి. ఇవి కాక మరో మూడు తత్వాలు ఉన్నాయి మనస్సు బుద్ధి అహంకారము ఈ మూడు సూక్ష్మ తత్వాలు కంటికి కనిపించవు. ఈ విధంగా ఆపరా ప్రకృతి ఎనిమిది విధాలుగా ప్రకటింపబడింది.

5. అపరేయమితస్త్వన్యాం ప్రకృతిం విద్ధి మే పరామ్ |
జీవభూతాం మహాబాహో యయేదం ధార్యతే జగత్ || ||

అర్జునా! ఈ ఎనిమిది విధములైన ఆపరమైన ప్రకృతి కంటే భిన్నమైనది.నీ సమస్త విశ్వమును తనలో ధరించి ఉన్నది, సమస్త ప్రాణికోటిలో జీవంగా వెలుగుతున్నది అయిన మరొక ప్రకృతి ఉన్నది.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ప్రతిఫలిస్తున్నాడో, అలాగే పరమఆత్మ కూడా ఈ దేహములో ఆత్మస్వరూపంగా చేరి, మనసుతో కూడి, ప్రాపంచిక విషయములలో సూర్య బింబము ప్రతిఫలించినట్టు తెలియాడుతూ ఉంది. నీరు కదిలినపుడు సూర్యజింబము కూడా కదులుతూ ఉంది. కుండను ఆడించినపుడు నీరు, అందులో ఉన్న సూర్యబింబము తదనుగుణంగా ఆడుతూ ఉంది. కాని ఈ కదలికలు సూర్యునివి కావు. కేవలం జలం కదులుతుంటే అందులో ఉన్న ప్రతిబింబం కదులుతున్నట్టు మనకు అనిపిస్తూఉంది. అది మన భ్రమ. ఆభాస. కాని బింబం నిజంగా కదలడం లేదు. ఎందుకంటే జలం నిశ్చలంగా ఉంటే సూర్య ప్రతి బింబం కూడానిశ్చలంగా ఉంటుంది. అలాగే మన మనసు ఎటువంటి వికారాలు లేకుండా నిశ్చలంగా ఉంటే మనకు నిశ్చలము, నిర్వికారము అయిన ఆత్మదర్శనం కలుగుతుంది. కాబట్టి మోక్షము కోరువాడు ఈ రెండు ప్రకృతులను దాటి ఆత్మస్వరూపుడైన పరమాత్మ కొరకు ప్రయత్నం చేయాలి.

6. ఏతద్యోనీని భూతాని సర్వాణీత్యుపధారయ |
అహం కృత్స్నస్య జగతః ప్రభవః ప్రలయస్తథా || ||

ఈ చర అచర జగత్తు అంటా ఈ పరాప్రకృతి, అపరా ప్రకృతితో కూడి ఉన్నాయి అని తెలుసుకో. ఈ చరాచర జగత్తు ఉత్పత్తి కావడానికి కారణం నేనే. అదే ప్రకారంగా ఈ చరాచర ఇది వరకు చెప్పిన సూక్ష్మరూపంలో ఉన్న పంచభూతాలు పరిణామ క్రమంలో స్థూల రూపం ధరించాయి. అనే మనం చూచే ప్రకృతిలో ఉన్న కదలనివి, కదిలేవి అనే పదార్థాలు వాటినే జడములు, చేతనములు అని అంటారు. ఈ జడ, చేతనములు అన్నిటికీ పరా వకృతి, అపరా ప్రకృతి కారణము. అంటే పరమాతమ తాను రెండుగా విడిపోయాడు. అవే పరా ప్రకృతి, అపరా ప్రకృతి ఈ రెండు ప్రకృతులే ఈ సృష్టికి కారణము. అంటే ఈ సృష్టికి కారణ భూతుడు పరమాత్మ సమస్త జీవ జాతులు ఆ పరమాత్మ నుండి ఉద్భవించాయి. అలాగే ఈ సృష్టిని అంతమొందించేదీ పరమాత్మ. బ్రహ్మగా సృష్టించి, విష్ణువుగా పోషించి, శివుడుగా లయం చేస్తున్నాడు. పుట్టడం చావడం... ఈ మధ్య కాలంలో జీవజాతులు అన్నీ ప్రకృతిలో ఆడుకుంటున్నారు. సముద్రంలో అలలు ఉవ్వెత్తున ఎగిసి పడుతుంటాయి. ఒక అల చాలా ఎత్తుగా లేస్తుంది. మరొకటి చిన్నగా ఉంటుంది. ఆ అలలు కాసేపు ఉంటాయి. మరలా సముద్రంలో కలిసి పోతాయి. మరలా ఉవ్వెత్తున లేస్తాయి. కొంతసేపు ఉంటాయి. మరలా సముద్రంలో లీనం అవుతాయి. అలాగే జీవజాతులు కూడా పుడతాయి. కొంతకాలం జీవిస్తాయి, మరలా లయం అవుతాయి. ఇదే జీవన నాటకము ఈ నాటకానికి సూత్రధారి పరమాత్మ.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

7. మత్తః పరతరం నాన్యత్కించిదస్తి ధనంజయ |
మయి సర్వమిదం ప్రోతం సూత్రే మణిగణా ఇవ || ||

నాకంటే (అంటే పరమాత్మ కంటే) ఇతరమైనది, శ్రేష్టమైనది మరొకటి లేదు. దారము మణులన్నిటినీ కూర్చి, ఒక హారంగా చేసినట్టు, ఈ సమస్త జగత్తు నా చేత ఒక హారంగా కూర్చబడినది. ఈ చరాచర జగత్తు అంతా పరమాత్మ నిండి ఉన్నాడు. ఆయన లేని చోటు లేదు. కాబట్టి పరమాత్మ ఎక్కడ ఉన్నాడు అనే ప్రశ్న లేదు. ఎక్కడ లేడు అనే సమాధానము వస్తుంది. మట్టి నుండి కుండ వచ్చింది. మట్టి ఎక్కడ ఉంది అంటే కుండ అంతటా మట్టి ఉంది. కానిమనకు కనపడేది కుండ మాత్రమే. అలాగే బంగారు ఆభరణంలో అంతటా బంగారం ఉంది కాని మనకు అది ఒక ఆభరణం రూపంలో కనపడుతూ ఉంది. బంగారం తీసేస్తే ఆభరణం లేదు. మట్టి లేకపోతే కుండ లేదు. అలాగే ఈ జగత్తు అంతా పరమాత్మ అంతర్లీనంగా వ్యాపించి ఉన్నాడు. కంటికి కనిపించని పరమాత్మ లేకపోతే ఈ మన కంటికి కనిపించే ఈ జగత్తు లేదు. దానికి ఒక మంచి ఉదాహరణ చెప్పాడు పరమాత్మ.

మణులతో కూర్చిన మాలలో కనపడకుండా దారం ఉంటుంది. అలాగే పూలమాలలో కూడా కనపడకుండా దారం ఉంటుంది. మణులు, పూలు బయటకు కనపడుతుంటాయి. వాటిని అన్నిటినీ కూర్చి ఒకటిగా చేసిన దారం బయటకు కనపడదు. అలాగే ఈ సృష్టికి మూలకారణమైన పరమాత్మ ఎవరికీ కనిపించడు. దారం లేకపోతే మణులు కానీ పూలు కానీ నిలువవు. ఎన్ని రకాల మణులు ఉన్నా ఎన్నిరకాల పూలు ఉన్నా అందులో ఉండే దారం ఒక్కటే. ఆ దారమే మణులకు పూలకు ఆధారము. అలాగే జీవులలో ఆత్మ స్వరూపుడుగా ఉండే పరమాత్మ ఒక్కడే. భేదభావము మనం కల్పించుకుంటున్నాము. పూలలో దారం లేకపోతే పూలు నిలువవు, అలాగే మణిమాలలో దారం లేకపోతే మణిమాల నిలువదు అని తెలుసుకోవడమే ఆత్మజ్ఞానము. ఆ దృష్టితో అంటే జ్ఞానదృష్టితో చూస్తేనే పరమాత్మ ఉనికి మనకు గోచరిస్తుంది కానీ మామూలు కళ్లకు కనపడదు.
కాని కొందరు మానవులు దేవుడు ఏడీ! ఉంటే మాకు ఎందుకు కనిపించడు కాబట్టి దేవుడు లేడు అని వితండంగా వాదిస్తుంటారు. పూలలో దారం లేదు అని అంటే వాడి ని పిచ్చివాడంటారు కానీ దేవుడు లేడు అనే వాడు గొప్పవాడు, శాస్త్రవేత్త. ఇదే మన అజ్ఞానం. కాబట్టి పరమాత్మ ఈ అనంత విశ్వం అంతా చైతన్యరూపంలో ఆవరించి ఉన్నా, మన కంటికి కనిపించడు కాబట్టి దేవుడు లేడు అనడం అజ్ఞానం.

ఈనాటి సైన్సు ప్రకారం ఈ సృష్టిలో ప్రతి వస్తువు అనేకానేక పరమాణువులతో ఏర్పడింది. ప్రతి పరమాణువులో ప్రోటాన్లు, న్యూట్రాన్లు , ఎలక్ట్రాన్లు ఒకదాని చుట్టు ఒకటి తిరుగుతుంటాయి.

అమరనాధ అమర

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

నిరంతరం చలిస్తుంటాయి. కాబట్టి జడ పదార్థాలలో కూడా చైతన్యం ఉంది అని నేటి శాస్త్రజ్ఞులు నిరూపించారు. పరమాణువులు మనకు కనిపించడం లేదు కాబట్టి అవి లేవు అనలేము కదా.

పరమాణు స్వరూపాన్ని కనిపెట్టడానికి ప్రత్యేక సాధనాలు ఎలా అవసరమో అలాగే మణిమాలలో దారంలా ఉన్నపరమాత్మను చూడటానికి జ్ఞానదృష్టి అవసరము. ఎందుకంటే మన కళ్లతో చూడటం అంటే మనకంటి చూపు పరిమితం. కొంత వరకే వెళుతుంది. 40 ఏళ్లుదాటితే కళ్లజోడు లేకుండా మామూలు వస్తువులనే మనము చూడలేము. మైక్రోస్కోప్ సాయం లేకుండా సూక్ష్మ పదార్థాలను మనం చూడలేము. అటువంటి పరమాత్మను ఎలా చూడగలము. దానికి

అంతర్ దృష్టి అవసరము. కేవలం కళ్లతో చూచి నమ్మేవాడు అధముడు. చూచిన దానిని మానసిక దృష్టితో విశ్లేషించి తెలుసుకొనేవాడు మధ్యముడు. జ్ఞాన దృష్టితో చూచేవాడు ఉత్తముడు. దేహము, మనస్సు, బుద్ధి అన్నీ జడములు. ఆత్మ ఒక్కటే చైతన్య స్వరూపము. చైతన్యం లేక పోతే దేహము అందులో ఉన్న మనస్సు బుద్ధి పనిచేయవు. ఈ సందర్భంలో జగద్గురువు శంకరాచార్యుల వారి ఆత్మబోధ లో ఒక శ్లోకం మనం చదువుకుందాము

సర్వగం సచ్చిదానందం జ్ఞానచక్షుర్నిరీక్షతే
అజ్ఞానచక్షుర్నేక్షేత భాస్వన్తం భానుమన్ధవత్

సర్వవ్యాపకుడుఅయిన పరమాత్మను జ్ఞాన నేత్రముతోనే దర్శించాలి. సూర్యుని గుడ్డివాడు చూడలేడు. అలాగే అజ్ఞాని పరమాత్మను చూడలేడు. అందుకని దేవుడు లేడు అని అంటుంటాడు.

పైన చెప్పిన ఉదాహరణలో ఉన్న పోలికలను చూద్దాము. పూలు, మణులు మన కంటికి కనపడతాయి. లోపల ఉన్న దారము కంటికి కనపడదు. అలాగే శరీరములు మాత్రమే కంటికి కనపడతాయి. లోపల ఉన్న ఆత్మ స్వరూపము కనపడదు. దారము లేనిదే మణులు పూలు నిలువవు. అలాగే పరమాత్మ లేనిదే ఈ సృష్టి లేదు. మన సాధారణ కంటికి దారం కనిపించనట్లే అజ్ఞానములో ఉన్న వాడికి పరమాత్మ కనిపించడు. దారము లేకపోతే పూలు, మణులు నిలువవు అనే తెలివి ఉంటేనే లోపల దారం ఉన్న సంగతి తెలుస్తుంది. అలాగే ప్రతి జీవిలోనూ పరమాత్మ ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు అనే జ్ఞానం కలిగితేనే. ఆత్మ దర్శనం కలుగుతుంది.

8. రసో౽హమప్సు కౌంతేయ ప్రభాస్మి శశిసూర్యయోః ।
ప్రణవః సర్వవేదేషు శబ్దః ఖే పౌరుషం నృషు ॥ ॥

కుంతీకుమారుడవైన ఓ అర్జునా! జలంలో ఉన్న రుచి, సూర్యచంద్రులలో ఉన్న ప్రకాశము, వేదములలో,

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

శాస్త్రములలో అంతర్లీనంగా ఉన్న ఓం కారము, ఆకాశంలో నుండి ఉద్భవించే శబ్దము, మానవులలో ఉన్న అహంకారము, ఇవన్నీ నేనే. ఈ శ్లోకంలో పరమాత్మ తాను ఈ ప్రకృతిలో ఎలా వ్యాపించి ఉన్నాడో సోదాహరణంగా తెలియజేస్తున్నాడు. మానవులకు ఒక సహజలక్షణంఉంది. దేవుడు ఎక్కడో ఉన్నాడు అని అనుకోవడం. శైవులకు శ్రీశైలంలో, కాశీలో, వైష్ణవులకు శ్రీరంగంలో, రామభక్తులకు అయోధ్యలో, శాక్తేయులకు కంచి కామాక్షి, మధుర మీనాక్షి ఇలాగా ఎవరి ఇష్టదైవం ఎక్కడో ఒకచోట ఉన్నారు అని అనుకోవడం అక్కడకు వెళ్లడం అక్కడ కూడా నాకు అది కావాలి, ఇది కావాలి అని మొక్కుకోవడం ఆ మొక్కులు తీర్చుకోవడం, తాను ఆర్జించిన అన్యాయార్జితంలో కొంత దేవుడికి సమర్పించడం దీనినే భక్తి అనుకుంటున్నాము. అటువంటి వాళ్లకు శ్రీకృష్ణుడు తాను ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాడు అన్న విషయం చిన్ని చిన్ని ఉదాహరణలతో ఈ శ్లోకంలో చెప్పాడు. అత్యంత వివరంగా రాబోయే విభూతి యోగంలో వివరించాడు. ఈ శ్లోకంలో ఉదాహరణకు కొన్నిటిని గురించి చెప్పాడు.

నీటిలో రుచి, సూర్యుడు, చంద్రుడు వీటిలో ఉన్న ప్రకాశము, వేదములలో ఓంకారము, ఆకాశంలో శబ్దము, మనుష్యులలో అహంకారము. పరాక్రమము, వీరత్వము, పౌరుషము, ఇవి అన్నీ కూడా పరమాత్మ స్వరూపాలే. అంటే ఏ వస్తువుకు ఏ లక్షణం ఉంటుందో ఆ లక్షణములు అన్నీ పరమాత్మే. అన్నీ ఆ చైతన్యమే. పరమాత్మ సర్వవ్యాపకుడు అని తెలుసుకోవడానికి ఇవి కొన్ని ఉదాహరణలు. వీటిని పరిశీలిస్తే మనకు పంచభూతములు కనపడతాయి. ఆకాశము లోనుండి శబ్దము, రసమునకు జలము. ఓంకారము వాయుస్వరూపము. ప్రకాశము అగ్ని, మానవ శరీరము భూమి. అంటే పంచభూతములలో నేనే అంతర్లీనంగా ఉన్నాను. ఈ లక్షణములను విడదీయలేము సూర్యచంద్రులు వేరు, వాటి ప్రకాశమువేరు కాదు. అలాగే జలము వాటి రుచి వేరు కాదు. వేద శాస్త్రములలో ప్రతి మంత్రము ఓం తో మొదలవుతుంది. ఓం లేనిదే మంత్రమే లేదు. వేదశాస్త్రములను చదవలేని వారు, కనీసం ఓంకారము జపిస్తే చాలు అని పెద్దలు చెబుతారు. దానికి ఉదాహరణ పై శ్లోకంలోనే వివరించాడు. మణిహారంలో దారంలాగా నేను అన్నిటిలో అంతర్లీనంగా ఉన్నాను అని ప్రకటించాడు. దారం లేకపోతే హారం స్వరూపమే ఉండదు.

మనం మానవుల కాబట్టి మన లక్షణం గురించి కూడా చెప్పుకోవాలి. మానవునికి అహంశారము(సాత్వికాహంకారము) పౌరుషం, పరాక్రమము. వీరత్వము, వీటన్నికీ మించి మానవత్వము సహజలక్షణాలు. కాని కొంతమంది దీనికి వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తిస్తుంటారు. మానవులు మానవులుగా బతకడం మానుకున్నారు. మానవత్వం మరిచిపోయారు. అమానవీయత సహజలక్షణంగా మారిపోయింది. మానవులు మానవత్వం మరిచి క్రూరత్వం అవలంబించడం ఎంత అసహజమో, మానవులకు దీనత్వము కూడా అంతే అసహజలక్షణము.

అమరనాధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

మానవులకు దీనత్వము, దైన్యము పనికి రాదు. ఎంత కష్టము వచ్చినా, ధైర్యంగా ఎదుర్కోవాలి. నీరసపడి పోకూడదు. సుఖదుఖ:ములు సమానంగా చూడాలి. చిరునవ్వుతో భరించాలి. ఎల్లప్పుడూ ధైర్యంగా ఉత్సాహంగా ఉండాలి. అంతేకానీ ఏడుపు ముఖంతో ఉండకూడదు. మానసిక స్థైర్యం పోగొట్టుకోకూడదు. అతి చిన్న కారణాలకు ఆత్మహత్యాప్రయత్నాలు మానుకోవాలి. అందుకే పౌరుషం నృషు అంటే నరులలో పౌరుషం నేను అని పరమాత్మ ప్రకటించాడు. ధైర్యంగా పౌరుషంగా ఉండటం పరమాత్మ లక్షణము. ఆ లక్షణం మనం కష్టసమయములలో విడిచిపెట్టకూడదు.

9. పుణ్యో గంధః పృథివ్యాం చ తేజశ్చాస్మి విభావసౌ |
జీవనం సర్వభూతేషు తపశ్చాస్మి తపస్విషు || ||

పృథా దేవి(కుంతీ దేవి) కుమారుడవైన ఓ పార్థా! భూమిలో నుండి వెలువడే మంచి వాసనను, అగ్నియందు ప్రకాశమును, సర్వభూతములలో ఉన్న జీవము (ప్రాణశక్తి), తాపసులు చేసే తపస్సు, అన్నీ నేనే అయి ఉన్నాను.

పైశ్లోకంలో చెప్పిన విధంగానే ఈ శ్లోకంలో కూడా మరి కొన్నిటిలో కూడా నేను ఉన్నాను అని చెబుతూ ఈ భూమిలో ఉన్న సువాసన నేనే. అగ్నిలో వెలుగు, తపస్సు చేసే వారిలో తపశ్శక్తి, సమస్త జీవరాసులలో జీవము నేనే. అంటే ప్రతి జీవిలో ఉండే వైటల్ పవర్ పరమాత్మ, చైతన్యం పరమాత్మ. దాదాపు 100 సంవత్సరాలు మన శరీరంలో రక్తం ప్రసరించడం గుండె కొట్టుకోవడం, ఆహారం జీర్ణంకావడం మొదలగు పనులకు, ఎటువంటి బాటరీ శక్తిఅవసరం లేకుండా, కావలసిన శక్తి, చైతన్యం, నిలకడగా శరీర ఉష్ణోగ్రత, లబిస్తున్నాయి అంటే ఇవన్నీ ఆ పరమాత్మ స్వరూపమే.

కాని మనం మాత్రం అన్నీ నేనే. నా వల్లె జరుగుతున్నాయి అని అనుకుంటూ ఉంటాము. అలా అనుకోవడం పొరపాటు. లోపల ఉన్న ఆ చైతన్యం లేకపోతే అయినా కాటికి పోవలసిన వాడే. ఆ చైతన్యం లేకపోతే, ఒక్కక్షణం కూడా మనుషులు వారిని తమ మధ్య ఉంచుకోరు. ఊరేగింపుగా తీసుకెళ్ళి దహనం చేస్తారు. ఘనంగా సమాధులు కట్టిస్తారు. కాబట్టి మనిషికి అహంకారము పనికిరాదు. వినయం ముఖ్యం. అన్నిటిలో ఆ పరమాత్మ ఉన్నాడు, ఆ పరమాత్మే తనలో కూడా ఆత్మస్వరూపుడుగా ఉన్నాడు అనితెలుసుకోవడమే జ్ఞానం.

ఈ శ్లోకంలో అగ్ని యందు ప్రకాశం మనకు తెలుసు. మనిషిలోని జీవం మనకు తెలుసు. కాని భూమి నుండి వచ్చే సువాసన మనకు తెలియదు. ఎందుకంటే నగరాలలో అంతా తారు రోడ్లు, సిమెంటు రోడ్లు, మట్టి నేల కనపడదు. కాని పల్లెలకు వెళితే, ఎండా కాలం తరువాత తొలకరి వానలు పడి నపుడు ఒక విధమైన ఆహ్లాదకరమైన వాసన వస్తుంది. అది భూమి నుండి వస్తుంది. అది భూమి సహజగుణము. ఇంతెందుకు భూమిలోనుండి పూలమొక్కలు వస్తాయి.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఆ మొక్కలకు పూచే పూలకు ఉన్న సువాసన భూమి నుండి వచ్చేదే. కాబట్టి భూమి లక్షణం సువాసనలు వెదజల్లడం. అదీ కూడా పుణ్యోగంధ: అంటే చక్కటి సువాసన. మనం భూమి మీద అన్ని వ్యర్థాలు వేసి మురికిచేస్తున్నాము కానీ, భూమి లక్షణం సువాసనలు వెదజల్లడం. ఆ సువాననలు కూడా ఆ పరమాత్మ స్వరూపమే.

ఈ శ్లోకంలో ఆఖరున తపేశ్చాస్మి తపస్విషు అని కూడా అన్నాడు పరమాత్మ తాపసులలో తపశ్శక్తిని నేనే. తపస్సు అంటే ఇదివరకే చెప్పుకున్నాము. ఏకాగ్రతతో, భక్తి, శ్రద్ధతో చేసే ఏ పని అయినా తపస్సే ఆ ఏకాగ్రత, శ్రద్ధ నేను అంటున్నాడు పరమాత్మ. కాబట్టి మనం కూడా ఏ పని చేసినా శ్రద్ధతో, ఏకాగ్రతతో చేస్తే, పరమాత్మ ఆ పని సఫలం చేస్తాడు. ముఖ్యంగా విద్యార్థులు సంవత్సరం అంతా ఏకాగ్రతతో, శ్రద్ధతో చదివితే, ప్రశ్నపత్రాలలో ఉన్న ప్రశ్నలు అన్నీ తెలిసినట్టే కనిపిస్తాయి. అలా కాకుండా, కేవలం పరీక్షల సమయంలో ముక్కున పెట్టి చదివితే, ఆ పశ్నలు రాకపోతే, అబ్బా పేపర్ చాలా హార్డ్ గా ఇచ్చారండీ అని ఇతరుల మీదికి తప్పు నెట్టేస్తాము. మనలో శ్రద్ధ, ఏకాగ్రత లేదని ఒప్పుకోము. మన అజ్ఞానానికి నవ్వుకోడం తప్ప పరమాత్మ కూడా ఏం చేయలేడు. ఒక్క విద్యార్థులకే కాదు, ఉద్యోగస్థులకు, వ్యాపారస్థులకు ఇది వర్తిస్తుంది. కొబట్టి పరమాత్మ స్వరూపాలైన ఏకాగ్రత, శ్రద్ధ, తపశ్శక్తి అందరూ అలవరచుకోవాలి.

10. బీజం మాం సర్వభూతానాం విద్ధి పార్థ సనాతనమ్ |
బుద్ధిర్బుద్ధిమతామస్మి తేజస్తేజస్వినామహమ్ || ||

ఓ పార్థా! సర్వభూతములలో బీజ రూపంలో నేనే ఉన్నాను అని తెలుసుకో. అలాగే బుద్ధిమంతులలో ఉన్న బుద్ధి, ధీరులలో ఉన్న ధీరత్వము, ధైర్యము నేనే. పై శ్లోకం మాదిరే ఈ శ్లోకంలో కూడా కృష్ణుడు, మరి కొన్ని గుణాల గురించి చెప్పాడు. బుద్ధి గుణము బుద్ధిమంతులలో ఉంటుంది. తేజస్సు అనే గుణము ధీరులలో ఉంటుంది. బుద్ధి గుణము ఎక్కువగా ఉంటేబుద్ధిమంతుడు అని అంటారు. అలాగే ధీరత్వము, ధైర్యము, వీరత్వము పరాక్రమము. వీటన్నిటి వలన లభించే ఒకవిధమైన తేజస్సు ఉంటే వారిని తేజస్వినులు అని అంటారు. కొంత మంది తేజిస్విని అని పేరు పెట్టుకుంటారు కాని ఊసురోమంటుంటారు. తేజో గుణం ఉంటేనే వారుసార్ధకనామధేయులు అవుతారు.

తరువాత మొదటి పాదంలో మరొక ముఖ్యమైన విషయం తెలియజేస్తున్నాడు కృష్ణుడు. ఇప్పటి దాకా పరమాత్మ నేను సర్వభూతములలో ఉన్నాను అని చెప్పాడు. ఇప్పుడు బీజంమాం. సర్వభూతానాం అంటే ఈ చరాచర సృష్టిలో ఉన్న సర్వభూతములకు మూలకారణమైన బీజమును నేనే అని అంటున్నాడు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

అంటే నా నుండి ఈ అనంత విశ్వం ఆవిర్భవించింది అని అర్ధం. ఒక్కసారిపరమాణు రూపంలో ఉన్న పదార్ధం విస్పోటం చెంది ఈ అనంత విశ్వం ఆవిర్భవించింది అని నేటి శాస్త్రజ్ఞులు చెబుతున్నారు. ఈ రెండింటికీ సరి పోయింది.
కదా. విష్ణువు బొడ్డులోనుండి పద్మము అంటే విశ్వం ఆవిర్భవించింది. ఆ పద్మంలో నుండి బ్రహ్మ ఆవిర్భవించాడు అంటే సృష్టి మొదలయింది. అంటే ఈ సృష్టికి మూలం పరమాత్మ. అదే బీజం మాం సర్వభూతానాం అనే పదాలకు అర్థం. అంతేకానీ. సముద్రము. ఆదిశేషువు. దాని మీద విష్ణువు. ఆయన బొడ్డు, అందులో నుండి తామర కాడ, దానికో పువ్వు, అందులో బ్రహ్మ ఇలా సగుణాకారంగా చూస్తే ఏమీ అర్థం కాదు. దాని లోపల ఉగ్న అర్థం గ్రహించడానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఇక్కడ మనం ఒక విషయం గురించి చెప్పుకోవాలి. కారణాలు రెండు ఉంటాయి. ఒకటి అనాది కారణం. మూల కారణం. అదే పరమాత్మ. అంటే ఏవీ లేనపుడు ఎవడు ఉన్నాడో వాడే మూల కారణము నిమిత్త కారణము అంటే తాత్కాలికకారణం, ఒక విత్తనం వేస్తే చెట్టు మొలిచింది. పురుషుడి వీర్యం స్త్రీశోణితంలో కలిసి మానవుడు జన్మించాడు. అలాగే పశువులు, పక్షులు మొదలగునవి పుడుతున్నాయి. ఇది మనకు కనపడే కారణం. అసలు మూలకారణం ఒక్కడే. నిర్వికారుడు నిర్గుణుడు నిగాకాగుడు అయిన పరమాత్మ, దీనిని తెలుసుకోవడమే జ్ఞానము అందరూ ఆ పరమాత్మలోనుండి ఉద్భవించినపుడు, వాడు ఎక్కువ వీడు తక్కువ అనే భేదము ఉండకూడదు. అంతా సమానమే. ఎక్కువ కులం, తక్కువకులం, ధనికపేద, అనే భేదము మరిచి పోవాలి. ఎందుకంటే అందరికీ బీజము ఆ పరమాత్మ. మామిడి విత్తనము వేస్తే మామిడి పండు వస్తుంది. అలాగే ఆ పరమాత్మ బీబిము నుండి పరమాత్మ స్వరూపులే ఉద్భవిస్తారు. మనం అందరం పరమాత్మ స్వరూపులమే. ఈ ఎక్కువ తక్కువలు మనం కల్పించుకున్నవి. కేవలం మనలో ఉన్న తెలియని తనం అంటే అవిద్య వలన ఏర్పడ్డాయి. శాస్త్రజ్ఞానముతో అవిద్యను తొలగించుకోవాలి. ఇదే ప్రాక్టికల్ జ్ఞానము, విజ్ఞానము. ఈ విషయాన్ని అందరిలోనూ కలిగించాలి. ఎప్పుడైతే ఎక్కువ కులము వాడు, తక్కువ కులం వాడు, ధనవంతుడు, దరిద్రుడు, దీనుడు, వీళ్లందరూ తన యొక్క మూలము పరమాత్మ, తానుపరమాత్మ అంశ అని తెలుసుకుంటాడో అప్పుడు ధైర్యంగా బతకగలడు.

మనం ఇతర మతములలో చెప్పినట్టు పాపులం కాదు. భగవంతుని అంశలో నుండి పుట్టాం అన్న గొప్ప తత్వం అలవరచుకోవాలి. మహాసముద్రంలో చిన్ని చిన్ని అలలు, ఉవ్వెత్తున అల్లంత ఎత్తున ఎగిసి పడే అలలు వస్తుంటాయి. చిన్ని అలలకు పేద్ద అలలకు బీజం అంటే మూలం సముద్రమే. ఈ రోజుల్లో ఎక్కువగా మానవులు డిప్రషన్ లో ఉంటున్నారు. ప్రతి చిన్న విషయానికీ మానసికంగా కుంగిపోతున్నారు,

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

బలహీనులవుతున్నారు. పైగా కులాల మధ్య, ధనిక పేదల మధ్య అంతరాలు మానవుని కుంగదీస్తున్నాయి. నేనెందుకు ఇలా పుట్టాను, నా బతుకు ఇలా ఎందుకు అయింది అనే కుంగుబాటుకు లోనవుతున్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో, ఇటువంటి బోధనలుమానవులలో ఉత్తేజాన్ని కలుగజేస్తాయి. నేనూ పరమాత్మ అంశలో పుట్టాను. నేనూ గొప్పవాడినే అనే భావన వారిని ఆ కుంగుబాటు నుండి విముక్తిని కలిగిస్తుంది. మంచి మార్గంలో నడిపిస్తుంది.

ఇంకా బుద్ధిమంతులలో బుద్ధిని నేనే. ధీరులలో ధీరత్వమును తేజస్తును నేనే. అంటే పరమాత్మ మనందరిలో ఉన్న అన్ని లక్షణములలో వ్యాపించి ఉన్నాడు. ఆ లక్షణములను చక్కగా అలవరచు కోవడమే మన కర్తవ్యం. బుద్ధి, శ్రద్ధ విద్య, జ్ఞానము మనం అలవరచుకుంటే భగవంతుడు ఆయా లక్షణములలో ప్రవేశించి మనకు ప్రతి ప్రయత్నంలో విజయం కలుగజేస్తాడు. మరి కేవలం మంచి లక్షణములలోనే పరమాత్మ ఉంటాడా, చెడ్డ లక్షణములలో ఉండడా అంటే అంతటా ఉంటాడు అనే జవాబు వస్తుంది. మానవునిలో మంచి, చెడు రెండూ కలిసి ఉంటాయి. మంచి లేలపోవడమే చెడు. వెలుగు లేకపోవడమే చీకటి. వెలుగును అడ్డుకుంటే చీకటి. మనలో స్వతహాగా మంచి, మానవత్వం ఉన్నాయి. అవి లేకపోవడమే చెడ్డ గుణము, అమానవత్వము.

మరి ఇక్కడ కేవలం మంచి గురించే ఎందుకు చెప్పాడు అంటే మానవులు చెడుకు సులభుగా ఆకర్షితులు అవుతారు. చెడ్డ గుణములలో కూడా నేనే ఉన్నాను అని చెబితే, మానవులు అవే అలవరచుకొని చెడ్డవాళ్లు అయ్యే ప్రమాదం ఉంది. అందుకనే కేవలం మంచి లక్షణాల గురించే చెప్పారు. కాబట్టి మనలో ఉన్న అన్ని లక్షణాలలో,గుణాలలో,ప్రవర్తనలో, అన్నిటిలో కూడా పరమాత్మ ఉన్నాడు. పరమాత్మ సర్వాంతర్యామి అని చెప్పడానికే ఇన్ని ఉదాహరణలు చెప్పాడు కృష్ణుడు. కాబట్టి ఎదుటి వాడిలో ఐశ్వర్యం, బుద్ధిబలం, విద్య ఉన్నాయని అసూయపడకుండా, ఆ గుణాలు పరమాత్మ స్వరూపాలు అని భావిస్తే, వాడిలో ఉన్న ఐశ్వర్యానికి బుద్ధికి విద్యకు మనం నమస్కరిస్తాము. ఈ జ్ఞానం లేకపోతే అసూయ, ద్వేషము ప్రబలుతాయి. కాబట్టి అందరిలోనూ, వారి గుణములలోనూ వారి బల పరాక్రమములలోనూ పరమాత్మ శక్తి అంతర్లీనంగా ఉంది అని తెలుసుకోవాలి.

11.. బలం బలవతాం చాహం కామరాగవివర్జితమ్ |
ధర్మావిరుద్ధో భూతేషు కామోఽస్మి భరతర్షభ || ||

ఓ అర్జునా! నేను కామముతో కానీ, రాగముతో కానీ సంబంధములేని బలాన్ని అలాగే ధర్మవిరుద్ధమైన పనులు చేయని వారియొక్క కోరికలు కూడా నేనే అయి ఉన్నాను. ఈ శ్లోకంలో నెగటివ్ మీనింగ్ వచ్చేపదాలు వాడారు వ్యాసులవారు. స్థూలంగా చెప్పాలంటే అధర్మముతో కూడిన పనులు చేసే వారి కోరికలలో, రాగము (సంగము--అటాచ్మెంట్) తో కూడిన కోరికలు ఉన్న వారిలో నేను ఉండను అని భావము.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

బలవంతుడు అని ఎప్పుడు అంటాము. వాడికి బాగా బలం ఉంటే అంటాము. ఆ బలం నేనే అంటున్నాడు పరమాత్మ. బలం అనేది ఒకటే. మానవునిలో ఉన్న శక్తి. ఆ బలం మంచి పనులకు ఉపయోగపడితే అది ధార్మికమైన బలం. ఆ బలాన్నే అసాంఘిక కార్యక్రమాలకు ధర్మవిరుద్ధమైన కార్యాలకు వినియోగిస్తే అది రాక్షస బలం అంటారు. రాముడు బలవంతుడు. రావణుడు కూడా బలవంతుడే. రాముడు తన బలాన్నిధర్మరక్షణకు, దుష్టశిక్షణకు వినియోగించాడు. రావణుడు తన బలాన్ని రాక్షసప్రవృత్తులకు వినియోగించాడు. రాముని బలంలో దైవత్వం ఉంది రావణుని బలంలో దైవత్వం లోపించింది. అందుకే రాముడి బలం ముందు రావణుని బలం నిలువలేకపోయింది. కాబట్టి, మనలో ఉన్న బలం ధర్మబద్ధంగా ఉండాలి. పరోపకారానికి వినియోగపడాలి. ధర్మవిరుద్ధమైన పనులు చేయడానికి, తన స్వార్థపూరితమైన కోరికలు తీర్చుకోడానికి ఉపయోగించబడకూడదు. స్థూలంగా చెప్పాలంటే భగవత్స్వరూపమైన బలాన్ని దుర్వినియోగం చేయకూడదు.

అలాగే కోరికలు కూడా ధర్మబద్ధంగానే ఉండాలి. ఇతరులకు హాని కలిగించేవిగా ఉండకూడదు. మానవునికి ఉన్న బలం, తనలో చెలరేగే పనికిమాలిన, ఇతరులకు హాని కలిగించే కోరికలు తీర్చుకోడానికి, తనలో ఉన్న ఇష్టాఇష్టాలకు సంబంధించి ప్రవర్తించడానికి అయి ఉండకూడదు. తనలో ఉన్న బలాన్ని ఉపయోగించి ఒకడిని అనవసరంగా కొట్టాలి అనే కోరిక ఉండకూడదు. వీడు నావాడు, వాడు పరాయినాడు, వాడిని చితక బాదాలి, నా వాడు వెధవ, దుర్మార్గుడు, నీచుడు అయినప్పటికినీ, వాడిని రక్షించాలి అనే రాగద్వేషములు లేకుండా ఉండాలి. అంతే కాకుండా, బలవంతుడు, ధైర్యవంతుడు అయి నందుకు, బలహీనులను రక్షించడమే కర్తవ్యంగా పెట్టుకోవాలి.

మన సినిమాలలో హీరోలను బలవంతులుగానూ, ధైర్యవంతులుగానూ, ఆపదలలో ఉన్న వారిని, అబలలనూ రక్షించేవారిని గానూ చిత్రీకరించడంలో ఉన్న అంతరార్థం ఇదే కనీసం తమ అభిమాన హీరోలను చూచైనా అటువంటి మంచి లక్షణాలు అలవరచుకుంటారనేదే సినిమాలు తీసేవారి ఆశ. అందుకనే పరమాత్మ సత్పురుషుడిలో ఉన్న ఉన్న బలం నేనే అని అన్నాడు.

అలాగే కోరికలు కూడా నేనే కానీ ఆ కోరికలు ధర్మబద్ధమై ఉండాలి. ధర్మం గా కలిగే కోరికలు నేనే అని అన్నాడు పరమాత్మ. కాబట్టి మనలో ఉండే బలం, కోరికలు, ప్రతాపం, వీరత్వం అన్నీ ధర్మబద్ధంగా ఉంటే భగవంతుని సాయం తప్పక ఉంటుంది. ఆయన పక్కన ఉండి. నడిపిస్తాడు. తాత్కాలికంగా అధర్మం పైచెయి అయినా ధర్మమే గెలుస్తుంది. ధర్మమేవ జయతే అని అందుకే అన్నారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

లోకంలో అన్ని రకాల కోరికలు ఉంటాయి. మంచి కోరికలు చెడ్డ కోరికలు రెండూ ఉంటాయి. ఏది కావాలో కోరుకోవడం మన విచక్షణ మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఏది ధర్మానికి అనుకూలంగా ఉంటుందో, ఏది ధర్మవిరుద్ధం కాదో ఆ కోరికలనే కోరుకోవాలి. అంటే సంకల్ప స్థితిలోనే ధర్మవిరుద్ధం కాని కోరికలు కావాలని సంకల్పించాలి. ఇతరులకు పరోపకారం చేయడం భగవంతుని ధ్యానం చేయాలని అనుకోవడం, మంచి పనులు చేయాలని కోరుకోవడం పుణ్యకార్యములు చేయాలని కోరుకోవడం, ఇవీ ధర్మబద్ధమైన కోరికలు. ఇతరులకు అపకారం చేయడం, ఇతరులను మోసం చేయడం, వారికి నష్టం కలిగించడం మొదలగునవి అధర్మబద్ధమైన కోరికలు. మనలో ఉన్న విచక్షణ ఉపయోగించి ధర్మబద్ధమైన కోరికలు కోరుకుంటే భగవంతుడు ఆ కోరికలను తీరుస్తాడు. ఆ కోరికలలోనే తాను ఉంటాడు. క్రమక్రమంగా ఆ కోరికలను కూడా వదిలిపెట్టి పరమాత్మను చేరుకోవచ్చు.

12. యే చైవ సాత్త్వికా భావా రాజసాస్తామసాశ్చ యే |
మత్త ఏవేతి తాన్విద్ధి న త్వహం తేషు తే మయి || ||

మానవులలో సాత్విక, రాజసిక, తామసిక బావాలు ఉన్నాయి. వాటిని నేనే కలిగిస్తున్నాను. కాని ఆ భావాలు నాలో నుండి వచ్చినా, ఆ భావాలలో నేను లేను. ఇప్పటి దాకా కృష్ణుడు బాహ్య ప్రవంచంలో అంటే పంచభూతములతో నిర్మితమైన పకృతిలో ఉండే విషయాలు అంటే సూర్యచంద్రులు, అగ్ని వాటి తేజస్సు, జలము, వేదములు ఓంకారము, పౌరుషము, భూమి, తపస్సు, మొదలగు బాహ్య ప్రపంచములో ఉన్న మస్తువులలో నేను ఉన్నాను అని చెప్పి, ఇప్పుడు అంతరంగ ప్రపంచంలో అంటే మనలో ఉండే సూక్ష్మ ప్రపంచము వాటిలో ఉండే విషయాల గురించి వివరిస్తున్నాడు.

ప్రకృతిలో మూడు గుణాలు ఉన్నాయి. అవే మనలో కూడా ఉన్నాయి. వాటి పేర్లు సత్వ, రజస్ తమో గుణాలు. ఈ గుణాలను బట్టి మనం ఈ ప్రపంచంలో కర్మలు చేస్తుంటాము. ఈ మూడు గుణాలతో కూడిన భావాలను కూడా నేనే అని అంటున్నాడు పరమాత్మ. మూడుగుణాలు దైవస్వరూపాలే. కాని ఏ గుణం ఎంచుకోవాలో తేల్చుకోవాల్సింది మానవుడు. మనం ఏ గుణం ఎంచుకుంటే దానికి అనుగుణంగానే మనలో భావాలు కలుగుతాయి. ఆ భావాలకు అనుగుణంగా కర్మలు చేస్తాము. ఆ కర్మలకు తగిన ఫలితం వస్తుంది.

ఈ మూడు గుణాలు తనలో నుండి వచ్చినా, ఆ గుణములలో నేను లేను అని మెలిక పెట్టాడు పరమాత్మ, అంటే ఆ మూడు గుణాలు పగమాత్మలో ఉన్నాయి పరమాత్మ నుండి ప్రకృతి ఆవిర్భవించినపుడు, ఆ గుణాలు కూడా ప్రకృతిలో ప్రవేశించాయి. అవే గుణాలు ప్రకృతిలో ఒక భాగమైన మానవునిలో కూడా ప్రవేశించాయి.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఈ మూడు గుణములకు కారణం మాత్రము పరమాత్మ అయినా, ఆ మూడు గుణములు పరమాత్మలో నుండి వచ్చినవే అయినా, ఆ గుణములలో తాను లేడు అంటే ఆ మూడు గుణముల ప్రభావం పరమాత్మ మీద లేదు. కాని ఆ మూడు గుణములతో మానవులు ఏమి సంకల్పించినా, ఏమిచేసినా, ఆ కర్మలతో, కర్మఫలములతో తనకు సంబంధము లేదు, తాను బాధ్యుడు కాడు అని స్పష్టంగా వివరించాడు.

తనకు అవసరమైన వస్తువు కావాలి అనుకోవడం సాత్విక భావము. ఉన్నవన్నీ నాకే కావాలి అని అనుకోవడం రాజసికభావము. అవి లేకపోతే నేను బ్రతకలేను అనే మోహంలోపడటం తామసిక భావము. ఈ మూడు భావాలకు అనుగుణంగా మానవులు ప్రరవర్తిస్తుంటారు. ఉదాహరణకు రజోగుణము బలపరాక్రమములు వీరత్వము, సూచిస్తుంది. అవి కూడాపరమాత్మ తత్వములే అని తన బలపరాక్రమాన్ని ఇతరుల మీద చూపించి చితక బాధితే, పోలీసులు కేసుపెడతారు. "అదేవిటండీ! ఇవి అన్నీ పరమాత్మ విభూతులు అండీ, నేను ఆ పరమాత్మ విభూతి అనుసరించి వాడిని కొట్టాను. నన్నెందుకు పట్టుకున్నారు" అంటే అందరూ నవ్వుతారు. ఇంకా నాలుగు తంతారు. అదే రాజసికప్రవృత్తితో బలహీనులను, దీనులను రక్షించవచ్చు, వారికి అండగా నిలువ వచ్చు. వారికి సాయం చేయవచ్చు తనకు ఉన్న బలపరాక్రమాలతో, వీరత్వంతో, వారిని ఆదుకోవచ్చు. అలా చేసిన వాడిని జనం అంతా పొగుడుతారు. ఆకాశానికి ఎత్తుతారు. కాబట్టి రాజసిక ప్రవృత్తి, రాజసిక బావాలు పరమాత్ముడిలో నుండి వచ్చినా, వాటిని ఎలా ఉపయోగించాలి అన్నది మానవుల విచక్షణమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఒక సారి సత్య,రజస్,తమోగుణములు పరమాత్మలో నుండి వెలువడిన తరువాత, వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోవడమో, దుర్వినియోగం చేసుకోవడమో మానవులఇష్టం. అందుకే వాటిలో నేను లేను అని పరమాత్మ ముందే సూచించాడు.

Editing
C. AMARANATH AMAR
AMR
సవరణ
అమరనాథ్ అమర్

www.sanatanadharm.com

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

13. త్రిభిర్గుణమయైర్భావైరేభిః సర్వమిదం జగత్ |
మోహితం నాభిజానాతి మామేభ్యః పరమవ్యయమ్ || ||

సత్వరజస్తమోగుణముల యొక్క భావములతో ఈ ప్రపంచం అంతా మోహములో చిక్కుకుపోయి ఉంది. ఈ మూడుగుణముల యొక్క భావముల ప్రభావములో పడ్డ మానవులు మూడుగుణములకు అతీతుడనైన నా గురించి తెలుసుకోలేకపోతున్నారు.

ఈ అనంత విశ్వం, ఈ విశ్వంలో భాగమైన ఈ భూమి, ఈ ప్రకృతి, ఆ ప్రకృతిలో నుండి పుట్టిన మానవులు అంతా ఈశ్వరమయమైనపుడు, ఈ మానవులకు రకరకాల బాధలు, సుఖదు:ఖాలు ఎందుకుకలుగుతున్నాయి. ఈశ్వరుడు ఆనందస్వరూపుడు అయినపుడు అందరూ సుఖంగానే ఉండాలికదా మరి చాలా మంది దీనంగా, ఏడుస్తూ, కష్టాలు అనుభవిస్తూ, దు:ఖిస్తూ ఎందుకు కాలం గడుపుతున్నారు. దీనికి కారణం ఏమి? అని ప్రతి వాడిలో ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది. దానికి సమాధానమే ఈ శ్లోకము.

వానాకాలం. ఆకాశం అంతా మబ్బు పట్టి ఉంది. ముసురు. సూర్యుడు కనపడటం లేదు. అంటే సూర్యుడు లేడా! ఉన్నాడు. కానీ మబ్బులు కప్పినందువలన మనకు కనిపించడం లేదు. అలాగే మనందరిలో ఈ మూడు గుణములు కప్పిన అంతకరణ ఉంది. ఈ గుణముల ప్రభావంలో పడిపోయిన మనకు భగవంతుడు కనిపించడు. మబ్బులు విడి పోతే సూర్యుడు కనిపించినట్లు మన అంత:కరణ పరిశుద్ధంగా ఉంటే భగవానుడు స్పష్టంగా కవిపిస్తాడు ఆ మేమాలు తొలగి పోవాలంటే మామూలు గాలి పనికిరాదు. జంఝూమారుతం కావాలి. అప్పుడు మనలను ఆవరించిన మాయామేఘాలు చెల్లాచెదరు అయి పోతాయి.

కాబట్టి ప్రతి వాడూ తన గురించి తాను తెలుసుకోవాలి. తాను ఎవరు? ఈ మాయ ఏంటి? ఈ మూడు గుణాలు ఏంటి? ఈమూడు గుణాలకు తను ఎందుకు, ఎలా లోబడి పోతున్నాడు? వీటి నుండి ఎలా విడివడాలి? ఈ విషయాలన్నీ క్షుణ్ణంగా ఆలోచించాలి. అంతే కానీ తాను జైల్లో ఉన్న సంగతే తెలియని వాడు బైలు కోసం ఎందుకు ప్రయత్నం చేస్తాడు. మనకు కూడా మనలను ఈ మూడుగుణములు అనే మాయ ఆవరించి ఉన్నట్టు తెలియదు. అంతగా వాటిలో కూరుకుపోయాము. అందుకని ఈ బంధిఖానాలో పడికొట్టుకుంటున్నాము. వీళ్లంతా అవివేకులు ఏమీ తెలియని వాళ్లు అని అనుకోకండి. ధనవంతులు, చదువుకున్న వాళ్లు, బలవంతులు అందగాళ్లు, అందరూ ఉన్నారు. ఎవరి గుణం వారిది.
కాబట్టి ఈ బంధనముల లో నుండి బయటకు రావడానికి ప్రతివారూ ప్రయత్నం చేయాలి. తెర తీస్తే గాని పెళ్లి కూతురు కనపడదు. అలాగే ఈ మూడు గుణములు అనే తెర తీస్తే గానీ, భగవానుడు కనపడడు. దీనికి కావాల్సింది

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

భక్తి, శ్రద్ధ, వైరాగ్యము.నిష్కామకర్మ, సమత్వము పరోపకారము, ధ్యానము మొదలగునవి. కాబట్టి నాకు భగవంతుడు ఎందుకు కనపడటం లేదు అనే వాళ్ల ప్రశ్నకు ఇదే సమాధానము. ముందు తనలో ఉన్న మూడుగుణముల యొక్క ప్రభావము అనే తెర తొలగించుకోవాలి. ఈ మోహంలో పడి ఉన్నంత వరకు ఆ తెర తొలగదు. దీనికి ఎవరికివారు ప్రయత్నించాలి. భగవంతునిచూడటానికి ఇదే మార్గము.

ఈ విషయాన్ని ఇంకొంచెం వివరంగా తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. పరమాత్మ తాను రెండు విధాలుగా ప్రకటింపబడుతున్నాడు. ఒకటి పరా ప్రకృతి. రెండవది అపరా ప్రకృతి. పరా ప్రకృతి మామూలు కంటికి కనపడదు. ఎందుకంటే అది నిరాకారము, నిర్గుణము, నిర్వికల్పము. ఇంక అపరా ప్రకృతి మన ఎదుట కనపడుతూ ఉంటుంది. ఇది మూడుగుణముల సమ్మేళనము. మన కంటికి కనపడుతూ ఉంటుంది. ఈ అపరా ప్రకృతినే సంసారము అని కూడా అంటారు. తెలియని దాన్నపట్టుకోడం కంటే తెలిసిన దాన్ని పట్టుకోడం సులభం కదా! కనపడని దాని గురించి ఆలోచించేకంటే, కనపడే దానిని అనుభవించడం మంచిది కదా! ఇలా ఆలోచించి అందరూ అపరా ప్రకృతిలో మునిగిపోతుంటారు. సంసారంలో మునిగి తేలుతుంటారు. సుఖదు:ఖాలు లాభనష్టాలు, ధనవంతుడు, పేదవాడు అనే ద్వంద్వాలకు లోనవుతున్నారు. ఎందుకంటే ఈ అవరా ప్రకృతి మానవులను తనమోహంలో, ఆకర్షణలో పడేస్తుంది. ఆ మోహంలో నుండి ఆకర్షణలో నుండి బయట పడటం చాలా కష్టం.

ఈ విషయం అర్థం కావడానికి మనకు ఒక కథ ఉంది. అదేమోహిని అవతారము. అమృతం కోసం దేవతలు, దానవులు క్షీరసాగరమదనం చేసారు. అమృతం వచ్చింది. దానవులు దానిని తన్నుకుపోయారు. దేవతలు విష్ణువును శరణు వేడారు. విష్ణువు మోహినీ అవతారంలో దానవులను తన ఆకర్షణలో, మోహములో పడవేసి ఆ అమృత కలశమును దానవుల వద్ద నుండి లాక్కున్నాడు. అమృతాన్ని దేవతలకు దానవులకు సమానంగా పంచుతానని అంతా దేవతలకే ఇచ్చాడు. ఈ కథలో మనకు తెలిసిందేమిటి. దానవులు మోహిని ఆకర్షణలో, మోహంలో పడి మోహిని నిజంగా అందమైన స్త్రీ అనుకున్నారు. కాని దేవతలకు ఆమె నిజస్వరూపము విష్ణువు అని తెలుసు. అందుకని వారు ఆమె మోహంలో పడలేదు.

అలాగే మానవులు కంటికి కనిపించే ఈ అపరా ప్రకృతి నిజము, సత్యము ఎల్లప్పుడు ఉండేది అని నమ్మి దాని మోహంలో, ఆకర్షణలో పేడుతున్నారు. దానినే అజ్ఞానము అంటారు. కాని ఈ నిజం తెలిసిన వాళ్లు (జ్ఞానులు, దేవతలు), ఈ అపరా ప్రకృతి మిథ్య, అసత్యము, నిరంతరం మార్పుచెందుతుంది, అసలైనది, సత్యమైనది, మార్పులేనిది పరా ప్రకృతి అని తెలుసుకోగలుగుతారు. ఇలా తెలుసుకోవడమే జ్ఞానము. దానవులకు అమృతము అంటే పరమ సుఖము, అంతము లేని సుఖము దొరకలేదు. అదే దేవతలకు అమృతము దొరికింది.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

మనం కూడా ఈ అపరా ప్రకృతి మాయలో ఆకర్షణలో మోహంలో పడకుండా, పరా ప్రకృతి వైపుకు అంటే నివృత్తి మార్గంలో ప్రయాణం చేయాలి. అప్పుడే అనంతమైన సుఖం లభిస్తుంది.

మరి అపరా ప్రకృతి వైపుకు మానవులు ఎందుకు ఆకర్షితులు, మోహితులు అవుతారు. అంటే అది త్రిగుణాత్మకము అయినది కాబట్టి. ఈ మూడు గుణములు మానవులను మోహంలో, మాయలో పడవేస్తాయి. ఈ మూడు గుణములతో కూడిన మాయతో కప్పబడినదే ఈ జగత్తు. ఈ సంసారం యొక్క మోహంలో పడ్డ మానవుడు, నాశము లేనిది, గుణములకు అతీతమైనది, పరమమైనది, శాశ్వతమైనది అయిన పరా ప్రకృతి గురించి తెలుసుకోలేకపోతున్నాడు, కనీసం ప్రయత్నం కూడా చేయలేక పోతున్నాడు. మనం ఎటూ జీవిత కాలం అంతా అపరా ప్రకృతిలో అంటే సంసారంలో మునిగి పోయి, ధనం, భార్య, పిల్లలు, ఆస్తులు పదవులు, కోరికలు, అవి తీరడానికి పూజలు, వ్రతాలు, ఆ కోరకలు తీరకపోతే అసంతృప్తి, అశాంతి, కోపము, దు:ఖము, నిర్వేదము..ఎన్ని ఉన్నా ఇంకా ఏదో కావాలని ఆశ...ఉన్న ఆస్తిని, ధనాన్ని కాపాడుకోవడం, లేని దాని కోసం పాకులాడటం వీటితోనే జీవితంలో సగ భాగం గడిపేసాము కాబట్టి, ఇంకమీదటనైనా నాకు తెలియని, నేను ఆలోచించని, నా ఆలోచనలకు అందని, నాకు లభించని పరా ప్రకృతిని గురించిన జ్ఞానమును నాకు అనుగ్రహించు, ఆ మార్గంలో నన్ను నడిపించు. నాకు పరమశాంతిని, పరమ సుఖాన్ని ప్రసాదించు. అపరాప్రకృతిని ఆశ్రయించిన నాకు ఏ పరమ సుఖం శాంతి దొరకలేదో, దానిని నాకు కలుగజేయ్యి అని భగవంతుని కోరుకోవడమే మన కర్తవ్యము.

అలా కోరుకుంటే ఏమవుతుంది. మనకేం లాభం అని అనుకుంటే దానికి సమాధానం వెంటనే లభిస్తుంది. మనము అపరాప్రకృతి వైపుకు నిరంతరం ఆకర్షింపబడుతున్నాము. అపరా ప్రకృతిలోని విషయాలను అనుభవించడానికి నానా తంటాలు పడుతున్నాము. కాని అలా అనుభవిస్తే బంధనాలు కలుగుతాయని భయపడుతున్నాము. దీనికి ఒకటే మార్గము. హరిద్వార్లో గంగానదీ వేగము ఎక్కువగా ఉంటుంది. తెలియకుండా దిగితే నేరుగా మోక్షమే. అలా జరగకుండా నది ఒడున ఇనుప స్తంభాలు పాతి, గొలుసులు వేలాడదీస్తారు. మనం ఆ గొలుసును పట్టుకొని ఎంత సేపైనా గంగానదిలో స్నానం చేయవచ్చు ఏమీకాదు. అలాగే మనం, దైనందిన జీవితంలో ఏ పని చేస్తున్నా అంటే ఉద్యోగము, వ్యాపారము, రాజకీయము, వృత్తి విద్య, ఏ పని చేస్తున్నాసరే, మన మనసును, అంతఃకణను మాత్రం పరమాత్మ అనే గొలుసుతో లగ్నం చేసి అంటే పట్టుకొని, ఈ అపరా ప్రకృతిలో మనం ఇష్టం వచ్చినట్టు విహరించవచ్చు పరమాత్మ అనే గొలుసు మాత్రం వదలకూడదు. వదిలితే ఈ అపరాప్రకృతి మోహంలో పడి కొట్టుకుపోతాము అనే విషయం గ్రహించాలి.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

అందుకే పరమాత్మ యందు ఏకాగ్రత, భక్తి, శ్రద్ధ నమ్మకం కలిగి ఉండాలి. నా కర్తవ్యం నేను నిర్వర్తిస్తున్నాను, ఫలితం ఆ పరమాత్మదే అనే భావన కలిగి ఉండాలి. అప్పుడు మనం ఈ అపరా ప్రకృతిలో ఎంతసేపు విహరించినా, ఆ కర్మబంధనములు మనకు అంటవు నిశ్చింతగా ఉంటాము. పరమానందాన్ని పొందుతాము. మరి ఆ పరమాత్మమను పొందే స్థితి ఎలా లభిస్తుందో తరువాతి శ్లోకంలో తెలియజేస్తున్నాడు కృష్ణుడు

14. దైవీ హ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా |
మామేవ యే ప్రపద్యంతే మాయామేతాం తరంతి తే || ||

దైవ సంబంధమైన, మూడు గుణములతోకూడి ఉన్న నా యొక్క మాయను దాటడం చాలా కష్టం. కాని నన్ను శరణు జొచ్చినవారు, వారు ఈ మాయను సులభంగా దాటగలరు.

పరమాత్మకు, మనకు మధ్య, మూడుగుణములతో కూడిన మాయ అనే తెర ఉందని మనం కిందటి శ్లోకంలో చెప్పుకున్నాము. అది ఉన్నంత కాలం మనకు పరమాత్మ కనపడడు. మరి ఆ తెరను ఎలా తొలగించాలి అంటే ఒకటే మార్గము. నన్ను అంటే పరమాత్మను శరణు వేడటమే. శరణాగతి కోరడమే. అప్పుడు ఈ మాయను దాటగలడు. ఇప్పుడు మాయ అంటే ఏమిటి దాని లక్షణములు ఏవి అనే విషయాన్ని గురించి తెలుసుకుందాము.

మొట్ట మొదటి లక్షణము. మాయ దైవికము. మానవసంబంధం కాదు. దీనికి ఎక్కువ శక్తి సామర్థ్యములు ఉన్నాయి. ఇది అలౌకికమైనది. ఓ పట్టాన వదలదు. ఈ మాయ పెద్ద పెద్ద మేధా సంపన్నులను, రాజాధిరాజులను, బలవంతులను, కూడా లోబరచు కుంటుంది. వారిని కప్పేస్తుంది. మన తెలివితేటలు మాయ ముందు పనిచేయవు. దైవసంబంధమైనది కాబట్టి దైవ సంబంధ కార్యములతోనే అది తొలగించబడుతుంది.

రెండవ లక్షణము. గుణ మయీ అంటే ఈ మాయ మూడు గుణములతో కూడి ఉన్నది. ఈ మాయ సత్వ రజస్తమోగుణముల రూపంలో మనలను ఆవరించి ఉంది. దీనికి ప్రత్యేక ఆకారం లేదు. ఈ మూడు గుణాలే దాని ఆకారము. కాబట్టి మనలో నుండి ఒక్కొక్క గుణాన్ని తొలగిస్తే మాయ దానంతట అదే తొలగి పోతుంది. గుణాలతో కూడిన ఈ మాయ మనలను ఆవరించి ఉన్నంతవరకూ మనకు భగవద్దర్శనం కాదు.

మమ మాయా అంటే ఈ మాయ ఎవరిదో కాదు బాబూ నాదే అని స్పష్టంగా చెబుతున్నాడు పరమాత్మ. దానిని సరదాగా మీమీదిరి ఉసిగొలుపుతాను. మీరు దానికి లొంగి పోతారు. లొంగకుండా ఉంటే నా దగ్గరకు వస్తారు. లేకపోతే దాని దగ్గరే కూర్చుని దాని చేష్టలకు అందాలకు మురిసిపోతూ దానితోనే కాలక్షేపం చేస్తారు. ఒక్కొక్కప్పుడు అది మిమ్మల్ని ముప్పుతిప్పలు పెడుతుంది.అప్పుడు డు.ఖము,కష్టము తప్పదు.ఈ మాయలో పడ్డవారు నా గురించి పట్టించుకోరు.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఈ మాయ మనలను ఒక ఆటాడిస్తుంది కానీ తన యజమాని. అయిన పరమాత్మ దగ్గర అణిగి మణిగి ఉంటుంది. ఆ మాయ ఎంటువంటిది అంటే దురత్యయా. దానిని దాటుకొని రావడం చాలా కష్టసాధ్యము. ఇంటి ముందు కుక్క ఉన్నది అని బోర్డుపెడతారు. మిమ్మల్నిచూడగానే ఆ కుక్క అరుస్తుంది. మీమీదికి దూకుతుంది. యజమాని వచ్చి దానిని అదుపులో పెడితేగానీ మీరు లోపలకు వెళ్లలేగు. మనం కుక్క దగ్గగకు పోయి "ఏమే కుక్కా! నన్ను కరవకే తల్లీ నీకు దండంవెడతాను" అని అంటామా. అనము కదా. ఆ కుక్క యజమాని దగ్గరకు పోయి "అయ్యా! మీ కుక్కను కాస్త పక్కకు లాగండి. మీతో ఒక్క మాట మాట్లాడాలి" అని అంటాము. కాబట్టి మాయను అదుపుచేయాలంటే దాని యజమాని అయిన పరమాత్మను మనం శరణువేడటం అవసరము. ఎందుకంటే అది నీ మాట వినదు. పైగా నిన్ను బుట్టలో వేసుకుంటుంది. నిన్ను నీ మనసును, ఇంద్రియములను, బుద్ధిని తన అదుపులో పెట్టుకొని నిన్ను ఆడిస్తుంది. లేకపోతే నీ మీద పడి పీకుతుంది. నానాకష్టాలపాలు చేస్తుంది.

మామేవ యే ప్రపద్యన్తే అంటే నన్ను శరణు వేడిన వారు మాత్రమే మాయామేతా తరన్తి ఈ మాయను దాటగలరు. కాబట్టి ఈ మాయను జయించాలంటే దాని యజమాని అయిన పరమాత్మ శరణు జొచ్చాలి. దీనినే శంకరాచార్యుల వారు ఒక శ్లోకంలో చక్కగా విశధీకరించారు. ఒక శిష్యుడు గురువును అడిగాడు.

శిష్యుడు: అపార సంసార సముద్రమధ్యే సమ్మజ్జతో మే శరణం కిమస్తి/ గురువు: గురుకృపాళో కృపయావదైత ద్విశ్వేశ పాదామ్బుజదీర్ఘనైకా!!

గురువుగారూ నేను సంసారము అనే ఈ అంతులేని సముద్రము మధ్యలో మునిగిపోతున్నాను. నాకు మార్గము ఏది. నన్ను రక్షించండి. నేను మీ శరణు వేడుతున్నాను. అని అడిగాడు. అప్పుడు గురువుగారు శిష్యుని మీద అంతులేని కృపతో ఈ విధంగా సమాధానం చెప్పాడు. ఈ విశ్వమునకు అంతటికీ ఈశ్వరుడైన ఆ పరమాత్మ పాదపద్మములు అనే విశాలమైన పొడవైన నౌక ఒక్కటే ఈ సంసార సముద్రమును తరించడానికి సరిఅయిన మార్గము అని చెప్పాడు.

ఇక్కడ కూడా అదే మాట చెబుతున్నాడు. మాయామేతాం తరన్తితే ఈ మాయనుండి తరించాలంటే మామేవ యే ప్రపద్యన్తే నన్ను శరణు వేడటం తప్ప మరొక మార్గం లేదు.

కాని మానవులు అపరా ప్రకృతి మీద అంటే ప్రాపంచిక విషయాల మీద, విషయ వాంఛల మీద చూపిన, చూపిస్తున్న ప్రేమ, అభిమానము, ఆసక్తి, పరాప్రకృతి మీద అంటే పరమాత్మనుతెలుసుకోవడం మీదచూపించడం లేదు. అపరాప్రకృతి వ్యవహారాలలో అంటే సాంసారిక విషయములలో మునిగి తేలుతున్నారు. మానవుడు ఒక వేళ దేవాలయానికి వెళ్లి, దేవుడి ముందు నిలబడినా, అప్పుడుకూడా, ప్రపంచ సంబంధమైన అంటే ధనము,

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఆస్తి, బంధుమిత్రులు, పదవులు వీటి గురించి కోరికలు కోరడంతోనే తృప్తి చెందుతాడు. అంటే భగవంతుడిని తన కోరికలు తీర్చుకోడానికి ఒక సాధనంగా వాడుకుంటున్నాడు. అంతే కానీ భగవంతుడి మీద ఏకాగ్రభక్తిప్రవత్తితో కాదు. అంటే తాను వేరు, పరమాత్మ వేరు అనే భేదభావంతో ఉంటున్నాడు.తనను గురించి కానీ, పరమాత్మగురించి కానీ, తనకు పరమాత్మకు భేదం లేదని కానీ, తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించడు. ఎందుకంటే ఈ ప్రాపంచిక విషయాలలో అంతగా మునిగి పోయి ఉన్నాడు కాబట్టి. మరి పరమాత్మ ఇంత పుతిగా చెబుతున్నప్పుడు మానవులకు ఎందుకు అర్థం కావడం లేదంటే ఆ విషయాన్ని ఈ కింది శ్లోకంలో వివరించాడు.

15. న మాం దుష్కృతినో మూఢాః ప్రపద్యంతే నరాధమాః |
మాయయాపహృతజ్ఞానా ఆసురం భావమాశ్రితాః || ||

దుష్పృతులు, మూఢులు, నరులలో అధములు, నామాయతో కప్పబడిన జ్ఞానము కలవారు, ఆసురీ భావమును ఆశ్రయించినవారు, ఇటువంటి వారు నన్ను ఆశ్రయించలేరు. నన్ను పొందలేరు.

ఎటువంటి వారు పరమాత్మను పొందడం లేరు. పరమాత్మ గురించి తెలుసుకోవడం లేదు అంటే దుష్కృతులు. మూఢులు, నరాధములు. మాయచేత వారిలో ఉన్న జ్ఞానము కష్టబడిన వారు, ఆసురీ భవం కలవారు. వీరంతా నా గురించి తెలుసుకోలేరు. నన్ను పొందలేరు. పైన చెప్ప బడిన లక్షణములు అన్నీ రజస్తమోగుణముల వలన వృద్ధిపొందుతాయి. ఈ రెండు గుణములు మానవులను దానవులుగా, అసురులుగా మార్చి వేస్తాయి. వారు దుష్కృతులు అంటే చెడ్డపనులు, చేయకూడని పనులు చేసేవారు. అటువంటి వారు చేయవలసిన పనులు చేయరు. కొంత మంది. పరమాత్మ అసలు స్వరూపం తెలుసుకోకుండా, కేవలం దేవాలయాలకు వెళ్లడం, పూజలు చేయడం, నివేదనలు అర్పించడం, దానికి మించిన కోరికలు కోరడం, ఆ కోరికలు తీరకపోతే ఈ దేవుడికి మహిమ లేదనుకోవడం, అక్కడితో ఆగిపోవడం. తనను గురించి కానీ, పరమాత్మగురించి కానీ తెలుసుకోకపోవడం. ఇటువంటి వారు దేవుడిని కేవలం తమ కోరికలు తీర్చుకోడానికి అంటే తమ స్వార్థానికి వాడుకుంటారు తప్ప భక్తితోకాదు కాని వీరు తమను తాము భగవద్భక్తులను అని చెప్పుకుంటారు. ఆడంబరంతో, ఆర్భాటాలతో, ఇతరుల మెప్పు కొరకు పూజలు చేస్తారు.

ఇంక మూఢులు అంటే వాళ్లకు తెలియదు. ఒకరు చెప్పింది వినరు వారికి తెలియదు అన్న విషయం వారికి తెలియదు. నాలుగు గ్రంథాలు చదివిన వాడు నాకు అంతా తెలుసు అనుకుంటాడు. అక్కడే ఆగి పోతాడు. మాయలో పడి పోతాడు. సన్మానాలు సత్కారాలు, పొగడ్తలు వీటి మాయలో పడి పోతాడు.

అమరనాథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

తాను ఏం చెబితే అదే వేదం అనుకుంటాడు. అంటే లేనిది ఉన్నట్టు భ్రమించేవాడు. అశాశ్వతమైన ప్రాపంచిక సుఖాలు శాశ్వతము అని భావించి వాటి కోసం పాకులాడేవాడు.

ఇంకా కొంత మంది ఉన్నారు. వారు నరాధమా: అంటే నరులలో అధములు. అధోగతిలో ఉన్నవారు. నరాధములు అంటే తాము మానవులము అనీ, మానవత్వం మన లక్షణము అనీ మరిచిపోతారు. హింసలో మునిగి తేలుతుంటారు. తినడం, తాగడం, స్త్రీసుఖాలు అనుభవించడం, ఇతరులను హింసించడం, మత్తులో నిద్రపోవడం. ఇవే వీరి లక్షణాలు.

ఆసురీభావమాశ్రితాః అంటే ఆసురీ భావము కలవారు. తన ఎదుట అందరూ మరణిస్తున్నా తాను మాత్రం కలకాలం జీవించి ఉంటాను అనే భావన కలవారు. అందుకే అసురుడు ఎవరు తపస్సు చేసినా, తనకు ఎవరి వలనా, దేనివలనా చావు రాకూడదు అనే కోరుకున్నారు కానీ, ఈ జననమరణ చక్రం నుండి విముక్తిని కోరుకోలేదు. కాబట్టి అసురులు అంటే తాము కలకాలం జీవిస్తూ, విషయవాంఛలలోమునిగి తేలాలి అని అనుకునేవారు. వారు విషయారాములు ఆత్మారాములు కారు .వారికి కామవాంఛలే కానీ, పరమాత్మము గురించి పట్టదు.

ఇలా ఎందుకు జరుగుతుంది. వీరంతా ఇలా ఎందుకు అవుతున్నారు అంటే ఒకే ఒక జవాబు. వారిలో ఉన్న విచక్షణాజ్ఞానమునను మాయకప్పివేసింది. అంటే ప్రతి మానవుడికీ విచక్షణ అంటే మంచి చెడు వివేచన అనే జ్ఞానంఉంది. కాని ఈ రజస్తమోగుణములతోకూడిన మాయ వారి జ్ఞానమును హరించి వేస్తుంది, లేక కప్పివేస్తుంది. మాయ కప్పినపుడు, వారు దుష్కృతులు మూఢులు, నరాధములు. ఆసురీ భావం కలవారు అవుతారు. వీరు ఎవ్వరూ మాయ అనే తెరను తొలగించడానికి ప్రయత్నం చేయరు. ఈ మాయను దాటాలంటే శాస్త్రజ్ఞానము, వివేకము, వైరాగ్యము, భగవంతుని మీద భక్తి, శ్రద్ధ, శరణాగతి భగవంతుని ఆశ్రయించడం కావాలి. దీని కంతా కావాల్సింది శాస్త్ర జ్ఞానము. గురువు దగ్గర నేర్చుకోవడం సత్యము ఏదో అసత్యము ఏదో తెలుసుకోవడం. అప్పుడు మనను ఆవరించిన మాయ తొలగి పోతుంది. కొంత మంది శాస్త్రములు చదువుతారు జ్ఞానం సంపాదిస్తారు కానీ, రజోగుణము తమోగుణములతో కూడిన మాయ వారి జ్ఞానమును కప్పివేస్తుంది. దాని ఫలితంగా అంతా తమకు తెలుసు, తమనుమించిన వాడు లేడనుకుంటారు. అందుకే వాళ్లకు దేవుడు కనపడటం లేదు.

16. చతుర్విధా భజంతే మాం జనాః సుకృతినోఽర్జున |
ఆర్తో జిజ్ఞాసురర్థార్థీ జ్ఞానీ చ భరతర్షభ || ||

ఓ అర్జునా! ఈ లోకంలో ఉన్న సుకృత్తులు(పుణ్యాత్ములు) అయిన మానవులు నన్ను నాలుగు విధాలుగా భజిస్తున్నారు. వారు ఆర్తులు, జిజ్ఞాసువులు, కోరికలు కోరుకునేవారు, జ్ఞానులు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

దుష్కృతులు, మూఢులు, నరాధములు, అసురులు ఏ కాలంలో కూడా భగవంతుని తలచుకోరు. ఒక వేళ తలచుకున్నా వారి భక్తి అంతా తమ స్వార్థంగురించి తప్ప లోక కల్యాణం గురించి కాదు. వారి సంగతి వదిలేస్తే పుణ్యాత్ములు అయిన వారు భగవంతుని భక్తితో సేవిస్తారు కొలుస్తారు ప్రార్థిస్తారు. కీర్తిస్తారు. వారిలో ఎన్నిరకాలు అనే విషయం ఇక్కడ చెప్పాడుపరమాత్మ. పరమాత్మను ప్రార్థించే వారు నాలుగు రకాలు గా విభజింపబడ్డారు.

1. ఆర్తులు 2. జిజ్ఞాసువు. 3.ధనార్థి. 4. జ్ఞాని.

వీరంతా సుకృతులు, మంచి పనులు చేసేవాళ్లు వీరి మార్గములలో భేదము ఉన్నప్పటికినీ వీరంతా భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నారు. మొదటి వాడు. ఆర్తుడు. ఎవరికైనా ఏదైనా ఆపద సంభవిస్తే రోగం వస్తే, ఉన్న డబ్బు పోతే, ఎవరి నుండి అయినా ఆపద వస్తుంది అని తెలిస్తే, అప్పుడు భగవంతుడు గుర్తుకు వస్తాడు. అప్పుడు మొక్కులు మొక్కుతారు. పుజలు వ్రతాలు చేస్తామంటారు. ముడుపులు కడతారు. ఈ ఆపద తీరితే నీ వద్దకు వచ్చి మొక్కు తీర్చుకుంటాము అని మొక్కుకుంటారు. ఇటువంటి వారికి భగవంతుడు ఆపదలలోనే గుర్తుకు వస్తాడు. పరమాత్మతో బేరం పెడతారు. నాకు ఈ లాభం కలిగితే, ఈ రోగం తగ్గితే, ఈసుఖం కలిగితే నీకు తలనీలాలు ఇస్తాను, నివేదనలు పెడతాను, మతం మారి పోతాను ఇలాగా. ఈ తరహా జనం మనకు చాలా మంది కనిపిస్తుంటారు. వీరికి ఆపదలు తీరినా కూడా, వేల్పుల మొక్కులు వేయేళ్లు అంటూ దాట వేస్తారు. మొక్కులు తీర్చుకోరు మరలా ఆపద పస్తే మొక్కులు మొక్కుతారు. ఈ ప్రకారంగా వాళ్ల దగ్గర ముడుపులు చాలా చేరతాయి. ఇటు వంటి వారిని ఆర్తులు అని అంటారు. వీరూ భక్తులే కానీ అవకాశ భక్తులు.

అర్థార్థి అంటే తనకు ధనం రావాలని, సంపదలు రావాలని, తాను కోటీశ్వరుడు కావాలనీ, అందరి ధనం తనకే చెందాలని, అన్ని సుఖాలు తనకే కలగాలనీ, తాను ఎల్లప్పుడూ సుఖంగా, ఆనందంగా ఉండాలనీ, దేవుని నిరంతరము ప్రార్థిస్తుంటాడు. తనకు వచ్చిన లాభాలలో దేవుడికి వాటా కూడా ఇస్తానని బేరం పెడతాడు. వజ్రకిరీటాలు, బంగారు తొడుపులుచేయిస్తాను అంటాడు. శాలువాలు కప్పుతాను అంటాడు.ఇటువంటి వారు కేవలము ప్రాపంచిక విషయములు, వస్తువులు వీటి గురించి మాత్రమే ఆలోచిస్తూ వాటి కొరకు దేవుని పూజిస్తారు.

పైన చెప్పిన రెండు రకాల భక్తులు సకామ భక్తులు. కోరికల కోసం పరమాత్మను భజించేవారు. మొదటిరకం భక్తులు తమకు ఉన్న కష్టాలు, దుఃఖాలు, రోగాలు పోవాలని పరమాత్మను కోరుకుంటే, రెండవ రకం భక్తులు తమకు లేని ఐశ్వర్యం, సంపదలు, పదవులు రావాలని కోరుకుంటారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

మూడవ వాడు జిజ్ఞాసువు. ఇతడు భగవంతుని గురించి ఆయన తత్వము గురించి తెలుసుకోడానికి నిత్యం ప్రయత్నం చేస్తుంటాడు. ఇటువంటి వారు చాలా అరుదుగా కనిపిస్తారు. మానవులలో 90 మందికి బయట ప్రపంచంలో కనిపించే వస్తువుల మీద దృశ్యముల మీదా ఎక్కువ ఆసక్తి ఉంటుంది. కాని లోపల ఉన్న ఆత్మ మీద ఎటువంటి ఆసక్తి ఉండదు. ఈ శరీరమే నేను అనుకుంటూ ఉంటారు. ధన సంపాద. సుఖములు అనుభవించడం, పనికిమాలిన పనులు చేయడం, అనవసర విషయాలను చర్చించడం చేస్తుంటాడు. కాని జిజ్ఞాసువు మాత్రము నేను వేరు ఈ దేహము వేరు అనే భావనతో ఆత్మతత్వము తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు. ప్రాపంచిక సుఖాల కోసం దేవుడిని భజించడు. ఎల్లప్పుడు తాను ఎవరు, ఈ లోకానికి ఎందుకు వచ్చాడు. పరమాత్మను ఎలా చేరుకోవాలి? ఇటువంటి ఆలోచనలతోనే ఉంటాడు. ఈ భావన పూర్వజన్మ వాసనల వలననే కలుగుతుంది. ఇటువంటి వారికి కోరికలు ఉంటాయి కానీ ఆ కోరికలు తీరడానికి భగవంతుని ప్రార్థించరు. వారు తమ కోరికలు తీరడానికి భగవంతుని వాడుకోరు. భగవంతుని గురించి తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారు.

నాలుగవ వాడు జ్ఞాని, ఇతని భక్తి ఉత్తమమైన భక్తి. ఇతడు వేదములు, శాస్త్రములు, పురాణములు బాగా చదువుతాడు. ఉపన్యాసాలు వింటాడు. గురువు దగ్గర చేరి జ్ఞానం సంపాదిస్తాడు. భగవంతుని తత్వము బాగా తెలిసిన వాడు. ఆత్మ శరీరము వీటి గురించి ఎల్లప్పుడు చింతించేవాడు. ఆత్మయే నిత్యము సత్యము అని నమ్మేవాడు. ఈ శరీరము, ప్రాపంచిర వస్తువులు విషయ వాంఛలు శాశ్వతములు కావు అని నమ్మేవాడు. ఇతనికి ఎటువంటి కోరికలు ఉండవు. కోరికల కొరకు భగవంతుని ప్రార్థించడు. తనకు పరమాత్మకు భేదం లేదు అనే భావనతో ఉన్న వాడు. అందరినీ సమదృష్టితో చూచేవాడు. అందరిలో పరమాత్మను దర్శించేవాడు.

ఈ నాలుగు విధములైన భక్తులు ఏదో విధంగా భగవంతుని స్మరిస్తారు. పూజిస్తారు ధ్యానిస్తారు. కొంచెం అలోచించి చూస్తే ఈ నాలుగురరములైన భక్తులు ప్రతివాడిలోనూ ఉన్నారు. మొదట తనకు ఉన్న కష్టములను, దు:ఖములను పోవాలని ప్రార్థిస్తారు. కష్టాలు పోగానే సుఖాలమీదికి మనసు మళ్లుతుంది. స్వామీ నాకు సుఖాలు, ధనం, సంసారం ప్రసాదించు అనిప్రార్థిస్తారు. అవీ లభిస్తాయి. కొంత కాలానికి ఆ సుఖం ముఖం మొత్తుతుంది. ఈ ప్రాపంచికసుఖాలు శాశ్వతములు కావుఅని భావించి, శాశ్వతసుఖం పొందడానికి ప్రయత్నం చేస్తాడు. తుదకు అందరిలో పరమాత్మను, పరమాత్మలో అందరలని చూచే స్థితికి చేరుకుంటాడు. మనసును ఆత్మలో లీనం చేసి ఆత్మానందాన్ని, పరమ శాంతిని పొందుతాడు. ఈ నాలుగు రకములైన భక్తి అందరిలో ఉండటం అసాధ్యం కాని ఉండే అవకాశం ఉంది. వేమనయోగిని ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు. ఈనాలుగు రకములైన భక్తిలో ఏది మంచిది ఏది తక్కువది అనే విషయాన్ని తరువాతి శ్లోకంలో వివరించాడు. కృష్ణుడు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

17. తేషాం జ్ఞానీ నిత్యయుక్త ఏకభక్తిర్విశిష్యతే |
ప్రియో హి జ్ఞానినోఽత్యర్థమహం స చ మమ ప్రియః || ||

పైన చెప్పబడిన భక్తులలో ఎల్లప్పుడూ యుక్తుడుగా ఉండేవాడు, పరమాత్మ యందు ఏకాగ్రభక్తి కలిగి ఉండేవాడు, అయిన జ్ఞానికి నేనంటే ఎక్కువ ఇష్టం. అటువంటి జ్ఞాని అంటే నాకూ ఇష్టమే. పైన చెప్పబడిన భక్తులలో జ్ఞాని ఉత్తముడు అని అంటున్నాడు పరమాత్మ. ఎందుకంటే జ్ఞానిలో పైన చెప్పబడిన ముగ్గురిలో అంటే ఆర్తి, అర్థార్థి, జిజ్ఞాసువులలో లేని గుణాలు ఉన్నాయి. అవి 1. నిత్య యుక్త 2. ఏక భక్తి.

నిత్య యుక్తత్వము అంటే నిరంతరము పరమాత్మతో కూడి ఉండటం. పరమాత్మతో సంబంధము పెట్టుకోవడం. ఇతరముల గురించి ఆలోచించకపోవడం. అంటే ఎల్లప్పుడూ ధ్యానంలో ఉంటూ మనసును ఆత్మలో లీనం చేసి ఆత్మానందాన్ని పొందుతుంటాడు. మొదటి ఇద్దరూ కేవలం అవసరం ఉన్నప్పుడు భగవంతుని స్మరిస్తారు. తరువాత తమ తమ కార్యములలో లీనం అవుతారు. మరలా అవసరం వచ్చినప్పుడే భగవంతుడు వారికి గుర్తుకు వస్తాడు. అంటే పార్ట్ టైమ్ అన్నమాట. వారిని అనిత్య యుక్తులు అంటారు. అటువంటి వారు ప్రాపంచిక విషయములలో లీనం అయి ఉన్నప్పుడు వారిలో అజ్ఞానం చేరే అవకాశంఉంది.

సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఆత్మతో అనుసంధానము అయి ఉంటాడు. ఆత్మానందంలో మునిగితేలుతుంటాడు. అతడికి ఏ సమయంలో కూడా అజ్ఞానం ఆవహించే అవకాశం లేదు. అందుకే జ్ఞానిని నిత్యయుక్తుడు అని అన్నారు అనిత్య యుక్తులుగా ఉన్నవారు కూడా మొదట కేవలము కోరికల కోసం భగవంతుని స్మరించినా, క్రమక్రమంగాభగవంతుని మీద ఆసక్తి పెంచుకొని జ్ఞానులు అయ్యే అవకాశం ఉంది. కాని వారు ఆ దిశగా ప్రయత్నం చేయాలి. రోజూ ధ్యానం చేయాలి. మనస్సును ప్రాపంచిక విషయముల నుండి క్రమక్రమంగా భగవంతుని వైపు మళ్లించాలి. అంతేకానీ ఇది వా వల్లకాదు అని నిరాశ పడకూడదు. ప్రయత్నం అన్ని విధాలా మంచిది.

ఇంక జ్ఞాని రెండవ లక్షణం ఏకభక్తి ,ఏకాగ్రత .ఒకే పరమాత్మ. రోజుకో దేవుడిని ప్రార్థించడు. అతని లక్ష్యం ఆత్మానందాన్ని పొందడమే. ఒక్క పరమాత్మను తప్ప వేరే ఎవరినీ పూజించడు. అదే ఏకాగ్రభక్తి కాని 90మందికి ఇది సాధ్యంకాదు. కొంతమందికి ధనం మీద, పదవుల మీద అధికాగము మీదా, సుఖాల మీద, వాటిని తనకు ప్రసాదించే దేవతల మీదా, భార్యసంతానము మీదా, బంధుమిత్రుల మీదా, వారి వారి అవసరానికి పనికివచ్చే దేవుళ్ల మీదా భక్తి ఉంటుంది. ఎప్పటికప్పుడు అవసరానికి తగ్గట్టు భక్తి మారిపోతూ ఉంటుంది. వారి మనస్సు చంచలంగా ఉంటుంది. ఎక్కడా, దేని మీదా నిలువదు. గెంతుతూ ఉంటుంది.దానిని ఏకాగ్రభక్తి అనరు. ధ్యానం చేయడానికి ఇటువంటి భక్తి పనికిరాదు.

అమరనాథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

జ్ఞాని అయినవాడు పరమాత్మయందే దృష్టి పెట్టాలి. అతని దృష్టిచెదిరి పోకూడదు. ఏకాగ్రంగా ఉండాలి. అందుకే జ్ఞానిని ఉత్తముడు అని అన్నాడు.

చాలా మందికి ఒక దురభిప్రాయం ఉంది. కలియుగంలో కేవలం హరినామ స్మరణ చేస్తే చాలు. అదే భక్తి ఇంక ఏమీ అక్కరలేదు. దానికి ఉదాహరణగా గోపికలను చెబుతారు. శ్రీహరినామ స్మరణ చేయడం, కీర్తించడం, పాటలు పాడటం, ఇదే భక్తి అనుకుంటారు. కాని ఇది భక్తి కి మార్గమే కానీ ఏకాగ్రభక్తి కాదు. అంటే జ్ఞానికి ఇది ప్రాధమిక విద్య మాత్రమే. తరువాత సెకండరీ విద్య, తరువాత ఉన్నత విద్య కూడా ఉన్నాయి. అప్పుడే అతడు జ్ఞాని అవుతాడు. అంటే అంతకు ముందు పాప జీవనం గడిపినవాడు, పాపాలు చేయడమే వృత్తిగా కలవాడు, పైన చెప్పిన పనులు అంటే భజనలు చేయడం, కీర్తనలు పాడటం, నృత్యం చేయడం, పూజలు, వ్రతాలు చేయడం ఇత్యాదులు చేస్తే వాడికి ఆ పాపపుపనుల నుండి విముక్తి లభించి, మనసు భగవంతుని మీదికి మళ్లుతుంది. మంచి గురువును ఆశ్రయిస్తాడు. శాస్త్రములు చదువుతాడు. జ్ఞానం సంపాదిస్తాడు. క్రమక్రమంగా అతడి మనసు ధ్యానం మీదికి మళ్లుతుంది. అది ఒక జన్మలో కాదు. ఎన్నో జన్మలు కావాలి. ఒక జన్మలో చేసింది మరుజన్మలో కొనసాగించాలి. దీనిని తెలుసుకోకుండా కేవలం భజలనుచేసి కీర్తనలు పాడితే మోక్షం వస్తుంది అని, అదే ఏకాగ్రభక్తి అని అనుకోవడము పొరపాటు. అటువంటి భక్తికూడా అవసరమే కానీ అది జ్ఞానికి తొలిమెట్టు మాత్రమే.

అందుకే పరమాత్మ ఈ శ్లోకంలో స్పష్టంగా పైనచెప్పబడిన లక్షణములు ఉన్న జ్ఞానికి అంటే నిత్యయుక్తుడు అయిన జ్ఞానికి, అంటే ఎల్లప్పుడు పరమాత్మలో మనసును లీనం చేసి ఆత్మానందాన్ని అనుభవిస్తున్న జ్ఞానికి, నేను ఎంతో ఇష్టుడను అని చెప్పాడు.
చాలా మంది నేను దేవుడిని పూజిస్తున్నాను, భగవంతుని కొలుస్తున్నాను.పరమాత్మను ధ్యానిస్తున్నాను, నాకు దేవుడి మీద చాలా భక్తి అని అంటూ ఉంటారు. అంటే వారి దృష్టిలో దేవుడు వేరు, భక్తుడు వేరు అని భావన. ఆ భావన ఉన్నంత వరకు అతడు జ్ఞాని కాలేడు. నాకు పరమాత్మకు భేదం లేదు అహం బహ్మస్మి అనే స్థితికి వస్తేకాని అతడు జ్ఞాని కాలేడు. అటువంటి జ్ఞానికి నేనంటే ఎంతో ఇష్టం. ఆ జ్ఞాని కూడా నాకు ఎంతో ఇష్టుడు అని చెప్పాడు కృష్ణుడు.

18. ఉదారాః సర్వ ఏవైతే జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే మతమ్ |
ఆస్థితః స హి యుక్తాత్మా మామేవానుత్తమాం గతిమ్ || ||

ఆర్తులు, ఆర్థార్థులు, జిజ్ఞాసువులు, జ్ఞానులు అనే నాలుగు విధములైన భక్తులు అందరూ ఉదారులే అంటే మంచివారే అని నా అభిపరాయము. కానీ, వారిలో జ్ఞాని అయిన వాడు, ఎల్లప్పుడూ నాయందే మనసు నిలిపి, నా యందు యుక్తుడై , నాగురించే ధ్యానిస్తూ, నన్ను పొందడానికే నిరంతరము తపిస్తుంటాడు.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

నన్నే ఉత్తమ గతిగా ఆశ్రయించుకొని ఉంటాడు. అతడే యుక్తమైన స్థిరమైన మనస్సు, బుద్ధి కలవాడు. అతనికి నాకు భేదములేదు.॥

పరమాత్మ పైన చెప్పబడిన నాలుగు రకాల భక్తులలో జ్ఞాని అనే వాడు ఉత్తముడు. ఆ జ్ఞానిలో నేను ఉన్నాను. అతడే నేను. ఎందుకంటే అతని చిత్తము ఎల్లప్పుడూ నాయందే నిలిచి ఉంటుంది. అతనికి నాకు భేదము లేదు. అంటే మిగిలిన వారు ఎందుకూ పనికిరాని వారు కాదని అర్థం. ఏదో విధంగా వారు కూడా భగవంతుని పూజిస్తున్నారు ధ్యానిస్తున్నారు. వారికి కూడా అంతో ఇంతో ఫలితం లభిస్తుంది. అందుకే ఉదారా: సర్వ ఏవైతే అంటే వారు అందరూ ఉదారులే. మంచి వారే. భక్తులే. కాని జ్ఞానీతు ఆత్మ ఏవ మే మతమ్ వారిలో జ్ఞాని అనే వాడు నేనే అని నా అభిప్రాయము. ఎందుకంటే మిగిలిన వారు ఎల్లప్పుడూ బయట ప్రపంచంలో తిరుగుతూ తానెవరో తెలుసుకోలేకపోతున్నారు. జ్ఞాని బయట ప్రపంచాన్ని విడిచిపెట్టి ఆత్మావలోకనం చేసుకుంటూ తన చిత్తమును ఆత్మలో లగ్నం చేస్తున్నాడు. తానే బ్రహ్మ స్వరూపుడు అవుతున్నాడు. నాలో లీనం అవుతున్నాడు. కాబట్టి అతడే నేను అని అంటున్నాడు పరమాత్మ. అందుకే యుక్తాత్మా అంటే నా యందు తన మనసును నిలిపినవాడు కాబట్టి అతడు ఉత్తమగతులను పొందుతాడు.

నాలుకు రకాలైన భక్తులు నాకు ఇష్టమే కానీ వారిలో జ్ఞాని అంటే నాకు చాలా ఇష్టం అన్నాడు పరమాత్మ. మనకు కూడా నాలుగు విధములైన విద్యలు ఉన్నాయి. ప్రాథమిక విద్య మాధ్యమిక విద్య, ఉన్నత విద్య, అత్యున్నత అంటే పరిశోధనా విద్య,(పిహెచ్.డి). ఇవి అన్నీ అవసరమే. ఒకటి చదివితే కానీ మరొకటి రాదు. ఒకేసారి ఉన్నత విద్యకు. పరిశోధనా విద్యకు ఎగబాకలేము. ముందు ప్రాథమిక విద్యతో మొదలు పెట్టి, తరువాత ఒక్కొక్కమెట్టు పైకి ఎక్కాలి. (గమనిక..కొడుకు అంటే కూతురు అని కూడా అర్థం చేసుకోవాలి) అదే పరమాత్మ చెబుతున్నాడు. ఈ నాలుగురకములైన భక్తులు నాకు ఇష్టమే కానీ జ్ఞాని అంటే నాకు ఎంతో ఇష్టం. అందరూ జ్ఞానులు కావడానికి ప్రయత్నం చేయండి అని బోధిస్తున్నాడు.

ఈ శ్లోకంలో రెండు రకాల భక్తి గురించి చెప్పబడింది. కొందరు ప్రాపంచిక విషయాలలో ఉంటూ భగవంతుని ధ్యానిస్తుంటారు. కోరికలు కోరుతుంటారు. వారి దృష్టిలో వారు వేరు భగవంతుడు వేరు. వారికి భగవంతుడు కేవలం కోరికలు తీర్చడానికే పరిమితం. మరికొందరు భగవంతుని కోరికలు కోరరు. భగవంతునే కోరుకుంటారు. తానే భగవంతుడు అని అనుకుంటారు. భగవంతుని యందే తన చిత్తమును లగ్నం చేస్తారు. తానే భగవంతుడిగా మారి పోతారు. నాలుగు పురుషార్థములలో ధర్మఅర్థకామములను వదిలిపెట్టి ఆఖరుది అయిన మోక్షమునే కోరుకుంటారు. పరమాత్మలో లీనం అయి పోతారు.

అమరనథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఇదే అద్వైత స్థితి. తనకు పరమాత్మకు తేడాలేదు అనే భావన వారే జీవన్ముక్తులు. కర్మభక్తి,ధ్యానము తుదకు సాధకుని ఈ స్థితికి తీసుకొని వెళతాయి. మరి ఈ స్తితి ఎలా కలుగుతుందో ఈ కింది శ్లోకంలో వివరిస్తున్నాడు.

19. బహూనాం జన్మనామంతే జ్ఞానవాన్మాం ప్రపద్యతే |
వాసుదేవః సర్వమితి స మహాత్మా సుదుర్లభః || ||

జ్ఞాని కావాలంటే ఒక జన్మ సరిపోదు. ఎన్నో జన్మల తరువాత కానీ జ్ఞాని కాలేడు. అటువంటి జ్ఞానికి ఈ ప్రపంచం అంతా వాసుదేవ మయం అవుతుంది. అటువంటి వాళ్లు ఉండటం చాలా దుర్గభం. అరుదుగా ఉంటారు. మనం ఇంతకు ముందు ఎన్నో జన్మలు ఎత్తి ఉంటాము. ఆ జన్మల పుణ్య ఫలితంగా మానవ జన్మ వచ్చింది. కాని ఎవరూ మరలా జన్మ లేకుండా ముక్తి కొరకు ప్రయత్నం చేయడం లేదు. కొంత మంది ఇహలోక సుఖాలు, భోగాలు అనుభవించడం కొరకు ఆరాటపడుతుంటే, మరి కొంత మంది స్వర్గలోక సుఖాల కొరకు యజ్ఞములు, యాగములు చేస్తున్నారు. ఇంకా కొందరు వచ్చేజన్మ మంచిరావాలని మరో మంచి జన్మకోసం ఆరాటపడుతున్నారు. ఈ మానవులలో అతి కొద్ది మంది మాత్రమే ఈ జనన మరణ చక్రం నుండి ముక్తి కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఒక్కోజన్మలో కొద్ది కొద్దిగా పుణ్యం సంపాదించుకుంటూ, పోగుచేసుకుంటూ జ్ఞానం సంపాదించుకొని, గతజన్మ వాసనలనుపోగొట్టు కుంటూ తుదకు పరమాత్మకు తనకు భేదం లేదు అనే స్థితికి చేరుకుంటున్నారు. అప్పుడు సర్వం పరమాత్మ మయంగా కనిపిస్తుంది.

కాబట్టి ఆత్మ జ్ఞానం రావడానికి ఎన్నోజన్మలు ఎత్తాలి. ఆయాజన్మలలో కొద్ది కొద్దిగా జ్ఞానం సంపాదించుకోవాలి. పురుష ప్రయత్నం చేయాలి. సాధన చేయాలి. అప్పుడే ముక్తి వస్తుంది. అటువంటి వాళ్లు ఎక్కడో ఒక్కరు ఉంటారు కాబట్టి అందరూ ప్రయత్నం చేయాలి. లక్షల్లో ఒకడికి వచ్చే లాటరీ టిక్కట్టును, ఆ లాటరీ తనకే తగులుతుంది అనే ఆశతో కొనంగా లేనిది, ఆ ముక్తి నాకే వస్తుంది అని ముక్తి కొరకు ఎందుకు ప్రయత్నించకూడదు. ఆ ముక్తి మనకే వస్తుంది అని ఎందుకు అనుకోకూడదు.

సరే ప్రయత్నం చేసాము. మరి మనకు జ్ఞానం వచ్చిందా లేదా అని ఎలా తెలిసేది అనే సందేహము. దానికి ఒక చిన్నపరీక్ష పెట్టాడు భగవానుడు. అటువంటి జ్ఞానికి వాసుదేవస్సర్వమితి అంటే సర్వము వాసుదేవ మయంగా కనవడుతుంది. వాసుదేవుడు అంటే వానుదేవుని కుమారుడు కృష్ణుడు అని చాలామంది చెబుతారు. అది నిజమే. ఇక్కడ వాసుదేవుడు అంటే "వాసనాత్ వాసుదేవస్య వాసితంతే జగత్రయం, సకల భూత నివాసోసి శ్రీ వాసుదేవ నమోస్తుతే" అంటే ఈ మూడు లోకములు అంతా నిండి ఉన్నవాడు.

అమరనాథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

మూడులోకములలో నివసించేవాడు, సకల భూతములలో ఆత్మస్వరూపంగా ఉన్నవాడు అని అర్థం. ఈ భావన మనకు కలిగినపుడు మనం జ్ఞానులము అయినట్టు లెక్క కాబట్టి రాగద్వేషములను, భేదభావములను వదిలిపెట్టి అందరిలో పరమాత్మను ఆత్మస్వరూపుడుగా చూడగలిగితే మనం కూడా జన్మరాహిత్యానికి పలితం అయినట్టే అది ఈ జన్మలోనే కావచ్చు.

కాబట్టి అందరం ఈ పోటీ పరీక్షకు ప్రిపేర్ అవుదాము మొదట్లో భక్తుడు, దేవుడు గుడిలోనే ఉన్నాడు అని అనుకుంటాడు. తరువాత దేవుడు అంతటా ఉన్నాడనుకుంటాడు. తరువాత దేవుడు అందరిలో ఉన్నాడనుకుంటాడు. తరువాత దేవుడు తనలోనూ, అందరిలోనూ ఉన్నాడనుకుంటాడు. ఆఖరున నేనే బ్రహ్మను అని అనుకుంటాడు అంతా బ్రహ్మమే అనే స్థితికి వస్తాడు. అ స్థితి మనకు ఇప్పుడే కలగవచ్చు. ఈ జన్మలోనే కలుగవచ్చు మనకు ఎన్నోజన్మల తరువాత కలుగుతుంది అనబడే ఈ జ్ఞానం ఇప్పుడు ఈ జన్మలో కలుగుతుందేమో! ప్రయత్నిద్దాము. అటువంటి వారిని మహాత్ముడు, జ్ఞాని అని అన్నాడు పరమాత్మ. ఈ స్థితికి రావడం చాలా కష్టము, దుర్లభము అయినా మనందరం ఈ జన్మలోనే మహాత్ములు, జ్ఞానులు కావడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. ఇక్కడి నుండి కృష్ణపరమాత్మ భక్తిలో ఉన్న రకాల గురించి చెబుతున్నాడు. భక్తి రెండు రకాలు అని మనం తెలుసుకున్నాము. ఒకటి సకామ భక్తి. రెండవది నిష్కా మ భక్తి. సకామ భక్తి అంటే దేవుడిని మన కోరికలు తీరడానికి ఉపయోగించుకోవడం దేవుడితో బేరాలు ఆడటం నాకు అది చేస్తే నీకు ఇది చేస్తా అని మొక్కడం, అప్పుడు నేను వేరు దేవుడు వేరు అనే భేదభావంతో ఉంటాడు మానవుడు. రెండవది నిష్కామ భక్తి ఇది దేవుని కొరకు భక్తి. నీవే తప్ప ఇతఃపరం బెరుగ. నాకు నువ్వు తప్ప ఈ ప్రాపంచిక సుఖాలు అక్కరలేదు అనే భక్తి. ఆఖరు భక్తి నేను పరమాత్మ ఒకటే వేరు వేరుకాదు అహం బ్రహ్మాస్మి అనే తాదాత్మ్యభక్తి మొదట సకామ భక్తి గురించి తెలుసుకుందాము.

20. కామైస్తైస్తైర్హృత జ్ఞానా: ప్రపద్యన్తే2న్యదేవతా:|
తం తం నియమమాస్థాయ ప్రకృత్యా నియతాస్స్వయా॥

మానవులు తమ తమ సంస్కారములను అనుసరించి, తమ మనసులో పుట్టిన ఆయా కోరికలు తీరడానికోసం, తశను వివేకమును మరిచిపోయి, పరమాత్మను తప్ప ఆయా రకములైన ఇతర దేవతలను, వారి కొరకు నియమింపబడిన ఆయా పూజా విధానములను అనుసరించి పూజిస్తుంటారు.

ఇప్పుడు ఒక ప్రశ్న వస్తుంది. పరమాత్మ ఎవరు. ఇతర దేవతలు ఎవరు. విష్ణుపురాణంలో విష్ణువునే పూజించమన్నారు. దేవతా గణములకు ఏ సమస్య వచ్చినా అందరూ విష్ణువు దగ్గరకే వెళతారు. ఆయనను సలహా అడుగుతారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

శివపురాణంలో శివుడిని పూజించమన్నారు. అందరూ ఆయన దగ్గరకే వెళ్లి ఆయన చెప్పిన ప్రకారం చేస్తారు. ఇంకా కొందరు దేవీ పురాణం చదివి దేవీ పరాశక్తిని ముఖ్య దేవతగా భావిస్తారు. ఆ పరాశక్తి నుండి బ్రహ్మవిష్ణుమహీశ్వరులు ఉద్భవించారు అని నమ్ముతారు. భాగవత పురాణం చదివి శ్రీకృష్ణుడే అసలైన దైవం అని కొందరు నమ్ముతారు. ఈ విధంగా ఇన్నిపురాణాలలో ఇన్ని దేవతల గురించి ఎందుకు చెప్పబడింది.

ఇక్కడ ఒక్క విషయంమనం గమనించాలి. ఈ పురాణాలు అన్నీ రాసింది ఒకరే. ఆయనే వ్యాసుడు. మరి వ్యాసుడు ఇన్ని పురాణాలు రాసి ఇంతటి సందిగ్ధతను ఎందుకు పెట్టాడు అని మనకు ఒక సందేహం రావచ్చు. మానవులంతా ఒకేరకంగా లేరు. సత్వ, రజస్తమోగుణములకలయికతో ఉన్నారు. ఒక్కొక్కరి భావజాలం ఒక్కొక్కవిధంగా ఉంటుంది. ఆ కారణంచేత ఎవరికి తగ్గట్టు వారికి పురాణాలు రాసి పెట్టాడు వ్యాసుడు. అసలు ఉద్దేశ్యం ఏమిటంటే నిరాకారుడు నిర్గుణుడు, నిర్వికారుడు అయిన పరమాత్మను గురించి తెలుసుకోవడానికి వివిధములైన మార్గాలు సూచించడమే కానీ, ఆ దేవుడు గొప్ప, ఈ దేవుడు గొప్ప అని భేదభావాలు పెంచుకొని, కొట్టుకోడానికి కాదు అని మనం అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ నేపధ్యంలో ఈ కింది శ్లోకాలు అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము.

ఇక్కడి నుండి వ్యాసుడు, కృష్ణుడు అర్జునుడికి చెప్పినట్టు, భక్తి గురించి చెప్పడం ప్రారంభించాడు. భక్తి అంటే రెండు రకాలైన భక్తి అని ఇదివరకే తెలుసుకున్నాము. మొదటిది ప్రాపంచిక విషయాల గురించి మనం కోరుకునే వివిధములైన కోరికలు తీరడానికి భగవంతుడి వేడుకునే, వాడుకునే భక్తి. దీనినే పరామ భక్తి అని అంటారు. రెండవది... ఎటువంటి కోరికలు లేకుండా, కేవలం భగవంతుడిని పొందడం కోసం భగవంతుడిని అనునిత్యం స్మరిస్తూ, భగవంతుని మీద భక్తి కలిగి ఉండటం. ఇది నిష్కామ భక్తి.

సాధారణంగా మానవులలో ఎక్కువ మంది ఎల్లప్పుడూ ఏదో ఒక కోరిక కోరుకుంటూనే ఉంటారు. ఆ కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన దేవుళ్లను దేవతలను పూజిస్తూ ఉంటారు. అన్ని ఇచ్చే పరమాత్మను వదిలి పెట్టి, కేవలం ప్రాపంచిక మైన కోరికలు తీరడం కొరకు రకరకాల దేవతలను, వారి వారికి నిర్ణయించబడిన విధానాలతో పూజించడం మొదలుపెడతారు. (ఉదాహరణకు రుద్రాభిషేకం, సత్యనారాయణవ్రతం, వరలక్ష్మీవ్రతం, వినాయక వ్రతం, షోడశోపచార పూజలు ప్రత్యంగిరాదేవి హోమం,సాయిబాబా హారతులుచ నిర్ణీత సంఖ్యలో ప్రదక్షిణాలు, మొదలైనవి) ఇవన్నీ చేసి, ప్రాపంచిక సంబంధమైన రకరకాలైన కోరికలు కోరుతుంటారు. ఆయా దేవతలు కూడా వారి శక్తిమేరకు వారి కోరికలు తీరుస్తూ ఉంటారు. అవి తీరగానే కొత్త కోరికలు పుట్టకొస్తాయి. ఆ ప్రకారంగా కేవలం తమ కోరికలు తీర్చుకోవడం కోసమే దేవుడి మీద భక్తి కలిగి ఉంటారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

అందుకే అపహృతజ్ఞానా: అన్నాడు వ్యాసుడు. అంటే వారిలో ఉన్న విచక్షణా జ్ఞానము ప్రాపంచికమైన కోరికలతో అనుసరింపబడింది అని అర్థం. అంటే ఈ కోరికలు దొంగల వంటివి ఈ దొంగలు మన మనసులో ప్రవేశించి సర్వవ్యాపకుడు అయిన పరమాత్మ, ఒక్కడే అనే జ్ఞానము అపహరించి, మన మనసును తమ వైపుకు తిప్పుకుంటాయి. అక్కడ దేవుడికి మహిమ ఉందంటే అక్కడకు, ఈ దేవుడికి మహిమ ఉందంటే ఈ దేవుడి వద్దకు పరుగులు పెడుతుంటాయి. ఆ యా దేవతలకు సంబంధించిన పూజలు వ్రతములు చేస్తుంటారు. ఆ కారణంగా వారిలో ఉన్న ఆత్మను గురించిన జ్ఞానము హరించుకుపోతుంది.

ఇక్కడ ఇంకొక మాట కూడా అన్నాడు వ్యాసుడు. తం తం నియమమాస్థాయ.. ఈ సకామ భక్తులు అంటే ఏవేవో కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన దేవతలను పూజించేవారికి ఎన్నో నియమాలు ఉంటాయి. మూడు, ఐదు, ఏడు, తొమ్మిది, పదకొండు రకాల పిండి వంటలు నివేదనపెట్టాలి. ఇన్ని సార్లు ఇన్ని మంత్రాలు చదవాలి. ఇన్ని ప్రదక్షిణాలు చేయాలి. ఇన్ని సార్లు జపం చేయాలి. ఇంకొంత మంది తాము జపాలు చేయడానికి బద్ధకిస్తారు. వారికి తీరిక ఓపిక ఉండవు. ఇతరులను పెట్టి జపాలు చేయిస్తారు. మేము ఇంతమందిని పెట్టి జపాలు చేయించాము అని గొప్పలు చెప్పుకుంటారు. మరి కొందరి ఇళ్లలో ప్రతి మాస శివరాత్రికి రుద్రాభిషికం చేయిస్తారు. ఆ సమయంలో అయ్యగారు ఆఫీసులో ఉంటారు. అమ్మగారు టివి సీరియల్ చూస్తుంటారు పురోహితుడు రుద్రాభిషేరం చేస్తుంటాడు. ఈ ప్రకారంగా ఏదో నియమం కోసం చేయడం తప్పితే, శ్రద్ధ భక్తి ఉండవు.

కాని పరమాత్మను సేవించడానికి ఇటువంటి నియమాలు ఏమీ లేవు. కేవలం పరమాత్మ మీద భక్తి, ఏకాగ్రత, శ్రద్ధ ఉంటేచాలు. అనిచెప్పిపూజలు, వ్రతాలు, రుద్రాభిషేకాలు చేయకూడదని తప్పుగా అర్థం చేసుకోకూడదు. అవి అన్నీ చేయాల్సిందే. కాకపోతే ఆర్భాటంగా కాకుండా, స్వయంగా, భక్తితో, శ్రద్ధతో, ఏకాగ్రతతో చేయాలి. అప్పుడే దానికి తగిన ఫలితం లభిస్తుంది. ఎందుకంటే, ప్రాథమిక దశలో ఇవన్నీ అవసరమే. పూజలు, వ్రతాలు, సగుణోపాసన మంచిమే ఇవన్నీ కావాల్సిందే కాని శ్రద్ధ, భక్తి, ఏకాగ్రతలతో, సగుణోపాసన చేసుకుంటూ క్రమ క్రమంగా పైకి ఎదగాలే కానీ, అక్కడే ఉండిపోకూడదు. ఒకటో క్లాసు చాలా బాగుందని, అక్కడ బొమ్మల పుస్తకాలు ఉంటాయనీ, బొమ్మలు చూపిస్తూ, కథలు చెబుతుంటారనీ అక్కడే ఉండి పోము కదా. క్రమక్రమంగా ఎదుగుతూ, ఒకటో క్లాసు నుండి పిజి దాకా వెళతాము. అలాగే మానవుడు సగుణోపాసన నుండి నిర్గుణోపాసనకు ఎదగాలి. అక్కడి నుండి ధ్యానం ద్వారా మనసును ఆత్మలో నిలపాలి. ఆత్మ పరమాత్మలో లీనం కావాలి.

కాని సామాన్య మానవుల యొక్క భక్తి, పూజలు వ్రతములు ఆరాధనల యొక్క లక్ష్యము కేవలం వారి కోరికలు నెరవేరడమే కాని మోక్షము కాదు. సామాన్య మానవులు, అవివేకులు అయిన వారు, ఈ ప్రకారంగా చేస్తుంటారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

కానీ కేవలము మోక్షము కావాలని సాధన చేసే వారు నిర్గుణుడు, నిరాకారుడు, నిర్వికల్పుడు, అవ్యయుడు అయిన పరమాత్మను తక్క ఇతరము లైన దేవతలను ఆరాధించరు. ఎందుకంటే వారికి కోరికలు ఉండవు. కోరికలు ఉంటేనే కదా! ఆ కోరికలు తీరడానికి ఈ విధంగా వివిధములైన దేవతలను పూజించేది మోక్షము కావాలంటే కోరికలను విడిచిపెట్టాలి. అప్పుడు ఇటువంటి కోరికలతో కూడిన పూజలకు ఆస్కారం ఉండదు. ఆత్మజ్ఞానము కలిగిన వారు, ఏ పూజ చేసినా ఏ దేవుడిని ఉపాసించినా, అది కేవలం పరమాత్మలో ఐక్యంకావడానికే కాని వేరు కాదు.

మానపుడు ప్రాపంచిక విషయములలో, విషయ వారఛలలో మునిగి తేలుతుంటే, అటువంటి వారి కోరికలు మనిషిలోని జ్ఞానమును హరిస్తాయి. అజ్ఞానంలో పడవేస్తాయి. ఆ అజ్ఞానంలో పడకుండా సాధకుడు తగుజాగత్త వహించాలి.

21. యో యో యాం యాం తనుం భక్తః శ్రద్ధయార్చితుమిచ్ఛతి |
తస్య తస్యాచలాం శ్రద్ధాం తామేవ విదధామ్యహమ్ || ||

ఏయే భక్తులు ఏయే దేవతలను, ఏయే విధంగా ఆరాధించినా, వారి వారికి ఆయాదేవతల మీద భక్తి, శ్రద్ధ స్థిరంగా ఉండేటట్టు నేను చేస్తున్నాను.

ఈ శ్లోకంలో అజ్ఞానంలో ఉన్న వారు, వివిధములైన దేవతలను, వారి కోరికలు తీరడం కొరకు ఆరాధించేవారి గురించి చెబుతున్నాడు పరమాత్మ.. అటువంటి వారు ఒక దేవుడితోనూ, ఒక దేవతతోనూ తృప్తి పడరు వారి శ్రద్ధ, భక్తి, ఒక దేవుడి నుండి మరొక దేవుడికి మారుతుంటుంది. కొంత కాలం ఒక దేవుడు, ఆయనకు మహిమ లేదని, ఆ దేవుడు తన కోరికలు తీర్చడం లేదని తెలిసి మరొక దేవుడు, ఆ తరువాత మరొకరు ఇలాగా నిలకడ లేకుండా తమ తమ కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన దేవతలను పార్థిస్తూ ఉంటారు. ఆయనకు ఏకంగా వీసాల వేంకటేశ్వరస్వామి అని పేరు కూడా పెట్టారు. అమెరికా వీసా కావాలంటే వారు పెట్టు నిబంధనలను అనుసరిస్తే చాలు. దానికి చిలుకూరు బాలాజీకి ఏమి సంబంధం అని ఆలోచించరు. ఎవడో ఒకడికి వచ్చింది కాబట్టి వారూ వస్తుంది అనే భావన. ఈ ప్రకారంగా తమ తమ కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన దేవతలను మార్చిమార్చి ఆరాధిస్తుంటారు. ఎక్కడ ఏ దేవుడికి మహిమ ఉందని చెబితే అక్కడకు పరుగులు తీస్తుంటారు.

కాని, ఈ ప్రకారంగా కేవలము తమ కోరికలు తీరడానికి వివిధములైన దేవతలను ఆరాధించినప్పటికినీ, ఆ యా దేవతలను శ్రద్ధతో, భక్తితో, విశ్వాసంతో, ఏకాగ్రతతో కొలిస్తే, వారు కూడా పరమాత్మ దయకు అర్హులే. వారు చేసిన వ్రతములకు, పూజలకు తగిన ఫలితములు మాత్రమే వారికి దక్కుతాయి. కాకపోతే వారి కోరికలు ధర్మబద్ధము అయి ఉండాలి అక్రమము , అసాంఘికము, ఇతరులకు హాని చేసే కోరికలు ఏ దేవుడిని పూజించినా తీరవు.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

కాని ఈపూజలు వ్రతాలు ఎలా చేయాలి అనే విషయం ఇక్కడ స్పష్టంగా చెప్పాడు. శద్ధయార్చితు మిచ్ఛతి. ఏ యే దేవతలను శ్రద్ధతో అర్చిస్తాడో అని అన్నాడు. అంటే ఏ దేవతనుపూజించినా ఏ వ్రతము చేసినా, ఎలా ఆరాధించినా వాటిలో శ్రద్ధ భక్తి ఏకాగ్రత ఉండాలి. మనం చేసి పూజలలో వ్రతాలలో ఆ శ్రద్ధ, భక్తి, ఏకాగ్రత లోపిస్తుంది. అందుకే మనకు తగిన ఫలితములు రావడం లేదు. మనం ఏ దేవతను పూజించినా, తగిన శ్రద్ధతో పూజిస్తే, ఆయాదేవతల మీద మనలో ఉన్న శ్రద్ధను పరమాత్మ ఇంకా ఎక్కువ చేస్తాడు. తస్య తస్యాచలాం శ్రద్ధాం వారి వారికి తగిన శ్రద్ధలను అచలాం చలింపకుండా ధృఢంగా చేస్తాడు. ఆ శ్రద్ధను స్థిరంగా ఉంచుతాడు. కాబట్టి మనం ఏ పూజచేసినా, వ్రతం చేసినా భక్తి శ్రద్ధలతో చేయాలి.

ఇక్కడ ఒక మాట చెప్పుకోవాలి. వివేకానందుల వారు ఒక మాట అన్నారు. మనం బట్టల షావుకు వెళ్లి నీవు కోరిన షర్టుతీసుకోవచ్చు ఆ స్వేచ్ఛ హిందువులకు ఉంది. కాని ఇతర మతస్థులకు ఆ స్వేచ్ఛలేదు. అక్కడ ఒకే షర్టు ఉంటుంది. నీరు పట్టినా పట్టకపోయినా అదే షర్టు తొడుక్కోవాలి. అదే పట్టించుకోవాలి. హిందువులు తమ ఇష్టం వచ్చిన దేవుడిని దేవతను ఆరాధించవచ్చు ఆ స్వేచ్ఛ వారికి ఉంది. కాని ఇతర మతములలో ఒకే దేవుడు. మరొక ఛాయిస్ లేదు. హిందూ మతంలో ఒక దాని వెంట ఒకటి అనే సూత్రం ఉంది. అంటే ముందు ఇష్టం వచ్చిన దేవతను ఆరాధించడం. పూజలు, వ్రతములు, క్రతువుల ద్వారా సగుణోపాసన చేయడం. క్రమక్రమంగా నిర్గుణబ్రహ్మ ఆరాధనకు చేరుకోవడం. కాని ఇతర మతములలో ఒకే సారి నిర్గుణ బ్రహ్మను చేరుకోవడం. ఇదే తేడా.

అందుకే సర్వదేవ నమస్కార: కేశవం ప్రతి గచ్ఛతి అని అన్నారు. ఏదేవతలను పూజించినా ఆరాధించినా, అవన్నీ ఆ పరమాత్మకు చెందుతాయి. కాకపోతే కావలసిందల్లా భక్తి శ్రద్ధ. అందుకే శ్రద్ధతో ఏ దేవుడిని పూజించినా, ఆ శ్రద్ధను ధృఢంగా చేస్తాను. వారిని నా వైవుకు నడిపిస్తాను అని పరమాత్మ హామీ ఇచ్చాడు. మానవుడు తనకు తోచిన మార్గమును అనుసరించడానికి, తనకు ఇష్టమైన దేవుడిని ఆరాధించడానికి తగిన స్వేచ్ఛ ఇచ్చాడు పరమాత్మ కాబట్టి భక్తి శ్రద్ధలతో ఏ దేవుడిని పూజించినా దానికి తగిన ఫలములు దొరుకుతాయి క్రమక్రమంగా అతడు పరమాత్మ వైపుకు ఆకర్షితుడు అవుతాడు. మోక్షమును పొందుతాడు. శ్రద్ధ భక్తి లేకుండా ఏ పూజలు వ్రతాలు చేసినా ఏమీ ఫలితం లేదు.

22. స తయా శ్రద్ధయా యుక్తస్తస్యారాధనమీహతే |
లభతే చ తతః కామాన్మయైవ విహితాన్హి తాన్ || ||

కేవలం వివిధములైన దేవతల మీద భక్తి శ్రద్ధ ఉన్న భక్తులు. ఆయా దేవతలను ఆరాధించి వారి భక్తికి, శ్రద్ధకు అనుగుణమైన ఫలితములను పొందుతున్నారు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

పైశ్లోకంలో భావాన్ని మరలా చెబుతున్నాడు. చిత్తశుద్ధిలేని శివపూజిలేలరా అని వేమనగారు చెప్పారు. ఏ యే కోరిరలు కోరుతూ, "తయా శ్రద్ధయా"అంటే అటువంటి శ్రద్ధతో ఏ దేవతను పూజించినా, వారికి ఆయా కోరికలు మాత్రమే నెరవేరుతాయి. అంతకంటే ఎక్కువ రావు. ఎందుకంటే ఏ దేవతను పూజిస్తాడో ఆ దేవత తన పరిధిలోని కోరికలను మాత్రమే తీర్చగలదు చిన్న పాత్ర తీసుకొని గంగానదికి వెళితే, ఆ చిన్ని పాత్ర నీరే వస్తుంది కానీ, గంగానది మన వెంటరాదు కదా! అలాగే మనం ఏ దేవుడిని పూజిస్తే, ఆ దేవుడు ఆయన శక్తి మేరకు మన కోరికలు తీరుస్తాడు. కాక పోతే ఆ దేవుడి మీద శ్రద్ధ కావాలి. ఆ దేవత మీద అనన్య భక్తి కలిగి ఉండాలి. అప్పుడు భగవంతుడు కూడా తగిన సాయం చేస్తాడు. మనలో ఉన్న ఆ శ్రద్ధను ఇనుమడింపచేస్తాడు. ఆయాకోరికలు తీరేట్టు చేస్తాడు.

అన్ని ఫలితములు ఆ పరమాత్మ నుండి వచ్చేవే కాకపోతే త్రూ ప్రాపర్ చానల్. అంటే ఏ దేవతను ఆరాధిస్తాడో ఆ దేవత ద్వారా వస్తాయి. అన్ని కోరికలు తీర్చేది ఆ పరమాత్మయే. ఎవరికి ఏ దేవత ఇష్టమో ఆ దేవతను ఆరాధించి, ఆ దేవత ద్వారా పరమాత్మకు నివేదించి తమ కోరికలు సాధించుకుంటారు. కోరికలు తీరుతూ ఉంటాయి కాబట్టి ఆ దేవుడిని, దేవతను ఇంకా ఇంకా శ్రద్ధాభక్తులతో ఆరాధిస్తుంటాడు. కొంత కాలానికి అతనిలో ఉన్న సగుణోపాసన నిర్గుణోపాసనగా మారి పోతుంది. నేను ఏ దేవతను పూజించినా, అన్నీ ఆ భగవంతుడే ఇస్తున్నాడు అనే భావన కలుగుతుంది. తుదకు నిర్గుణ పరబ్రహ్మ తత్వమును గురించి తెలుసుకుంటాడు. అలా కాకుండా కేవలం జీవితం అంతా మన కోరికలు తీరడం కోసం ఆయా దేవతలను ఆరాధిస్తుంటే, అయాపూజలకు తగిన ఫలములు మాత్రమే పొందుతూ అక్కడే ఉండి పోతాము. పైకి ఎక్కలేము మోక్షమార్గమును అనుసరించలేము. ఎందుకంటే, మనకోరికలు ఆయాదేవతలే తీరుస్తున్నారు అనే భ్రమలో ఉంటాము. మనలో ఉన్న జ్ఞానాన్ని ఈ విషయవాంఛలు హరించివేస్తాయి. మనలను అజ్ఞానంలో పడవేస్తాయి.

23. అంతవత్తు ఫలం తేషాం తద్భవత్యల్పమేధసామ్ |
దేవాందేవయజో యాంతి మద్భక్తా యాంతి మామపి || ||

అల్పమైన బుద్ధి కల మానవులు ఏయేదేవతలను పూజిస్తున్నారో అంతవరకే ఫలములను పొందుతారు. ఆ విధంగా పొందిన పరిమితమైన ఫలములు అశాశ్వతమైనవి. అలా కాకుండా నిరాకారుడు, నిర్గుణుడు అయిన పరమేశ్వరుని గురించి ధ్యానించే భక్తులు, పరమమైన శాశ్వతమైన ఫలములను, శాంతిని పొందుతారు. తుదకు నాలోనే ఐక్యం అవుతారు.

ఈ శ్లోకంలో పరమాత్మ చిన్న విశ్లేషణ ఇచ్చాడు మానవులు వివిధ దేవతలను ఆరాధించి ఆయాకోరికలు తీర్చుకుంటారు కదా!

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఆ యా కోరికలను పరమాత్మ ఆయా దేవతల ద్వారా తీరుస్తాడు అని చెప్పాము కదా. కాని మనం కోరే కోరికలు, పరమాత్మ ఇచ్చే ఫలితములు అన్నీ ప్రాపంచికమైనవే. తాత్కాలికమైనవే. ప్రాపంచికమైన కోరికలు, వాటి ఫలితములు పూర్తిగా నిలిచేవి కావు. ఈ నాడు ఒక కోరిక కోరిక కోరుతాము. అది తీరగానే మరొక దేవతను మరొక కోరిక కోరుతాము. అది తీరగానే మరలా మరొక దేవత. ఇలా కోరికలు కోరుతూనే ఉంటాము. ఆ కోరికలు తీరుతూనే ఉంటాయి. మానవుడు ఇంకా ఇంకా కోరూతూనే ఉంటాడు. ఎందుకంటే మానవునికి తృప్తి ఉండదు. పైగా ఆ ఫలితములు తాత్కాలికములు. నశించిపోతాయి.

మరొకవిషయం ఏమిటంటే ఈ కోరికలు మనకు బంధనం అంటే కలపడం కలిగిస్తాయి. ఆ కోరిక తీరకపోతే బతరలేను అనే భావన కలిగిస్తాయి. ఉన్నది పోతే నా జీవితమే సర్వనాశనం అవుతుంది అనే భావాన్ని కలిగిస్తాయి. ఇవన్నీకోరికలు తీరడం వలన కలిగే బంధనాలు అంటే ఈ కోరికలు మనకు మూడు విధములైన నష్టములను కలిగిస్తాయి. ఒకటి. ఆ ఫలితములు అన్నీ తాత్కాలికములు. నిలిచి ఉండేవి కావు. అన్ని తుదకు దుఃఖముతో అంతం అవుతాయి. ఎలాగంటే ధనము, ఆస్తి, పదవి సంపాదించడానికి చాలా కష్టపడాలి. సంపాదించిన తరువాత దానిని నిలబెట్టుకోడానికి, ఎవరూ కొట్టెయ్యకుండా కాపాడుకోవడానికి నానా అవస్థలు పడాలి. ఆ వచ్చిన ధనము, ఆస్తి, పదవి పోతే తీరని దుఃఖం. కాబట్టి ఇవన్నీ దు:ఖమును కలిగించేవే.

రెండు. ఎన్నికోరికలు తీరినా తృప్తి ఉండదు. ఇంకా కావాలనిపిస్తుంది. దాని కొరకు నానాయాతన పడటం. ఇంకా ఇంకా కావాలని ఆరాటపడటం. దీనితో దు:ఖం కలుగుతుంది. మూడు. ఈ కోరికలు బంధనములు కలుగజేస్తాయి. అంటే మనుషులతోనూ, వస్తువులతోనూ పెనవేసుకున్న అనుబంధం. అది ఇల్లు కావచ్చు, భార్య కావచ్చు, సంతానము కావచ్చు, బంధువులు కావచ్చు ధనం కావచ్చు. అవి నానుండి విడివడితే నాకు అనంతమైన దు:ఖం కలుగుతుంది అనే భావనే ఈ బంధనము. ఆ బంధనములు దుఃఖమునకు కారణం అవుతాయి .

కాని పరమాత్మను ధ్యానిస్తే శాశ్వతానందము కలుగుతుంది. పరమ శాంతి కలుగుతుంది. కాబట్టి వివిధములైన దేవతలను వివిధములైన కోరికల కొరకు ఆరాధించి ఆయా కోరికల ఫలములను పొందడం కన్నా, పరమాత్మను ఆరాధించి ధ్యానించి శాశ్వత సుఖమును శాంతిని పొందడం మంచిది. ఈ విషయాలు అందరికీ తెలుసు కానీ కోరికలు తీర్చుకోడానికి వివిధములైన దేవతలను ఆరాధించడానికే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కారణం "అల్ప మేధసామ్" అంటే మన యొక్క బుద్ధి, మేధస్సు అల్పంగా ఉండటమే పెరగక పోవడమే. సరిగా ఆలోచించకపోవడమే. లేకపోతేశాశ్వతసుఖము, శాంతి, మోక్షము ఇచ్చే మార్గమును వదిలివెట్టి చిన్ని చిన్ని కోరికలను తీర్చడానికే అర్హత గల చిన్ని చిన్ని దేవతలను ఎందుకు ఆరాధిస్తారు. అందరికంటే గొప్పవాడు అయిన పరమాత్మను మరిచిపోవడం మన అల్పమేధస్సుకు గుర్తు.

అమరనాథ అమర

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

గంగానదిలో ఉన్న నీటిని వదిలిపెట్టి పక్కనే ఉన్న బావిలో నీరు తోడుకున్నట్టు ఉంటుంది. కల్పవృక్షము ను వదిలిపెట్టి చిన్న మొక్కను కోరినట్టు ఉంటుంది. దీనికికారణం ఏమిటి? మానవులకు తాత్కాలిక ఫలముల మీద ఉన్న మోజు శాశ్వత ఫలితముల మీద ఉండదు. వెంటనే ఫలితం కావాలి. రాత్రికి రాత్రే కోటీశ్వరుడు కావాలి. లోకంలో ఉన్నవన్నీ వెంట వెంటనే తన ఇంట్లో చేరిపోవాలి.

(ఆరోజుల్లో ఇద్దరు రాజకుమారులు ఉండేవారు. వారికి ఎటువంటి అనుభవం లేదు . ఒకరు అప్పటి వరకు అసెంబ్లీలో అడుగుపెట్టలేదు. కాని ఛీఫ్ మినిష్టరు అవ్వాలని అనుకుంటున్నాడు. మరొకరు పార్లమెంటులో పెదవి విప్పలేదు. కాని ప్రైమ్ మినిష్టరు అవడానికి ఆతురత పడుతున్నారు. చివరకు ఇద్దరికీ నిరాశ మిగిలింది. ఒకరికి ఉన్నది పోయింది. మరొకరికి జైలు జీవితం మిగిలింది.

ఇవన్నీ అల్పమేధస్సుకలవాళ్లు చేసే పనులు. ఈ తాత్కాలిక భోగములు పదవులు సంపదలు నశిం చిపోయేవే. ఏవీ శాశ్వతములు కావు. అన్న విషయం వారికి తెలియదు. కాబట్టి శాశ్వతానందము కొరకు ప్రయత్నం చేయాలి. రాక్షసులను ఆరాధిస్తే రాక్షస ప్రవృత్తి కల కోరికలే పొందుతారు. దేవతలను ఆరాధిస్తే సాత్వికమైన కోరికలను పొందుతారు. బంధనములు కలిగించే తాత్కాలికమైన కోరికల కోసం చిన్న చిన్న దేవతలను ఆరాధిస్తారా, లేక శాశ్వత సుఖం కోసం పరమాత్మను ఆరాధిస్తారు అంతా మన చేతుల్లోనే ఉంది. మనకు ఆ స్వేచ్ఛ ఇచ్చాడు పరమాత్మ. కాబట్టి మనము అల్పమేధస్సుతో కాకుండా విజ్ఞతతో ఆలోచించి తగునిర్ణయంతీసుకోవాలి. నీవుఅనన్యమైన భక్తితో, శ్రద్ధతో ఏం చేసినా పరమాత్మ కాదనడు. నీవు చేసిన దానికి తగిన ఫలితములను ఇస్తూనేఉంటాడు.

**24. అవ్యక్తం వ్యక్తిమాపన్నం మన్యంతే మామబుద్ధయః |
పరం భావమజానంతో మమావ్యయమనుత్తమమ్ || ||**

నిరాకారుడి ని, నిర్గుణుడి ని, నాశము లేనివాడి ని, అన్నిటికంటే ఉత్తమమైన వాడిని, కనపడే పకృతి కంటే విలక్షణమైన వాడిని అయిన నా గురించి పూర్తిగాతెలియని వారు, నన్ను వారి మాదిరే సామాన్యమానవునిగా, ఒక వ్యక్తిగా, శరీరము కలవానిగా భావిస్తూ ఉంటారు. ఈ శ్లోకంలో పరమాత్మ తన కృష్ణావతారం గురించి చెబుతున్నాడు. ముందు పరమాత్మ తత్వము గురించి చెప్పాడు. అవ్యక్తం, అవ్యయం, అనుత్తమమ్ అంటే ఎవరికీ కనపడనిదీ అంటే మన మామూలు కంటికి కనపడనిది, మనసుకు అందనిది, నాశనము లేనిదీ, ఉత్తమమైనది ఇది పరమాత్మ స్వరూపము. ఇటువంటి నేను సాధారణ మానవునిగా కృష్ణుడిగా అవతరించాను. నా ఈ రూపమును, నేను చేసే కర్మలను చూచి మానవులు నన్ను తమ తోటిమానవుడిగా అనుకుంటున్నారు.

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

దేవకీ గర్భంలోపుట్టాను. యశోద వద్ద పెరిగాను. వెన్నదొంగిలించాను. గోపికలతో ఆడాను. గోపికాలోలుడను అయ్యాను అని అందరూ అనుకుంటూ ఉంటారు. అది వారి బుద్ధిహీనత వారి బుద్ధిహీనత వలన నా పరమాత్మభావమును తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. అటువంటి వారిని అబుద్ధయ: అంటే అవివేకులు, మూఢులు, సత్యం తెలుసుకోలేని వారు అని అంటున్నాడు పరమాత్మ.

కేవలం ధర్మ రక్షణ కొరకు పరమాత్మ అప్పుడప్పుడు అవసరమైనవుడు మానవుడిగా అవతరిస్తుంటాడు. మానవుడిగానే ప్రవర్తిస్తుంటాడు. వ్యవహరిస్తుంటాడు. ఆ కార్యము పూర్తికాగానే మరలా తన స్వస్వరూపమైన నిరాకార తత్వమును పొందుతాడు.పరాప్రకృతి అయిన పరమాత్మ కూడా ఈ అపరా ప్రకృతిలో జన్మించి సంచరిస్తుంటాడు. మనందరం కూడా పరమాత్మ స్వరూపులమే. కాకపోతే ఆయనకు తాను ఎవరోతనకు తెలుసు. మనం సత్వరజస్తమోగుణముల మాయలోపడి మనం ఎవరో మనం తెలుసుకోలేకపోతున్నాము. పరమాత్మ తనకు ఇష్టమైన దేహంతో అవతరించగలడు. మనకు ఆ స్వతంత్రత లేదు. మన పూర్వజన్మ సంస్కారములను బట్టి మనకు జన్మలు వస్తుంటాయి. పరమాత్మకు ఏ దేహంలో ఉన్నాపూర్వజన్మల స్మృతి ఉంటుంది. మనకు ఏ దేహములో స్మృతి ఆ దేహమునకే పరిమితము. అంతే తేడా!

ఇంక పరమాత్మ లక్ష్మణములు ఏమిటి అని పరిశీలిద్దాము. అవ్యక్తము. ఆత్మ అవ్యక్తము. మన శరీరము మాత్రమే వ్యక్తము. అవ్యయము అంటే నశించి పోనిది ఆత్మకుకూడా నాశనము లేదు. కేవలము శరీరము మాత్రమే నశించి పోతుంది. ఉత్తమము. ఆత్మ అన్నిటికంటే ఉత్తముమైనది. దానికి రాగద్వేషములు సుఖదుఃఖములు, కోపతాపములులేవు. నిశ్చలంగా నిర్మలంగా ఉంటుంది. ఈ ఆత్మత్వమును తెలుసుకోలేని వారు, పరమాత్మను ఒక సాధారణమానవునిగా పూజిస్తారు. ఆయనను అనుకరిస్తారు. దానినే సగుణారాధన అంటారు. (ఈ రోజుల్లో ఇది మరీ మించి పోయి ముదిరిపోయి, వీరావేశంలో రాజకీయ నాయకులకు, సినీ తారలకు కూడా గుళ్లు కడుతున్నారు. విగ్రహాలుపెట్టి పూజిస్తున్నారు. ఇప్పుడు నాలుగు రోడ్ల మధ్యలో పెట్టబడిన విగ్రహములు వచ్చేతరంలో గుళ్లలోకి చేరవు అని నమ్మకం లేదు.)

కాబట్టి, ఆకారములు, పరమాత్మ ఏదో ఒక విగ్రహంలో కాదు అంతటా ఉన్నాడు అన్న భావన రావాలి. ముందు సగుణోపాసనతో మొదలుపెట్టి అక్కడే ఉండిపోకుండా, క్రమక్రమంగా నిర్గుణోపాసన చేయాలి. అంటే పరమాత్మ యొక్క సగుణ తత్వమును, నిర్గుణ తత్వమును బాగా తెలిసి ఉండాలి. శ్రీకృష్ణుడు కేవలం మానుష విగ్రహుడు కాదు, నిర్గుణుడు, నిరాకారుడు, అవ్యయుడు అయిన పరమాత్మ అని తెలుసుకోవాలి. అప్పుడే ఆత్మ దర్శనం అవుతుంది. భగవంతుని చేరుకోగలము. పరమ శాంతిని పొందగలము.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

25. నాహం ప్రకాశః సర్వస్య యోగమాయాసమావృతః |
మూఢోఽయం నాభిజానాతి లోకో మామజమవ్యయమ్ || ||

ఈ లోకంలో ఉన్న మానవులు అందరూ నా యోగమాయ చే కప్పబడి ఉన్నారు. కాబట్టి, వారు నన్ను చూడలేరు. తెలుసుకోలేరు. యోగమాయ చేతకప్పబడి తమ వివేకమును పోగొట్టుకున్న మానవులు, నన్ను పుట్టుకలేనివాడిగానూ, నాశము లేని వాడిగానూ తెలుసుకోలేరు. ఇంతకు ముందు శ్లోకంలో పరమాత్మ నేను అవ్యక్తుడను అని అన్నాడు. అంటే నేను మామూలు మానవుల కళ్లకు కనిపించను. మనసులోని భావనలకు అందను అని అర్థం. అలా ఎందుకు జగుగుతుంది అనే విషయాన్ని ఈ శ్లోకంలో వివరించాడు.

చాలామంది అంటుంటారు. పరమాత్మ అంతటా ఉన్నాడు అని అంటారు కదా. అంతటా ఉంటే మాకు ఎందుకు కనిపించడు అని. ఇది నాటి హిరణ్యకశివుని నుండి నేటి జనవిజ్ఞానవేదిక వారి దాకా వేస్తున్న ప్రశ్న ఇంకా కొంత మంది నాకు భగవంతుడు ఎప్పుడు దర్శనం ఇస్తాడో ఆయనతో నేను ఎప్పుడు మాట్లాడతానో, ఆయనతో ఎప్పుడు ఆడుకుంటానో అని అనుకుంటూ ఉంటారు ఇంకా కొంత మంది మరి కొందరు నేను దేవీ ఉపాసకుడిని నాతో అమ్మవారు ప్రతిరోజూ మాట్లాడుతుంది అంటుంటారు. ఇంకా కొంతమంది ఆంజనేయస్వామి వారితో మేము స్వయంగా మాట్లాడతాము అని అంటుంటారు.

వీరందరూ మూఢోయం అంటే మూఢులు అంటే పరమాత్మ నిరాకారుడు నిర్గుణుడు, అవ్యయుడు అని తెలుసుకోలేని వారు అని చెప్పాడు. మరి ఇలా ఎందుకుఅనుకుంటున్నారు అంటే వారందరూ యోగమాయాసమావృత: అంటే వారందరినీ యోగ మాయ ఆవహించిఉంది అందుకే అలా అనుకుంటున్నారు.

మరి ఈ యోగమాయలంటే ఏమిటి? సత్వ, రజస్,తమగుణములు ఈ ప్రకృతిని ఆవరిం చి ఉన్నాయి. వాటి కలయిక నుండి మాయ ఆవిర్భవించింది. మాయ అంటే ఉన్నది లేనట్టు లేనిది ఉన్నట్టు భ్రమచెందడం. ప్రతి విషయాన్ని తప్పుగా అర్థం చేసుకోవడం. అంతా తనకే తెలుసు అనుకోవడం, ఇవన్నీ కలిస్తే మాయ అవుతుంది. దీనినే అజ్ఞానము అని కూడా అంటారు.ఆ మాయ పరమాత్మకు, మానవులకు మధ్య ఒక అడ్డు గోడగా ఏర్పడింది. దానిని ఛేదిస్తే తప్ప పరమాత్మ నిజ స్వరూపము తెలియదు. దానిని ఛేదించాలంటే ఎవరి వల్లా కాదు. ఆ మాయను ఎవరు కల్పించారో వారి దయతోనే ఆమాయ ఛేదింపబడుతుంది.

ఆ మాయను పరమాత్మ కల్పించాడు కాబట్టి ఆయనను ఆశ్రయిస్తేనే ఆ మాయను ఛేదించగలము. దానికి కావాల్సింది భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యములు. విచారణ, సాధన, అప్పుడే మనకు పరమాత్మ సాక్షాత్కారం కలుగుతుంది. ఇదితెలియని వాళ్లు దేవుడు ఏడీ మాకు

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

కనపడడే అనుకుంటూ ఉంటారు. ఇలా అనుకునే వాళ్లు మూఢోయం అంటే మూఢులు అని అన్నాడు పరమాత్మ. ఈ మూఢులు మాయలో పడి కొట్టుకుంటున్నారు. ఇంకా ఇంకా దానిని పెంచుకుంటున్నారు. వారిలో ఉన్న విషయ వాంఛలు, దుర్వ్యసనములు, భోగముల పట్ల ఆసక్తి, కామము, ఉద్రేకము .

ఇవి అన్నీ ఆ మాయను ఇంకా ఎక్కువ చేస్తాయి. చుట్టు సాలెగూడులాగ అల్లుకుంటాయి. ఈ మూఢులు ఆ మాయ అనే తెరను ఎన్నటికీ ఛేదించలేరు. అది ఛేదిస్తేనే గానీ పరమాత్మ దర్శనం కాదు.

దేవాలయాలలో మూడు ప్రాకారాలు ఉంటాయి అవే సత్వ,రజస్తమోగుణములు ఇవి దాటితేనే కానీ దైవదర్శనం కాదు. అలాగే దట్టంగా మేఘాలు కమ్ముకుంటే సూర్యుడుకనిపించడు ఆ మేఘాలు విడిపోతేగానీ, సూర్యుడు కనిపించడు. అందురే అహమ్ నేను సర్వస్య అందరికీ ప్రకాశ, న అంటే కనపడను. అని స్పష్టంగా చెప్పాడు. అటువంటి వాళ్లకు మరొక లక్షణంగా కూడా ఉంది. వాళ్లు కృష్ణుని సామాన్య మానవునిగానే అనుకుంటారు. నిజమే. శ్రీకృష్ణుడు కూడామన మాదిరేపుట్టాడు. పెరిగాడు. ఎన్నో కష్టాలను ఎదుర్కొన్నాడు. కాని ఆయనకు మనకు ఎంతో తేడా ఉంది. ఆయనకు ఆత్మజ్ఞానం ఉంది మనకు లేదు. ఆయనకు తన పూర్వజన్మల గురించి తెలుసు. మనకు తెలియదు. ఆయన తనకు ఇష్టమైన శరీరం ధరించగలడు. మనకు ఆ స్వతంత్రత లేదు. మన కర్మఫలాలను బట్టి మనకు శరీరం వస్తుంది. కృష్ణుడు ఈ శరీరం వేరు, ఆత్మ వేరు అని తెలుసుకున్నవాడు.మనము ఈ శరీరమే నేను అనుకుంటున్నవాళ్లము. కృష్ణుడికి తాను పరమాత్మ స్వరూపుడు అని తెలుసు కాని మనం మాత్రం పరమాత్మకు పుట్టుక, చావు, నాశనము లేదు అని తెలునుకోలేము. ఇంకా చెప్పాలంటే కృష్ణుడు అర్జునుడికి, ఇంకాసేపట్లో భయంకరమైన యుద్ధం జరగబోతోన్న సమయంలో ప్రశాంతంగా భగవద్గీత బోధించాడు.. మనకు గీత సరిగా చదవడం కూడారాదు. పైగా వీధిలో ఏ చిన్న కొట్లాట జరుగుతున్నా మనకెందుకులే అని అక్కడి నుండి పారిపోతాము. పరిసరాల్లో ఉండము. తనకు అన్నీ ఉండి కూడా అర్జునుడికి రథసారథి అయ్యాడు. గుర్రాలు కడిగాడు. వాటికి దాణా పెట్టాడు. మనకు ఇంట్లో పని చేసుకోడానికే బద్ధకం. మన బండి కడగడానికి కూడా పనిమనిషులను పెట్టుకుంటాము. కృష్ణుడికి మనకు ఇదే తేడా. కాని మనం అందరం కృష్ణుడికి కూడా మన మాదిరే పుట్టుకా,చావు ఉందనుకుంటాము. దాని వెనుక ఉన్న నిజాన్ని తెలుసుకోలేము.

దీని కంతా కారణం యోగమాయ సమావృత: అందరినీ యోగ మాయ కప్పి ఉంచడమే. ఈ యోగ మాయతో అంటే అజ్ఞానంతో, అహంరారంతో కప్పబడిన వాళ్లందరూ మూఢులు, అజ్ఞానులు, అవివేకులు. వారికి నాహం ప్రకాశః అంటేనేను వారికి వ్యక్తం కాను. ఎందుకంటే వారు నాభి జానాతి నన్ను తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఏమని తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించడం లేదు "మామ్ అజమ్ అవ్యయమ్" నాకు పుట్టుక లేదు, చావులేదు అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

అని తెలుసుకోడానికి పయత్నించడం లేదు. అంటే నన్నుకూడా వారిమాదిరే పుట్టుక చావుఉన్న వారిగాతెలుసుకుంటున్నారు. ఇదంతా వారి మూఢత్వం వలన జరుగుతూఉంది. ఇదీ పరమాత్మ అభిప్రాయము.

26. వేదాహం సమతీతాని వర్తమానాని చార్జున |
భవిష్యాణి చ భూతాని మాం తు వేద న కశ్చన || ||

ఓ అర్జునా! నేను భూత భవిష్యత్ వర్తమాన కాలాలలో, ఇదివరకు ఉన్నటువంటి, ఇప్పుడు ఉంటున్నటువంటి, రాబోయే కాలంలో ఉండబోయేటటువంటి సకల ప్రాణుల గురించి తెలుసుకోగలను కాని నా గురించి ఎవరూ తెలుసుకోలేరు. ఈ శ్లోకంలో ఒక సత్యాన్ని ఆవిష్కరించాడు పరమాత్మ. వేదాహం అంటే నాకు అన్నీ తెలుసు. సమతీతాని అంటే ఇప్పటి వరకు ఏమేమి జరిగాయో అన్నీ నాకు తెలుసు. వర్తమానాని అంటే ఇప్పుడు ఏం జరుగుతూ ఉందో అదీ తెలుసు. భవిష్యాణి అంటే ముందు ముందు ఏం జరగబోతూ ఉందో అదీ తెలుసు. ఈ యుద్ధం ఎందుకు వచ్చిందో, ఎలా జరుగుతూ ఉందో, ఎలా ముగుస్తుందో అన్నీ నాకు తెలుసు. ఈ జీవకోటి అంతా నాకు తెలుసు అంటే ఎల్లప్పుడు నేను ఉన్నాను. నేను లేని కాలము అంటూ లేదు. అందరిలో ఉంటాను.అందరికీ దగ్గరగా ఉంటాను కాని ఎవ్వరూ నన్ను తెలుసుకోలేరు.కనీసం నన్ను తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం కూడాచేయడంలేదు. అని అన్నాడు పరమాత్మ. దీనినే ఇంకొంచెం వివరంగా తెలుసుకుందాము.

పరమాత్మ ఒక్కడే. ఆయన ఆత్మస్వరూపుడుగా ప్రతి జీవిలో ఉన్నాడు అని చెప్పుకున్నాము. అటువంటప్పుడుపరమాత్మకు ఉండే లక్షణాలు అన్నీ మనకు రావాలి కదా. బంగారము యొక్క లక్షణాలు బంగారు ఆభరణాలలో ఉన్నట్టు, మనలో కూడా పరమాత్మ లక్షణాలు ఉండాలి. కాని ఆ బంగారంలో రాగి కలిపితే దాని లక్షణం మారి పోతుంది. అలాగే ఆత్మ ప్రాపంచిక విషయాలలో చేరి జీవాత్మగా మారి పోతుంది. అనవసర విషయాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుంది. తాను ఆత్మస్వరూపుడను అనే విషయం మరిచిపోతుంది. జీవితం అంతా ఏదో ఒక సమస్యతో బాధ పడుతూ ఉంటుంది ఇవన్నీ చేరి మానవునికి పూర్వజన్మ స్మృతి లేకుండా చేస్తాయి. కాని స్వచ్ఛంగా ఉన్న ఆత్మకు పూర్వజన్మ స్మృతి ఉంటుంది. ఆ విషయాన్నే ఈ శ్లోకంలో వివరించాడు పరమాత్మ.

ఇంకా చెప్పాలంటే జీవుడు కాలానికి కట్టుబడి ఉంటాడు. కాలంతోపాటు మారుతూ ఉంటాడు. పరమాత్మకు మార్పులేదు. అవ్యయుడు, త్రికాలవేది. మనకు ఈ జన్మలో ఏం జరిగిందో కూడా మనకు సరిగా జ్ఞాపకం ఉండదు. ఇంక పూర్వజన్మ స్మృతి ఎలా ఉంటుంది.

అమరనాధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

కాని మనసును నిర్మలంగాఉంచుకుంటే అది సాధ్యమౌతుంది. అందుకే కృష్ణుడు అంటున్నాడు నాకు ఇంతకు ముందు ఎన్ని జన్మలలో ఏమేమి చేసానో అన్నీ తెలుసు. రాబోయే జన్మల గురించి కూడా తెలుసు. నా జన్మల గురించే కాదు అందరి జన్మల గురించి తెలుసు. పరమాత్మ కాలమునకు అతీతమైనవాడు.

కంప్యూటర్లో లక్షల, కోట్ల మందికి సంబంధించిన సమాచారం నిక్షిప్తమై ఉంటుంది. ఆ కంప్యూటర్ క్రాష్ అయితే ఆ సమాచారం అంతా తుడిచిపెట్టుకొని పోతుంది. మన పరిస్థితి అంతే. మనం ఈ ప్రాపంచిక విషయాలలో పడి అనవసరమైన వాటిగురించి ఆలోచించి అవసరమైనవి గుర్తుపెట్టుకోవడం లేదు. అందుకే మతి మరుపు అనబడే క్రాష్ జరురుతూ ఉంది.

ఆధ్యాత్మికంగా చెప్పుకోవాలంటే మానవుడు పరిమిత జ్ఞానము కలవాడు. పరమాత్మ అపరిమితమైన జ్ఞానం కలవాడు. సర్వజ్ఞుడు. పరమాత్మ కాలస్వరూపుడు. మానవుడు కాలమునకు లోబడి ప్రవర్తించేవాడు. మానవుడు ఈ జన్మలో పరమాత్మ దయ వలన, పూర్వజన్మసంస్కారము వలన లభించిన భోగభాగ్యములను, సంపదలను, పదవులను చూచి అంతా నా మహిమ అని విర్రవీగుతున్నాడు. గర్వంతో మదంతో కళ్లుమూసుకుపోయి అసలు విషయాలను మరిచిపోతున్నాడు. అందుకే మాం తు వేద న కశ్చన అన్నాడు. అంటే నన్ను ఎవరూతెలుసుకోలేరు అని అర్థం. అంతా నేనే అంతా నా వల్లే జరుగుతూ ఉంది అనే గర్వంతో ఉన్న వాడికి ఇవన్నీ ఏం తెలుస్తాయి. ఇవి తెలియాలంటే ఆత్మజ్ఞానము, పరమాత్మ యందు శ్రద్ధ కావాలి. ఇంక జన్మల సంగతికి వస్తే నేల మీద నడిచేవాడు తన చుట్టు పక్కల, తనకన్ను చూడగలిగినంత మేర చూడగలడు,. వెనక్కు తిరిగితే గానీ వెనక ఏం జరుగుతుందో తెలియదు. అలాగే తన వీపు తను చూడలేడు. కాని పరమాత్మ ఏడవ అంతస్తులో ఉన్నాడు. కింద ఉన్న వాడు ఎక్కడి నుండి బయలుదేరాడో ఎక్కడకు వెళుతున్నాడో. వాడి ముందు వెనక ఎవరున్నారో అన్నీ తెలుస్తుంది. కాబట్టి నేల మీద ఉన్న వాడికి తెలియని విషయాలు పైన ఉన్నవాడికి తెలుస్తాయి అందుకే మనం అన్నీ పైవాడికి తెలుసు అని అంటూ ఉంటాము. కాబట్టి మనందరము కాస్త లోపలకు చూచి మనం ఎవరో తెలుసుకుంటే చాలు. మనకు ఆత్మజ్ఞానం కలుగుతుంది. పరమాత్మ గురించి తెలుసుకోగలము.

27. ఇచ్ఛాద్వేషసముత్థేన ద్వంద్వమోహేన భారత |
సర్వభూతాని సంమోహం సర్గే యాంతి పరంతప || ||

మానవులు పుట్టుకతోనే ఇది కావాలి, అది వద్దు అనే రాగద్వేషములతో పుడుతున్నారు. వీటి వ్యామోహములో పడి మానవుడు తన విజక్షణా జ్ఞానము కోల్పోతున్నాడు. అజ్ఞానములో పడిపోతున్నాడు. రాగద్వేషముల వలన కలిగే సుఖములను దుఃఖములను అనుభవిస్తున్నాడు.

పై శ్లోకానికి ఇది వివరణ. మానవులకు పుట్టుకతోనే రాగద్వేషములు, ఇష్టాఇష్టాలు

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

సుఖదుఃఖాలు సంక్రమిస్తాయి. ఇవి అన్నీ ప్రకృతిలో ఉన్న సత్వ, రజస్, తమో గుణముల సమ్మేళనమే. ఇది అన్నీ చేరి ఆత్మకు, మనసుకు మధ్య అడ్డుగోడలా నిలుస్తాయి. దానినే వ్యామోహము, మాయ అజ్ఞానము, తెలియని తనము అంటారు. ఆ కారణం చేత మానవులు తమ జీవితమంతా ఈ ద్వంద్వాలలో పడి కొట్టుకుంటూ,
తమలో ఉన్న ఆత్మస్వరూపమును గురించి తెలుసుకోలేక పోతున్నారు. తమలో ఉన్న ఆత్మానందాన్ని విడిచిపెట్టి, సుఖం కోసం, ఆనందం కోసం బయట వెతుక్కుంటూ ఉంటారు. సామాన్య మానవుడు ధనంలో, ఆస్తిలో, బంధువులలో, పరాయి స్త్రీలసంగమంలో పదవిలో, ఇలా రకరకాలుగా బయట ఉన్న ఆనందాని కొరకు నిరంతరం వెతుకుతూనే ఉంటాడు. వాటి కోసం నానాపాట్లు పడుతుంటాడు. సుఖంకోసం పరుగు. దు:ఖాన్నుండి తప్పించుకోడానికి పరుగు. పదవి కోసం పరుగు. నిరంతరం పరుగెడుతూనే ఉంటాడు. ఈ పరుగులో పడి పరమాత్మను తెలుసుకోలేక పోతున్నాడు. దీనినే "ద్వన్ద్వమోహన" అంటే ద్వంద్వాల వల్ల కలిగే మోహం. ఇది సామాన్యమైన మోహం కాదు. దట్టమైన మోహం. ఈ మోహానికి తగ్గట్టు అన్నీ నేనే చేస్తున్నాను అనే అహంకారం ఒకటి. దీనితో పాటు లెక్కలేనన్ని కోరికలు. వాటిని తీర్చుకోడానికి అడ్డమైన పనులు చేయడం అవితీరకపోతే కోపం. ద్వేషం, పగ, మనసు అల్లకల్లోలం కావడం. అటువంటప్పుడు

ఎకాగ్రత ఎలా కలుగుతుంది. ఎకాగ్రత లేనిదే ధ్యానం కుదరదు. ధ్యానం చేస్తేనే కానీ ఆత్మస్వరూపం అర్థం కాదు. కాబట్టి చూచిందల్లా నాదవ్వాలి అనే ఇచ్ఛను, కోరికలను వదిలిపెట్టాలి. దీని తరువాత వచ్చేది ద్వేషము. తనకు ఇష్టం లేని వస్తువుల మీద, మనుషుల మీద ద్వేషం పెంచుకోవడం. ఆ ద్వేషము కోపంగా మారుతుంది. ఆ కోపంతో కలిగే విషపరిణామాలు మనం చెప్పుకున్నాము. కోపం వలన సమ్మోహము, దానివలన స్మృతి విభ్రమము కలుగుతుంది. దాని వలన బుద్ధినాశనం అవుతుంది. తుదకు జరిగేది సర్వనాశనం. అందుకే ఇచ్ఛాద్వేషములు అనే ద్వంద్వములను వదులుకోవాలి అని పరమాత్మ చెప్పాడు. ఇవన్నీ కూడా పుట్టుకతోనే వస్తాయి. మధ్యలోరావు. పూర్వజన్మ, సంస్కారం వలన వస్తాయి. వాటిని అధిగమించడానికి ప్రయత్నించాలి కానీ వాటి వ్యామోహంలో పడి పోకూడదు. వివేకం పెంపొందించుకోవాలి.

28. యేషాం త్వంతగతం పాపం జనానాం పుణ్యకర్మణామ్ |
తే ద్వంద్వమోహనిర్ముక్తా భజంతే మాం దృఢవ్రతాః || ||

ఈ జన్మలో గానీ, ఇంతకు ముందు జన్మలలో గానీ చేసిన పాపములు అన్నీ నాశనం అయిన పుణ్యాత్ములు, సుఖదు:ఖములు మొదలగు ద్వంద్వముల వలన కలిగే మోహము నుండి విముక్తి పొందెదరు. తుదకు నిశ్చలము, ధృఢమైన సంకల్పంతో నన్నేసేవిస్తారు. ఈ

అమరనాథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఇచ్ఛాద్వేషాలు, సుఖదుఃఖాలు, అనే ద్వంద్వాలు పుట్టుకతోనే వస్తాయి. వాటిని మనం పోగొట్టుకుంటే వాటి వ్యామోహంనుండి బయట పడటానికి ప్రయత్నం చేస్తే మనకు పరమాత్మమీద ధృఢమైన భక్తి కలుగుతుంది. అంటే చాలా మంది ఈ ద్వంద్వాల మోహంలో పడి కొట్టుకుంటున్నా, మరి కొంతమంది

ఈ ద్వంద్వాల మోహంలో నుండి బయట పడి పరమాత్మను గురించి తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. ఎందుకంటే, వారు పుణ్య కర్మలు అంటే నిష్కామ కర్మలు చేయడం వలన వారిలో ఉన్న పాపాలు తొలగి పోతాయి. అప్పుడు వారిలో విచక్షణా జ్ఞానం / పెరుగుతుంది. ఏది సత్యము, ఏది అసత్యము తెలుసుకోగలుగుతాడు. ఆత్మానందం కోసం ప్రయత్నిస్తాడు కానీ, అశాశ్వతములైన ప్రాపంచిక సుఖముల కోసం పాకులాడడు.

ఒకడు తన కారు అమ్ముతున్నాడు. అదే కారు మరొకడు కొంటున్నాడు. కారు కారుగానే ఉంది కానీ అమ్మడం వల్ల ఒకరికి సుఖం. కొనడం వల్ల మరొకరికి సుఖం. సుఖం ఎక్కడ ఉంది. కారులో లేదు. అమ్మేవాడు ఇవి నాది కాదు అనుకోడం వల్ల సుఖపడుతున్నాడు. కొనే వాడు ఇది నాది అని అనుకోడంవల్ల సుఖపడుతున్నాడు. కొన్న మర్నాడు ఆ కారుకు ఆక్సిడెంట్ అయింది. అంటే కారు అలాగే ఉంది కానీ కేవలం రూపం మాత్రం మారింది. అప్పుడు కొన్న వాడు దుఃఖిస్తాడు.

అమ్మినవాడు దాని గురించి ఆలోచించడు. కాబట్టి సుఖం, దుఃఖం మన ఆలోచనలో మనభావనలో ఉంది కానీ కారులో లేదు. ఇలా ఆలోచించడమే విచక్షణా జ్ఞానం కలిగి ఉండటం. దాని ఫలితంగా అతడు ద్వంద్వముల వలన కలిగిన మోహము నుండి విముక్తి పొందుతాడు. అప్పుడు అతని మనసు తనలో ఉన్న ఆత్మవైపు మళ్లుతుంది. ఆత్మదర్శనం కోసం ప్రయత్నిస్తాడు.

ఏ పని చేయాలన్నా భక్తి శ్రద్ధ ముఖ్యము. అవి లేనిదే ఏ కార్యము చేయలేరు. వ్రతములు పూజలు, నియమాలు, మౌనవ్రతాలు, ఉపవాస దీక్షలు, బ్రహ్మచర్యం పాటించడం, వేదాలు, శాస్త్రములు చదవడం, ఇవి ఏవి చేసినా శ్రద్ధాభక్తులతో చేయకపోతే వాటిమీద ధృఢత్వము రాదు. వాటి మీద మనస్సు నిలువదు. దానికి కారణం మనకు పుట్టుకతోనే వచ్చిన రాగద్వేషములు (ఒక దాని మీద కోరిక, మరొర దాని మీద ద్వేషము, సుఖము దుఃఖము, లాభము నష్టము) మొదలగు ద్వంద్వములు అటువంటి వారు ఏ పుణ్యకార్యాలు చేసినా, వారి దుష్టసంస్కారాలు వారిని అటు వేపు లాగుతుంటాయి. పరమాత్మయందు మనసు నిలువదు. దానికి మార్గం కూడా పరమాత్మచెప్పాడు. ద్వంద్వమోహ నిర్ముక్తా అంటే ఇచ్ఛాద్వేషములు అనే ద్వంద్వంముల నుండి విముక్తుడు కావాలి. అంటే ముందు మనసుకు పట్టిన మురికిని తుడిచివేయాలి.

అమరనథ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఇదిఎలా సాధ్యము అంటే పుణ్యకర్మణామ్ అంటే పుణ్యకార్యములు చేయడం. మొదటిది నిష్కామ కర్మ దీనితో కోరికలు పోతాయి. అందరినీ సమానంగా చూడటం. దీనితో ద్వేషభావం నశించి పోతుంది. కర్తృత్వ భావన వదలడం. దీనితో అహంకారం పోతుంది. ఇప్పుడు ఏ పూజలు, వ్రతాలు చేసినా మనసు నిలకడగా ధృఢంగా ఉంటుంది. అతనికి ఏ బంధనములు అంటవు. మనసు నిర్మలంగా ఉంటుంది. ఎటువంటి దుర్గతి కలుగదు. ధృఢమైన చిత్తము కలిగి ఉంటాడు అప్పుడు వారిని ఆవహించిన మోహం తొలగి పోతుంది. ఆత్మసాక్షాత్కారం అవుతుంది.

29. జరామరణమోక్షాయ మామాశ్రిత్య యతంతి యే |
తే బ్రహ్మ తద్విదుః కృత్స్నమధ్యాత్మం కర్మ చాఖిలమ్ || ||

ఎవరైతే వార్ధక్యము, మరణముల నుండి విముక్తి కొరకు నన్ను ఆశ్రయిస్తారో, వారు సకలము ఆ పరబ్రహ్మ స్వరూపము, సకల కర్మలస్వరూపము ఆ పరబ్రహ్మ అని తెలుసుకుంటారు. మాతృగర్భం నుండి భూగర్భంవరకు మనం చేసే ప్రయాణమే జీవితం. ఇది అన్ని జీవులకూ ఒకటే. తేడా లేదు. దీనిలో ఆయా జీవుల ఆయు:ప్రమాణమును బట్టి ముసలితనము మరణము సంభవిస్తుంటాయి. మరలా జన్మ మరలా ముసలి తనము మరణము ఇదే జనన మరణ చక్రము. దీని నుండి విడివడడమే మోక్షము. ఇది ఎలా వస్తుంది అంటే పరమాత్మను ఆశ్రయిస్తే వస్తుంది. ఆ పరమాత్మ ఎవరు. సర్వశక్తి మంతుడు. సర్వవ్యాపి. బ్రహ్మము. దానికి మార్గముఆధ్యాత్మిక సాధనలు. వారు చేసే ఆధ్యాత్మికసాధనలు అన్నీ ఆ బ్రహ్మమే. అంటే అర్థం ఈ ప్రపంచం అంతా బహ్మ మయం. ఇటువంటి అనుభూతి అందరికీ కలుగుతుందా! అంటే కలుగుతుంది. కారపోతే దానికి కావలసినసాధన, అభ్యాసము, ధ్యానము చేయాలి. అప్పుడు సాధకుడికీ బ్రహ్మకు తేడా ఉండదు. తానే బ్రహ్మ అయిపోతాడు. అదే అహంబ్రహ్మస్మి అనే తత్వము. ఇదంతా ప్రయత్నం వలన సిద్ధించాల్సిందే కానీ ఏ దేవుడూ ఇచ్చేది కాదు, ఎవరూ పుచ్చుకునేదికాదు కేవలము భగవంతుని ఆశ్రయించడం వలననే సిద్ధిస్తుంది.

ఈ శ్లోరంలో వ్యాసుల వారు మూడు పదాలు వాడారు. బహ్మ, అధ్యాత్మమ్, అఖిలం కర్మచ. తరువాతి శ్లోకంలో ఇంకా కొన్ని కొత్త పదాలు వాడారు వీటి గురించి ఇచ్చే వివరణే తరువాతి అధ్యాయము.

30. సాధిభూతాధిదైవం మాం సాధియజ్ఞం చ యే విదుః |
ప్రయాణకాలేఽపి చ మాం తే విదుర్యుక్తచేతసః || ||

అధిభూతము, అధిదైవము, అధియజ్ఞము అన్నీ నేనే అని ఎవరు తెలుసురుంటారో అటువంటి వారు, వారి అంత్యకాలములో, నిశ్చలమైన, యుక్తమైన మనసుతో నన్నుతెలుసుకోగలరు.

అమరనధ్ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

ఇది ఈ అధ్యాయంలో ఆఖరి శ్లోకం. ఇందులో ఇప్పటి వరకు చెప్పబడని మూడు అంశాల గురించి ప్రస్తావించారు పరమాత్మ. అవే అధిభూతము. అధి దైవము. అధి యజ్ఞము. ఈ మూడు పరమాత్మ లో ఉన్నాయి. ఈ మూడింటి గురించి తెలుసుకొన్న సాధకులు అవసాన సమయములో నిలకడ కలిగిన మనసుతో, నాగురించి తెలుసుకుంటారు. నన్నే స్మరిస్తారు.నన్నే ధ్యానిస్తారు. ఈ మూడింటి గురించి పరమాత్మ రాబోయే అధ్యాయంలో వివరిస్తాడు. అధిభూతము. అధి దైవము. అధి యజ్ఞము. ఈ మూడింటి గురించి తెలుసుకున్న సాధకుని మనసు నిలకడగా, నిర్మలంగా ఉంటుంది. భగవంతుని యందే లగ్నం అయి ఉంటుంది

అటువంటి వాడు అవసాన దశలో ప్రాపంచిక విషయముల గురించి ఆలోచించకుండా పరమాత్మ గురించి ఆలోచిస్తాడు. పరమాత్మను తెలుసుకుంటాడు. అవసాన కాలంలో పరమాత్మను ధ్యానించాలంటే ఒకేసారిగా అయ్యేపనికాదు. ఎల్లప్పుడూ నిరంతరము పరమాత్మను ధ్యానిస్తుంటే అవసానదశలో కూడా పరమాత్మయందు మనసు నిలకడగా ఉంటుంది. ఈ లోకం అంతా బ్రహ్మమయం అని తెలుసుకుంటాడు.

మరి ఆ స్థితికి చేరుకోవాలంటే యుక్తచేతస: అంటే మనస్సును నిగ్రహించాలి మనస్సును జయించాలి. మనసును ఆత్మలో నిలపాలి. ప్రాణం పోయేటప్పుడుకూడా ప్రాపంచిక విషయముల మీద దృష్టి ఉంటే, పరమాత్మ గురించి చింతించే అవకాశమే లేదు. కాబట్టి మనోనిగ్రహము ముఖ్యము. ఇక్కడ ఒక విషయం గ్రహించాలి. ప్రయాణకాలేపి చ అంటే అంత్యకాలమందు కూడా అని అర్థం కానీ కేవలం అవసానకాలంలో మాత్రమే అని చెప్పలేదు. కాబట్టి ఆరోగ్యము బాగా ఉన్నప్పుడే దేహములో శక్తి ఉన్నప్పుడే, సమస్తసాధనలు చేయాలి. ఆత్మను అనుసంధానం చేసుకోవాలి. ఎప్పుడో చేద్దాములే అని అనుకోకూడదు. ఎందుకంటే అప్పటికప్పుడు భగవంతుని స్మరించడం అంటే కాని పని. అప్పుడు పరిస్థితి ఎలాఉంటుందో భగవన్నామము కనీసం పలకడానికైనా వీలుపడుతుందోలేదో మనసులో అయిన తలచుకోడానికి వీలులేకుండా కోమాలో ఉంటామేమో ఆలోచించాలి. ఊరి ప్రయాణానికి ముందే కావలసిన వస్తువులు అన్నీ ఎలా సర్దుకుంటామో అలాగే మనం ఆఖరి ప్రయాణానికి ఇప్పటినుండే సిద్ధం కావాలి. యౌవనం నుండే సిద్ధం అయితే ఇంకా మంచిది.

ఇక్కడ ఇంకొక విషయం కూడాచెప్పాడు భగవంతుడు. జీవితకాలంలో నన్ను ఎవరు బాగా తెలుసుకుంటారో అంత్యకాలంలో కూడా వారు నా గురించి బాగా తెలుసుకుంటారు అని అన్నాడు. అంటే జీవిత కాలం అంతా భగవన్నామస్మరణ తప్పకుండా చేయాలి అని పరమాత్మ మనకు బోధిస్తున్నాడు. కాబట్టి అంత్యకాలములో ఒక్కసారి నారాయణ అంటే మోక్షంవస్తుంది అనడం ఒట్టి మాట అని తెలుస్తూ ఉంది. ఆధ్యాత్మరంగంలో సోమరితనానికి చోటులేదు. జీవితం అంతా వ్యర్థంగా గడిపి అవసాన దశలో భగవన్నామ

అమరనధ అమర్

భగవద్గీత
ఏడవ అధ్యాయము
విజ్ఞానయోగము

స్మరణ చేస్తే ముక్తి వస్తుంది అనడం సోమరితనమును ప్రోత్సహించడమే కాని వేరు కాదు. కాబట్టి అందరూ జీవిత కాలంలో భగవంతుని గురించి ధ్యానించాలి పూజించాలి స్మరించాలి ఆరాధించాలి. ఆ అలవాటే అంత్యకాలంలోకూడా వస్తుంది అనడం నిర్వివాదాంశం.

దీనితో ఈ అధ్యాయం పూర్తి అయింది. తరువాతి అధ్యాయం అక్షర పరబ్రహ్మాయోగము. అందులో ఏమేమి చెప్పాలో ఈ అధ్యాయం ఆఖరి రెండు శ్లోకాలలో వివరించాడు వ్యాసుడు. ఆ పదలే బ్రహ్మ, అధ్యాత్మం, కర్మచ అఖిలం, అధిభూతము, అధి దైవము, అధి యజ్ఞం. వీటి వివరణే తరువాతి అధ్యాయము.

ఉపనిషత్తులయొక్క
యోగశాస్త్రము యొక్క సారమయిన భగవద్గీతలో,
ఆత్మసంయమ యోగము అను ఏడవ అధ్యాయము సంపూర్ణము.
ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్ ఓం తత్సత్

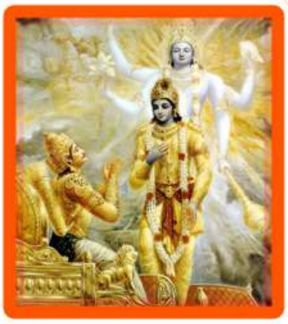

Editing
C. AMARANATH AMAR
AMR
సవరణ
అమరనాథ్ అమర్

www.sanatanadharm.com

సనాతన ధర్మ గ్రంథాలను ప్రతి ఒక్కరికి చేరువ చేసేందుకు అమర్నాథ్ ఆధ్వర్యంలో వెబ్ సైట్ ప్రారంభించడం జరిగింది. ఇందులో హిందూ ధర్మానికి చెందిన అన్ని గ్రంథాల సమాచారం ఉంటుంది. మన గ్రంథాల్లోని ప్రతి విషయాన్ని విపులంగా వివరిస్తూ.. అందరికి అర్థమయ్యే విధంగా తయారు చేయడం జరిగింది. అనేక గ్రంథాలను చదివి.. అందరికి అర్థమయ్యే రీతిలో దీనిని రాయడం జరిగింది. మీరందరు ఆదరిస్తారని, ఆశిస్తున్న, ఇట్లు మీ అమర్నాథ్ అమర్ ....

అమరనధ్ అమర్